



DANI EUROPSKE BAŠTINE

2023.



SADRŽAJ

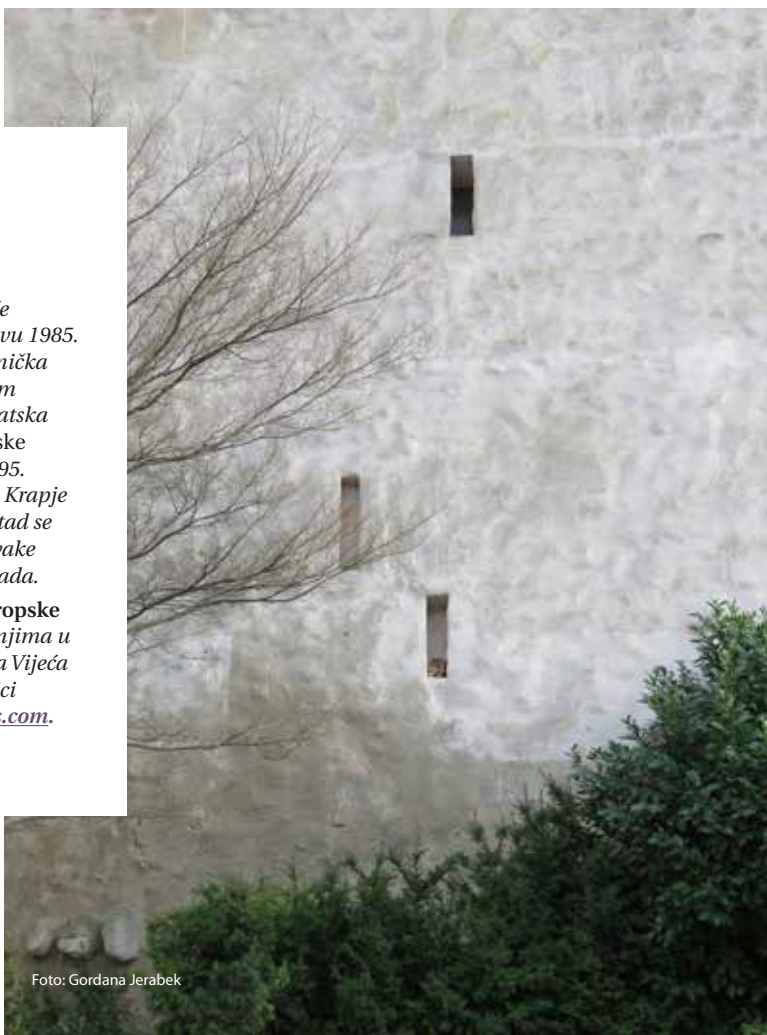
UVODNA RIJEČ	3
PREGLED DOGAĐANJA	6
BELI MANASTIR	16
BJELOVAR	18
BRDOVEC	20
BROD MORAVICE	21
CAVTAT	22
ČAKOVEC	23
ČILIPÍ	24
DALJ	25
DESINIĆ	26
DUBROVNIK	28
ĐAKOVO	34
ĐURÍČÍ	35
DONJA STUBICA	36
GORNJA STUBICA	37
GORNJI DOLAC	39
GRADIŠTE	41
GRUDA	42
IVANEC	43
KAMANJE – KARLOVAC – TOPUSKO	44
KARLOVAC – DONJA KUPČINA – LETOVANIĆ – SISAK	45
KARLOVAC	46
KLANJEC	47
KNEŽEVI VINOGRADI	48
KOPRIVNIČKI IVANEC	49
KRAPINA	50
KRAPJE	51
KUMROVEC	53
LABIN	54
LEPOGLAVA	55
LETOVANIĆ	59
NOVI MAROF – MADŽAREVO	61
NOVO ČÍČE	62
OSIJEK	65
OTOČAC	72
PAZIN	73
POLJANICA BISTRANSKA	75
POŽEGA	76
RUDE	77
SISAK	78
SLAVONSKI BROD	85
STARI PERKOVCI	87
ŠĆITARJEVO	88
ŠENKOVEC	89
TRAKOŠĆAN	91
VELIKA GORICA – GRADIČÍ – DONJA LOMNICA – BUŠEVEC	92
VINKOVCI	96
VUKOVAR	97
ZADAR	98
ZAGREB	103
ZMAJEVAC	128
ŽUPANJA	129
ŽUPANJA – LOVAS	131
DOGAĐANJA HRVATSKOG RESTAURATORSKOG ZAVODA	132
ROĐENI ZA ČITANJE	134
UMJETNIČKO-EDUKATIVNI PROGRAM	
/ RUKSAK (PUN) KULTURE	135
E-KULTURA	136
OBZOR EUROPA / KREATIVNA EUROPA	
/ CERV / ERASMUS+	136
REGISTAR KULTURNIH DOBARA RH	138
GEOPORTAL KULTURNIH DOBARA RH	139

Za objavljeni sadržaj o događanjima u programskoj knjizi odgovorni su organizatori, a za sve promjene nakon tiskanja publikacije potrebno se informirati na mrežnim stranicama organizatora.



Dani europske baštine najrasprostranjenija su participativna kulturna manifestacija u Europi. Vijeće Europe pokrenulo je inicijativu 1985. godine, koja je postala zajednička akcija u suradnji s Europskom unijom od 1999. godine. Hrvatska se manifestaciji Dana europske baštine pridružila godine 1995. proglašenjem posavskog sela Krapje selom graditeljske baštine. Otad se kontinuirano obilježavaju svake godine tijekom rujna i listopada.

Više o manifestaciji **Dani europske baštine** i prigodnim događanjima u ostalim državama članicama Vijeća Europe pročitajte na poveznici www.europeanheritagedays.com.





Poštovani posjetitelji i organizatori programa,

u prigodi još jednog izdanja manifestacije koja promiče, njeguje i naglašava važnost kulturne baštine u našoj zajednici europskih naroda, izrazila bih osobito zadovoljstvo što *Dane europske baštine* iz godine u godinu možete pratiti na sve više, a ove godine na čak pedesetak lokacija s do sada najbogatijim programom.

Ove godine obilježavamo i dvadesetu godišnjicu usvajanja Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine s kojom se Republika Hrvatska obvezala zaštititi, čuvati i očuvati nematerijalnu kulturnu baštinu. Do danas je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske upisano preko 200 nematerijalnih kulturnih dobara, od kojih je 21 upisano na UNESCO-ove popise nematerijalne kulturne baštine, čime se Hrvatska ubraja u malu skupinu država s najviše upisa svjetskih kulturnih dobara.

Središnja tema ovogodišnje manifestacije je *Živa baština* koja ističe koliko je ključna uloga ljudi u njezinom očuvanju. Tema je to koja nas, baštinike preispituje jesmo li doista pripadnici zajednice koji s ljubavlju smišljaju, stvaraju, otimaju od zaborava te brižno čuvaju i nesebično prenose nematerijalno kulturno nasljeđe budućim generacijama.

Svjesni te važnosti, u Ministarstvu kulture i medija već dugi niz godina vrednujemo ulogu čuvara baštine, dodjeljujući godišnju „Nagradu Vicko Andrić“ za doprinos lokalnoj zajednici koja se dodjeljuje pojedincima ili udrugama civilnoga društva za doprinos lokalnoj zajednici na očuvanju ili promociji kulturne baštine.

U suvremenom svijetu u kojemu sve više ljudi živi u urbanim prostorima gdje se svakodnevno suočavaju s mnoštvom izazova, brzim promjenama i sve težim pronalaskom ravnoteže i osjećaja pripadnosti, *Živa baština* ima sve veću važnost. Upravo nam ona naime, jamči da će priče o ljudima, prostorima i običajima biti sačuvane te da ćemo se i dalje sjećati djelića povijesti i kulture naroda sa svim njihovim osobitostima, kako u sadašnjosti, tako i u budućim vremenima. *Živa baština* nije samo ukupnost događanja i aktivnosti, već je i duh zajedništva koje nas upućuje na to da smo svi povezani kroz bogatstvo kulture i tradicije.

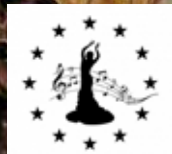
Programi *Dana europske baštine* podsjećaju nas na ogromno bogatstvo Hrvatske koje se ogleda u tradicionalnim pjesmama, maštovitim plesovima, raznovrsnim govorima i običajima, tradicijskom načinu života, u obrtima koji su osiguravali egzistenciju obitelji, u umješnosti pripreme hrane kao i na svo drugo, raznovrsno blago našeg bogatog etnografskog naslijeđa.

Sretan je čovjek onaj koji živi mudro i u suglasju s prirodom, a naša živa baština može nam i u svakodnevnom životu biti orijentir. U ovom globaliziranom, brzopletom svijetu možemo uspjeti ako imamo snažno uporište u svom zavičaju, u izvorištu svoga identiteta koji ćemo, uvjeren sam, uz ovakva događanja uspjeti sačuvati.

MINISTRICA
dr. sc. Nina Obuljen Koržinek



Foto: Gordana Jerabek



DANI EUROPSKE BAŠTINE 2023. GODINE

Živa baština

Manifestacija *Dani europske baštine* i ove se godine tradicionalno održava u rujnu i listopadu sa središnjom temom pod nazivom *Živa baština* kojom se želi naglasiti važnost zajedničke kulturne baštine zajednice europskih naroda, a posebice nematerijalne kulturne baštine. Ministarstvo kulture i medija također obilježava dvadesetu godišnjicu usvajanja Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine.

Živa baština podrazumijeva mjesta i specifične lokalitete i predmete, rituale i događaje te različite oblike čuvanja prošlosti putem kolektivnog sjećanja. Ovi vrijedni fragmenti i simboli prošlosti nositelji su identiteta i kontinuiteta zajednice te nerijetko podrazumijevaju specifična tradicionalna znanja i vještine koje nestaju. Stoga pozivamo sve zainteresirane da se priključe brojnim događanjima, predavanjima, skupovima, festivalima, radionicama, izložbama i panelima te na taj način zajednički obilježimo ovogodišnju manifestaciju posvećenu baštini koja se živi.

Programska knjižica *Dana europske baštine 2023.* donosi osnovne podatke o svim prigodnim događanjima – njihov kratak opis, mjesto, datum i vrijeme održavanja, kao i sve dostupne poveznice na dodatne digitalne sadržaje i informacije – kako bi se olakšalo planiranje posjeta i odabir.

Daljnje najave i informacije moguće je pratiti na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske: www.min-kulture.gov.hr.





Foto: Gordana Jerabek

DANI EUROPSKE BAŠTINE

2023.



PREGLED DOGAĐANJA

23. 8. do 30. 10. 2023., u različitim terminima, **IZLOŽBA, PREDSTAVLJANJE KNJIGE, RADIONICA, PREDAVANJE / Bijeće ribice lavandijerice – Priča o preškim praljama**, Etnološki odjel Narodnog muzeja Zadar, Poljana Pape Aleksandra III, 2, Zadar; Gradska knjižnica Zadar, Ogranak Grad, Trg Petra Zoranića 1, Zadar; Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Perivoj Vladimira Nazora, Zadar
ORGANIZATORI: Etnološki odjel Narodnog muzeja Zadar, Gradska knjižnica Zadar; Udruga Arte Insula Zadar

28. 8. 2023., u 18:00, **PREDAVANJE / Život i baština Dragutina Lermana (1863. – 1918.)**, Požeška kuća, Trg Svetog Trojstva 1
ORGANIZATORI: Udruga vinogradara, vinara i vočara „Stjepan Koydl“, Asesor

Rujan i listopad 2023., **RADIONICE I INTERAKTIVNO PREDAVANJE / Dani nematerijalne baštine u Kajkaviani**, Prostor udruge Kajkaviana – Fellerova zgrada, Trg Matije Gupca 27, Donja Stubica
ORGANIZATOR: Kajkaviana

Rujan, listopad, studeni 2023., **PREDAVANJA, RADIONICE, STRUČNI OBILAZAK LOKALITETA, IZLOŽBA / Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku, 6. ciklus: Sunce, Mesec i te drobne zvezdice**, Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna 13, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora

Rujan – listopad 2023., **RADIONICE, PRIREDBA I IZLOŽBA / Kulturna baština u našoj školi**, Osnovna škola Stenjevec, Bolnička cesta 92
ORGANIZATOR: Osnovna škola Stenjevec

Rujan i listopad 2023., ponedjeljkom i srijedom od 10:00 do 13:00, **PREDAVANJE I PREZENTACIJA / Popravlak nalivpera i izrada suvenira „penkala“**, „Peroklinika“ – radionica za popravak nalivpera i izradu suvenira „penkala“, Trg bana Josipa Jelačića 15, Zagreb
ORGANIZATOR: Peroklinika

1. 9. – 31. 10. 2023., **RADIONICE I KONCERTI / Dani europske baštine u Otočcu**, Gacko pučko otvoreno učilište Otočac, Trg Dražena Bobinca 2, Otočac
ORGANIZATOR: Gacko pučko otvoreno učilište Otočac

4. 9. 2023., u 19:00, **ZNANSTVENO-DRAMSKA PRIREDBA / Dubrovački govor u Gramatici Francesca Marije Appendinija (1808.)**, Dubrovačke knjižnice, Narodna knjižnica Grad, Ulica od puča 6
ORGANIZATOR: Dubrovačke knjižnice

4. 9. – 30. 10. 2023., **IZLOŽBE, RADIONICE I PROJEKCIJA FILMA / Dani europske baštine u Muzeju krapinskih neandertalaca**, Muzej krapinskih neandertalaca, Šetalište Vilibalda Sluge bb
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej krapinskih neandertalaca

5. – 26. 9. 2023., svaki radni dan od 8:00 do 16:00, **IZLOŽBA I VIRTUALNI PROGRAM / Živa baština: Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji**, Galerija Hrvatske matice iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatska matica iseljenika (Zagreb), Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (Subotica)

6. 9. 2023., u 19:00, **TRIBINA / Esperantsko društvo "Tibor Sekelj" u Zagrebu**, Vodnikova 9, Zagreb
ORGANIZATOR: Hrvatski savez za esperanto

8. – 17. 9. 2023., **MANIFESTACIJA / 11. Dani industrijske baštine grada Siska** (*vidjeti program*)
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

8. 9. – 17. 9. 2023., **MANIFESTACIJA / Vinkovačke jeseni**, Grad Vinkovci
ORGANIZATOR: Turistička zajednica grada Vinkovaca

9. 9. 2023., u 12:00, **PANEL / Mogućnosti participatornog mapiranja kulturne i umjetničke baštine u udaljenom i ruralnom području**, Etno udruga „Turanj“, Stjepana Radića 3, Brod Moravice
ORGANIZATORI: Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Etno udruga „Turanj“

9. 9. 2023., u 18:00, **MANIFESTACIJA / Vojno-graničarski ophod Čuvali smo granicu na Savi**, ulica Matije Gupca 108, Đurići, Općina Drenovci
ORGANIZATOR: Muzej Cvelferije

9. 9. 2023., u 18:00, Arheo park, Kamanje; 16. 9. 2023. u 18:00, Gradska knjižnica, Topusko i 23. 9. 2023., u 18:00, Stari grad Dubovac, Karlovac, **PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK, IZLOŽBA, VIRTUALNI PROGRAM / Praeuropska svetišta i legenda o „zlatnom teletu“**
ORGANIZATORI: Arheološka udruga Kremen, Udruga Natura i kultura

13. 9. 2023., u 18:30, **RAZGOVOR O KNJIZI / Okultni duh moderne. Arhitekt Alois Vjekoslav Bastl alias astrolog Uranus i njegovo doba**, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Marije Jurić Zagorke, Krvavi most 2, Zagreb
ORGANIZATORI: Srednja Europa d.o.o. i KGZ – Knjižnica Marije Jurić Zagorke

13. 9. – 11. 10. 2023., **IZLOŽBA, RADIONICA I PREDAVANJA / Život ljudi od prapovijesti do novog doba**

ORGANIZATOR: Muzej Brdovec

15. – 17. 9. 2023., **FESTIVAL / 27. MEĐUNARODNI FESTIVAL ČIPKE LEPOGLAVA 2023.**, Pavlinski samostan i crkva Blažene Djevice Marije, Trg 1. hrvatskog sveučilišta 3; Turističko-kulturno informativni centar, Hrvatskih pavlina 7, Lepoglava
ORGANIZATORI: Grad Lepoglava, Turistička zajednica grada Lepoglave, Turističko-kulturno informativni centar, Ekomuzej Lepoglava

15. 9. 2023. – 15. 10. 2023., ponedjeljak – petak od 8:00 do 20:00, subota od 8:00 do 14:00, **IZLOŽBA I SLUŠANJE DIGITALIZIRANOG ZVUČNOG ZAPISA / Glasovi Književnog petka Vesne Parun**, Knjižnica Božidara Adžije, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, Zagreb

ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Božidara Adžije

16. 9. 2023., u 10:00, **EDUKATIVNA IGRAONICA / “Poslovice i zagonetke”**, Zavičajni muzej Konavala, Beroje 49, Čilipi

ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala

16. 9. 2023., od 15:00 do 21:15, 20. 9. 2023., u 12:00, u 19:00, **RADIONICA, PUB KVIZ, PREDSTAVA, VIDEO-MAPPING, IZLOŽBA / Dani europske baštine u Muzeju seljačkih buna**, Muzej seljačkih buna, Samci 64, Gornja Stubica

ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej seljačkih buna

16. – 17. 9. 2023., **INFORMATIVNA IZLOŽBA, PREDAVANJA, PERFORMANS, INTERAKTIVNA GLUMA, RADIONICE, GLAZBENI PROGRAM / Dani Baranjskog Bauhausa**, SRC – Sportsko rekreacijski centar (bazeni i ribnjak), Kneževi Vinogradi

ORGANIZATOR: Udruga Fantast

18. 9. 2023., u 18:00, **IZLOŽBA FOTOGRAFIJA I PANEL / Tragom hrvatske baštine**, Galerija AMZ, Ul. Pavla Hatza 6, Zagreb

ORGANIZATOR: Udruga Tragom hrvatske baštine

18. 9. 2023., u 18:00, **PREDSTAVLJANJE PUBLIKACIJE / Nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske**, Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu, Ulica Pavla Hatza 6, Zagreb

ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine

18. 9. – 13. 10. 2023., **POZIV NA PRIKUPLJANJE MATERIJALA / Sjećanje na 1. svibnja**, Državni arhiv u Bjelovaru, Trg E. Kvaternika 6, Bjelovar

ORGANIZATOR: Državni arhiv u Bjelovaru

19. 9. 2023., u 18:00, **CEREMONIJA DODJELE NAGRADE / Dodjela „Nagrade Vicko Andrić”**, Hrvatski državni arhiv, Trg Marka Marulića 21

ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH, Uprava za zaštitu kulturne baštine

20. 9. 2023., od 9:00 do 15:00, **KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKA KONFERENCIJA / ConRestCon**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatsko restauratorsko društvo, Hrvatski državni arhiv
21. 9. 2023., **RADIONICA / Podsusedska cvjetna košarica**, Podsusedski trg 3, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba - Knjižnica Podsused
21. 9. 2023., u 10:00, **PREDAVANJE I OBILAZAK / Lipicanci kao nematerijalna kulturna baština**, Državna ergela Đakovo, Augusta Šenoa 45 (jahaonica)
ORGANIZATORI: Konzervatorski odjeli u Osijeku i Požezi i Državna ergela Đakovo
22. 9. 2023., u 17:00, **PREZENTACIJA / Majka zemlja**, Gator Planina 196, Zmajevac
ORGANIZATOR: Sanela Ravlić
22. 9. - 31.10. 2023., **RADIONICA, IZLOŽBA, PREDAVANJE / Baranjski šokački vez**, Etnološki centar baranjske baštine, Kralja Tomislava 70, Beli Manastir
ORGANIZATORI: Centar za kulturu Grada Belog Manastira, Ministarstvo kulture RH – Konzervatorski odjel u Osijeku
22. 9. 2023., od 10:00 do 14:00, Šokačka lady, Vladimira Nazora 23, Županja i
23. 9. 2023., od 14:00 do 19:00, Centar kompetencija, Ljudevita Gaja 2, Lovas,
PREZENTACIJA I RADIONICA / Oživljavanje kulturne baštine
ORGANIZATORI: TZ Vukovarsko-srijemske županije, TZ Županja i Općina Lovas
23. 9. 2023., od 8:00 do 20:00, **KULTURNO – ZABAVNA MANIFESTACIJA / Dan graditeljske baštine u Krapju**, Krapje 16, Jasenovac
ORGANIZATORI: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje, Turistička zajednica Općine Jasenovac
23. 9. 2023., od 9:00 do 12:00, **RADIONICA IZRADE TRADICIJSKOG NAKITA OD KREP-PAPIRA – KINČA / Zajedno smo jači – međunarodna radionica kinča**, Kulturni centar „Ivan Rabuzin“, Antuna Mihanovića 3, Novi Marof
ORGANIZATORI: Kulturno-umjetnička udruga „Magda i Luisa“, Pučko otvoreno učilište Novi Marof
23. 9. 2023., cjelodnevno događanje, **PROJEKCIJA FILMA / “Tajna Bukovčeve ruke”**, Kuća, Bukovac, Bukovčeva 5, Cavtat
ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala
23. 9. 2023., od 10:00 do 12:00, **OBILAZAK / Trči! Rolaj! Bicikliraj! Hodaj! Pokreni promjenu: za Susedgrad**, Podsusedski trg 3, Zagreb
ORGANIZATOR: Udruga za zaštitu okoliša „EKO-2000“
23. 09. 2023., od 11:00 do 14:00 i 24. 09. 2023. od 11:00 do 13:00, **NATJEČAJ, PROMOCIJA I RADIONICA / Dani europske baštine u Dvoru Veliki Tabor 2023.**, Dvor Veliki Tabor, Hum Košnički 1, Desinić
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor

23. 9. 2023., u 13:00 otvaranje izložbe i 25. 9. 2023., u 18:00 panel, **IZLOŽBA I PANEI / Žene nose svijet**, Galerija Dvora Trakošćan, Trakošćan 4, Lepoglava
ORGANIZATOR: Dvor Trakošćan

23. 9. 2023., u 17:00, **IZLOŽBA / Letovanska bačina jednog izumrlog življenja, povodom stote godišnjice pokupske etnografske ekspedicije (1923. – 2023.)**, Etnografska zbirka Božidara Škofača, Letovanič 149
ORGANIZATOR: Etnografska zbirka Božidara Škofača u Letovaniću

23. 9. – 27. 10. 2023., **MANIFESTACIJA / Dani europske baštine u Velikoj Gorici - KOLONIJA, FESTIVAL, IZLOŽBA, PROMOCIJA** (*vidi program*)
ORGANIZATORI: Platforma za izvedbene umjetnosti, POU Velika Gorica (Galerija Galženica), Grad Velika Gorica

23. 9. 2023. i 7. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, **STAKLOPUHAČKA RADIONICA / Staklopuhačka radionica i ukrašavanje staklene kugle**, Koogole, Dubravica 100, Zagreb
ORGANIZATOR: Obrt Koogole

25. 9. 2023., od 8:00 do 21:00, **OBLJEŽAVANJE 100. OBLJETNICE, STRUČNI OBIŁAZAK I VODSTVO / 100. obljetnica Pokupske ekspedicije (1923. – 2023.)**, Brođani; Zavičajni muzej Donja Kupčina, Donja Kupčina bb, Općina Pissarovina; Gradski muzej Sisak, Ul. Kralja Tomislava 10, Sisak
ORGANIZATOR: Hrvatsko etnološko društvo

25. – 29. 9. 2023., svaki dan u 13:00 i 28. 9. 2023. u 14:00, **PREDAVANJE, RADIONICA I PREZENTACIJA / Zelena baština**, Srednja škola Viktorovac, Aleja narodnih heroja 1, Sisak
ORGANIZATOR: Srednja škola Viktorovac Sisak

25. 9. 2023., u 18:30, **IZLOŽBA / Časoslov sv. Vlaha (1723): uz 300. obljetnicu rimskoga dopuštenja i tiskanja**, Dubrovački muzeji – Kulturno-povijesni muzej, Pred Dvorom 3, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Dubrovački muzeji

26. 9. – 13. 10. 2023., **IZLOŽBA / Lumières: prosvjetiteljstvo kroz stoljeća u Enciklopedija: naslijeđe znanja**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb
ORGANIZATORI: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Francuski institut u Hrvatskoj

27. 9. 2023., od 9:00 do 15:00, **ZNANSTVENI SKUP / Novi pristupi u istraživanju pisane kulturne baštine na papiru, IZLOŽBA / Pisana kulturna baština na papiru – multidisciplinarna istraživanja**, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATOR: Hrvatski državni arhiv

27. 9. 2023., od 10:30 do 12:30, **OBZOR EUROPA | KREATIVNA EUROPA | CERV | ERASMUS+ online info prezentacija / Kako EU podupire kulturnu baštinu kroz programe Unije?**



ORGANIZATORI: Desk Kreativne Europe – Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Nacionalna kontakt točka programa Unije Građani, jednakost, prava i vrijednosti – Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Nacionalna osoba za kontakt za klaster 2: Kultura, kreativnost i uključivo društvo u Obzoru Europa & ERASMUS+ - Agencija za mobilnost i programe EU
www.deskkultura.hr
www.cerv.hr
www.ampeu.hr

28. 9. 2023., u 17:00, **SKUP, ZNANSTVENO-KULturna MANIFESTACIJA / Znanstveno-kulturna manifestacija Živa baština staroperkovačkoga govora**, Mjesni dom u Starim Perkovcima

ORGANIZATORI: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku; Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Osijek; Brodsko-posavska županija; Općina Vrpolje

28. 9. 2023., u 18:00, **PREDAVANJE / Austrougarski generali s područja Bjelovara**, Narodna knjižnica „Petar Preradović“, Studijski odjel, Trg E. Kvaternika 11 / II. kat, Bjelovar
ORGANIZATORI: Narodna knjižnica „Petar Preradović“, Državni arhiv u Bjelovaru

29. 9. 2023., od 17:00 do 19:00, **IZLOŽBA / Škola za umjetnost i obrt financirana sredstvima donacije Pasqualea Bakmaza: od izgradnje 1910. do obnove 2023.**, Sveučilište u Zadru, Šime Vitasovića 1 („Stara Tehnička škola“)
ORGANIZATORI: Državni arhiv u Zadru i Sveučilište u Zadru

29. 9. 2023., od 10:00 do 12:00, Knjižnica za mlade, Ul. Ivana Banjavčića 8, Karlovac
i 10. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, Stari grad Dubovac, Zagrad - Gaj 5, Karlovac,

RADIONICA / Dani europske baštine – Arhiv otisaka grada

ORGANIZATORI: Muzeji grada Karlovca – Gradski muzej Karlovac i Stari grad Dubovac

29. 9. 2023., od 10:00 do 14:00, **PREDAVANJE I RADIONICA / Dan tradicijskih graditeljskih vještina i znanja**, Strukovna škola Sisak, Ivana Fistrovića 1B, Sisak

ORGANIZATORI: Društvo „Terra banalis“, Muzej Tropolja, Filozofski fakultet, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Strukovna škola Sisak

29. 9. 2023., **PREDAVANJE, RADIONICA / Prapovijesni elementi tradicijskog ruha živi i danas**, Muzej vučedolske kulture, Vučedol 252, Vukovar

ORGANIZATOR: Muzej vučedolske kulture

29. 9. - 1. 10. 2023., **RADIONICA I IZLOŽBA / Pokazna radionica Rekonstrukcija ženskih ogavlja iz Dalja i Izložba tekstilne baštine i novih modela Mustre daljske ondašnje i današnje**, Dom Ocića, Josipa Glibušića 24, Dalj

ORGANIZATORI: Udruženje „Đorđe Očić“ i SKUD „Branko Radičević“

30. 9. 2023., od 9:00 do 13:00, **RAZGLEDAVANJE, EDUKACIJA, RADIONICA / Tradicija veza i tkanja**, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička 147, Novo Čiče
ORGANIZATOR: Kulturno-umjetničko društvo „Čiče“ Novo Čiče

listopad 2023., **RADIONICA / Moleraj – radionica za odrasle**, Muzej Slavonije, Trg Sv. Trojstva 6, Osijek
ORGANIZATORI: Muzej Slavonije u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Osijeku

1. 10. 2023., od 12:00 do 18:00, **RADIONICE, OBILAZAK / Dan otvorenih vrata u Arheološkom parku Andautonija**, Arheološki park Andautonija
ORGANIZATOR: Arheološki muzej u Zagrebu

3. 10. 2023., u 17:00, **PREDAVANJE / O lavandi**, Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb
ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića

3. 10. 2023., u 19:00, **PREDSTAVLJANJE KNJIGE / Kako su stari pripovidali – rječnik govora Gradišta**, Vatrogasni dom, Kralja Tomislava 2, Gradište
ORGANIZATORI: Općina Gradište, Državni arhiv u Vukovaru, Ogranak Matice hrvatske u Vinkovcima

3. 10. – 31. 10. 2023., **IZLOŽBA, OKRUGLI STOL, KONCERTI, EDUKATIVNE RADIONICE / DANI ŽIVE BAŠTINE U ETNOGRAFSKOM MUZEJU**, Etnografski muzej, Trg Mažuranića 14, Zagreb
ORGANIZATOR: Etnografski muzej

4., 5., 6. 10. 2023., od 9:00 do 17:00, **TRODIJELNI CIKLUS CJELODNEVNIH KIPARSKIH RADIONICA / Slavimo živu baštinu! Tradicionalni kiparski materijali i tehnike – glina, kamen, drvo**, Studio Galerije Antuna Augustinčića, Ulica dr. Ivana Broza 2
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Galerija Antuna Augustinčića

5. 10. 2023., u 19:00, **PREDAVANJE I PREZENTACIJA / Digitalizacija rukopisnog kataloga zbirki starih i rijetkih knjiga Znanstvene knjižnice Dubrovnik**, Znanstvena knjižnica Dubrovnik, Cvijete Zuzorić 4, Dubrovnik
ORGANIZATOR: Dubrovačke knjižnice

5. – 8. 10. 2023., **RADIONICA I IZLOŽBA / Umjetnost i okusi Poljica**, Božično Selo, Nart 10/a, Gornji Dolac, Zavičajna kuća Gornjih Poljica, Rudine 8, Gornji Dolac
ORGANIZATORI: Zavičajna kuća Gornjih Poljica, Božično Selo, Poljička likovna udruga Krug

6. – 7. 10. 2023., od 10:00 do 17:00, **ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP / Nematerijalna kulturna baština u istočnoj Hrvatskoj: iskustva i izazovi kroz 20 godina**, Dvorana Pastoralnog središta bl. Alojzija Stepinca Župe I, Veliki Kraj 47, Županja
ORGANIZATORI: Gradski muzej Županja i Udruga „Družina“ - Čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga, Zagreb

6. 10. 2023., u 18:00, **IZLOŽBA / Sedamdeseta obljetnica Muzeja „Staro selo“**
Kumrovec, Muzej „Staro selo“ Kumrovec, Ulica Josipa Broza 19
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej „Staro selo“ Kumrovec
6. 10. 2023., u 18:00, **IZLOŽBA I PREZENTACIJA / Dani europske baštine – Živa baština: Izložba i prezentacija umijeća izrade sunčane čipke motiva**, Gradska knjižnica Slavonski Brod, Trg Stjepana Miletića 12, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u Slavanskom Brodu, Gradska knjižnica Slavonski Brod, Udruga „Sikirevački motivi“
6. 10. 2023., u 10:00, **IZLOŽBA / “Novootkriveni Epidaur: nalazi terre sigillate i keramike s crvenim premazom s cavtatskih lokaliteta”**, Odjel za arheologiju i spomeničku baštinu, Pod dvorom 16, Gruda
ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala
6. 10. 2023., u 19:00, **PLESNI KONCERT / Ladom po svijetu**, Dvorana asambala LADO, Trg Republike Hrvatske 6a, Zagreb
ORGANIZATOR: Ansambli narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO
6. 10. 2023., od 19:00 do 21:00, **PREZENTACIJA UMIJEĆA IZRADE BISTRANSKOGA TRADICIJSKOG NAKITA / Bistranska kravata**, Kulturni centar Bistra, Bistranska 98, Bistra
ORGANIZATOR: Udruga Ekomuzej Bistra
8. 10. 2023., od 11:00 do 17:00, **RADIONICE, PREZENTACIJE, DEGUSTACIJE / Budi rudar na jedan dan!**, Rudnik sveta Barbara, Rude bb
ORGANIZATOR: KUD Oštrc
9. 10. – 31. 10. 2023., 9. 10. 2023., od 10:00 do 13:00 radionica, u 12:00 predavanje, **RADIONICA/PRIKAZ, IZLOŽBA, PREDAVANJE / Baranjski moleraj**, Etnološki centar baranjske baštine, Kralja Tomislava 70, Beli Manastir
ORGANIZATORI: Centar za kulturu Grada Belog Manastira, Ministarstvo kulture RH- Konzervatorski odjel u Osijeku, udruga „Tako je to nekad bilo“
9. 10. – 14. 10. 2023., **IZLOŽBA / Živo sjećanje**, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Trg sv. Trojstva 3, 1. kat, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek
10. 10. 2023., u 10:00, **RADIONICA / O esperantu**, Gradska knjižnica Ante Starčević, Zaprešić
ORGANIZATOR: Gradska knjižnica Ante Starčević
10. 10. 2023., u 12:00, **PREDAVANJE / IX. Dani grafike u Muzeju likovnih umjetnosti**, Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku, Europska avenija 9, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

10. 10. 2023., u 20:00, **PREDAVANJE, NASTUP PJESAMA I PLESOVA / Linđo – Dani europske baštine 2023.**, Lazareti, Frana Supila 8, Dubrovnik, Linđova lađa
ORGANIZATOR: Folklorni ansambl Linđo Dubrovnik

11. 10. 2023., od 9:00 do 13:00, **RADIONICA / Mapiranje multikulturalnih presjeka u gradu Osijeku**, Ulice grada Osijeka
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

11. 10. 2023., u 12:00, **PREDAVANJA, RADIONICA / Glagoljica u Istri**, Državni arhiv u Pazinu, Vladimira Nazora 3, Pazin
ORGANIZATORI: Državni arhiv u Pazinu, Staroslavenski institut u Zagrebu

12. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, **RADIONICA I PREZENTACIJA / Umijeće izrade vitraja za povijesne građevine**, Radionica vitraja d.o.o., Fakultetska ul. 4, Osijek
ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

12. 10. 2023., u 19:00, **IZLOŽBA I PREZENTACIJA / Dani europske baštine – Živa baština: Tradicija proizvodnje kreča na području brodske i novogradiške Posavine**, Muzej Brodskog Posavlja, Ulica Ante Starčevića 40, Slavonski Brod
ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u Slavanskom Brodu, Muzej Brodskog Posavlja

13. 10. 2023., **RADIONICA, PREZENTACIJA, KONCERTNI PROGRAM / Klavirska početnica Franje Kuhača i njezin utjecaj na razvoj pedagogije sviranja klavira u Hrvatskoj**, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Kralja P. Svačića 1/f, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

13. 10. 2023., od 9:00 do 9:45, **RADIONICA / Tradicijskom glazbom putujemo Hrvatskom**, Glazbena škola Franje Kuhača u Osijeku, Trg Svetog Trojstva 1, Osijek
ORGANIZATOR: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

13. 10. 2023., od 9:00 do 20:00 i 14. 10. 2023., od 8:00 do 20:00, **ZNANSTVENO-STRUČNI MULTIDISCIPLINARNI SKUP I IZLOŽBA / Ruralna Hrvatska – izazovi očuvanja prostornih identiteta i unaprjeđenja kvalitete života – 30 godina djelovanja Hrvatske sekcije Europskog vijeća za sela i male gradove**, Državni arhiv u Sisku, Frankopanska 21, Sisak
ORGANIZATORI: Hrvatska sekcija ECOVAST-a – Europskog vijeća za sela i male gradove, Državni arhiv u Sisku

13. 10. 2023., od 15:00 do 18:00 i 14. 10. 2023., od 9:00 do 17:00, **RADIONICA / Slamarska umjetnost bačkih Hrvatica u turopoljskom kraju**, Etnocentar Novo Čiče, Velikogorička 147, Novo Čiče
ORGANIZATORI: Društvo žena Velika Mlaka, KUD „Čiče“ Novo Čiče

14. – 15. 10. 2023., od 10:00 do 20:00, **PREDAVANJA, PRAKTIČKE RADIONICE, PREZENTACIJA, IZLOŽBE / Dani ivanečkog veza**, Društveni dom, Matije Gupca 14, Koprivnički Ivanec
ORGANIZATOR: Društvo izvornog folklor Koprivnički Ivanec

20. 10. 2023., u 18:00, **RADIONICA / Radionica bedenske lončarije**, Muzej planinarstva u Ivancu, Ul. Rudolfa Rajtera 5, Ivanec
ORGANIZATORI: Grad Ivanec, Muzej planinarstva

20. 10. 2023., u 18:00, **OTVARANJE IZMIJENJENOG DIJELA STALNOG POSTAVA I PREZENTACIJA / More sjećanja**, Narodni muzej Labin pri Pučkom otvorenom učilištu Labin, Ulica 1. maja 6, Labin
ORGANIZATOR: Narodni muzej Labin pri Pučkom otvorenom učilištu Labin

25. 10. – 8. 11. 2023., otvaranje u 18:30, **IZLOŽBA / Baština humanosti u Zadru: 145 godina Hrvatskoga Crvenog križa**, Kneževa palača (II Palače/ II Palaces) Poljana Šime Budinića 3, Zadar
ORGANIZATORI: Znanstvena knjižnica Zadar, Hrvatski Crveni križ, Gradsko društvo Crvenog križa Zadar, Narodni muzej Zadar

26. – 28. 10. 2023., **IZLOŽBA, RADIONICE, PREZENTACIJE I OKRUGLI STOL / Dani kinča u Dubravi: Tradicijski ukras od papira kinč – razmjena umijeća nositelja i iskustva dionika**, Kulturni centar, Dubrava 51 a, Zagreb
ORGANIZATOR: Narodno sveučilište Dubrava

27. 10. 2023., u 19:00, **PREDAVANJE I PREZENTACIJA S RECITALOM / Digitalni i zvučni zapisi poslovice i izreka kajkavskoga donjosutlanskog ikavskog dijalekta**, Udruga Ivana Perkovca, Opća pučka škola, Zagrebačka 44, Šenkovec
ORGANIZATOR: Udruga Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine

28. 10. 2023., u 18:00, **FESTIVAL / 30. Susret hrvatskih folklornih ansambala i izvornih skupina**, Centar za kulturu Čakovec, Trg Republike 3
ORGANIZATORI: Hrvatski sabor kulture i Zajednica HKUU Međimurske županije

DANI EUROPSKE BAŠTINE

BELI MANASTIR RADIONICA/PRIKAZ, IZLOŽBA, PREDAVANJE / *Baranjski moleraj*

9. 10. 2023., od 10:00 do 13:00 radionica, u 12:00 predavanje *Moleraj, tehnike oslikavanja zidova šablonama i valjcima*, 9. 10. – 31. 10. 2023., izložba *Moleraj, tehnike oslikavanja zidova šablonama i valjcima*, Etnološki centar baranjske baštine, Kralja Tomislava 70, Beli Manastir

ORGANIZATORI: Centar za kulturu Grada Belog Manastira, Ministarstvo kulture RH- Konzervatorski odjel u Osijeku, udruga „Tako je to nekad bilo“

AUTORI: Edo Jurić, Jasmina Doboš

SURADNICI: Muzej Slavonije Osijek, Tünde Šipoš Živić (Novi Bezdan), Marija Šipoš (Novi Bezdan), Marko Horvat (Duboševica), Jovan Vilić (Bolman), Mirela Ravas
www.etnobaranja.eu

U Etnološkom centru baranjske baštine 9. listopada 2023. godine s početkom u 10:00 sati održat će se radionica umijeća izrade baranjskog moleraja. Na radionici će kao ciljna skupina sudjelovati djeca, učenici Osnovne škole „Dr. Franjo Tuđman“ Beli Manastir, predškolska skupina dječjeg vrtića „Cvrčak“ Beli Manastir, kao i svi zainteresirani sudionici.

Radionicu/prikaz vodit će kazivači iz svih dijelova Baranje: Marko Horvat (Duboševica), Marija Šipoš i Tünde Šipoš Živić (Novi Bezdan) i Jovan Vilić (Bolman). Voditelji će polaznicima pokazati kako su se nekad molovali (krečili) zidovi uz pomoć šablona i gumenih valjaka.

Bit će otvorena izložba *Moleraj, tehnike oslikavanja zidova šablonama i valjcima* koja sadrži dvanaest panoa s motivima starog moleraja.

Predavanje pod naslovom *Moleraj, tehnike oslikavanja zidova šablona- ma i valjcima* održat će Tünde Šipoš Živić.



Radionica *Moleraj 1* – Muzej Slavonije, travanj 2023. godine.
Foto: Tünde Šipoš Živić



Radionica *Moleraj 2* – Muzej Slavonije, travanj 2023. godine. Foto: Tünde Šipoš Živić

BELI MANASTIR

RADIONICA, IZLOŽBA, PREDAVANJE / *Baranjski šokački vez*

22. 9. 2023., od 10:00 do 14:00 radionica, u 13:00 predavanje *Baranjski šokački vez*,

22. 9. – 31. 10. izložba, Etnološki centar baranjske baštine, Kralja Tomislava 70, Beli Manastir

ORGANIZATORI: Centar za kulturu Grada Belog Manastira, Ministarstvo kulture RH – Konzervatorski odjel u Osijeku

AUTORI: Edo Jurić, Jasmina Doboš

SURADNICI: Eva Balatinac, Eva Kostolić, Jelena Mijatov, Kata Vинојčić, Janja Jednašić, Osnovna škola Draž

www.etnobaranja.eu

U Etnološkom centru baranjske baštine 22. rujna 2023. s početkom u 10 sati održat će se radionica umijeća izrade baranjskih šokačkih vezova. Na radionici će kao ciljna skupina sudjelovati učenici Osnovne škole „Dr. Franjo Tuđman“ Beli Manastir, Osnovna škola Draž (male vezilje) kao i svi zainteresirani sudionici.

Nositelji s liste ovoga zaštićenog nematerijalnog kulturnog dobra vodit će radionicu i pokazati svima zainteresiranima umijeće izrade baranjskih šokačkih vezova. Pored radionice, bit će otvorena izložba predmeta baranjskih šokačkih vezova koje su izradili nositelji sa zaštićene liste, kao i izložbu šokačkih „Bebki“, odnosno lutaka u narodnim šokačkim nošnjama. Janja Jednašić je autorica izložbe „Bebki“.

Eva Balatinac održat će predavanje *Baranjski šokački vez*.



Radionica *Baranjski šokački vez* u Gajiću, travanj 2023. godine. Foto: Jasmina Doboš



Radionica *Baranjski šokački vez* u Duboševici, svibanj 2023. godine. Foto: Jasmina Doboš



Izlet u šumu Kupinovac 1. svibnja 1927.
Foto: Gradski muzej Bjelovar



Moto budnica 2022.
Foto: Moto klub Bjelovar

BJELOVAR

POZIV NA PRIKUPLJANJE MATERIJALA / *Sjećanje na*

1. svibnja

18. 9. – 13. 10. 2023., Državni arhiv u Bjelovaru, Trg E. Kvaternika 6, Bjelovar

ORGANIZATOR: Državni arhiv u Bjelovaru

AUTOR: Martina Krivić Lekić

SURADNIK: Moto klub Bjelovar

www.dabj.hr

U mnogim se zemljama 1. svibnja poistovjećuje s Praznikom rada, proizašlim iz tradicije radničkog pokreta. No, slavljenje 1. svibnja ima tradiciju ukorijenjenu u starim običajima kojima se slavi dolazak proljeća. Zajedničko obilježje prvosvibanjskih običaja diljem Europe jest skupna povorka u koju se okupe mještani kako bi se otišli zabavljati na polja i u šume. Povorka se okuplja prije zore i kiti se zelenilom. Početkom 20. stoljeća Bjelovarčani su se okupljali ranim jutrom 1. svibnja i odlazili na izlete u prirodu. Prvi zabilježeni izleti bili su u obližnju šumu u Kupinovac. Tako su 1921. primjerice članovi Koturaškog kluba Sokol priredili izlet biciklima, a poslijepodne su u Brezovcu priredili zabavu s plesom i tombolom dok im je svirala limena glazba. Prema sačuvanim fotografijama vidimo da izletnici u prvo vrijeme odlaze na biciklima, nakon nekoliko godina uz bicikle se pojavljuju motocikli, da bi 1927. godine u izletu sudjelovali bicikli, motocikli i automobili – sva prijevozna sredstva dostupna u to vrijeme. Isto tako, vozila su okićena zelenilom, a u povorci sudjeluju muškarci i žene različitih dobnih skupina, imovnog stanja i statusa. Nakon Drugoga svjetskog rata i sve većeg broja automobila i motocikala, na grupne izlete sve više se odlazi motornim vozilima. Ono što se nakon 1945. godine događa s tradicijom izleta u prirodu zapravo je odraz vremena.

Tradicija održavanja prvosvibanjske budnice, koja počinje okupljanjem prije zore i vožnjom motocikala u povorci, u Bjelovaru se održala do danas. Toga dana u grad se slije više stotina motorista iz cijele Hrvatske te nastavljaju tradiciju pomalo zaboravljenog običaja.

Državni arhiv u Bjelovaru u suradnji s Moto klubom Bjelovar organizira prikupljanje fotografija, zapisa i sjećanja na prvosvibanjske izlete i moto budnicu te poziva sve Bjelovarčane da svoje materijale donesu u arhiv ili Moto klub. Fotografije će biti digitalizirane i uz odobrenje vlasnika postavljene na Topoteku Bjelovar, a priče o izletima i vožnji zapisat ćemo kako bismo očuvali još uvijek živa sjećanja.

Prikupljeni materijali koristit će se za prijavu na upis bjelovarske moto budnice u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

BJELOVAR

PREDAVANJE / *Austrougarski generali s područja Bjelovara*

28. 9. 2023., u 18:00, Narodna knjižnica „Petar Preradović“, Studijski odjel, Trg E. Kvaternika 11 / II. kat, Bjelovar

ORGANIZATORI: Narodna knjižnica „Petar Preradović“, Državni arhiv u Bjelovaru

AUTOR: Boris Trnski

www.knjiznica-bjelovar.hr

www.dabj.hr

Grad Bjelovar osnovan je 1756. godine kao središte 5. križevačke i 6. đurđevačke pukovnije, kasnije sjedinjene u 16. Varaždinsku pješačku pukovniju u okviru Varaždinskog generalata. Do konca Prvoga svjetskog rata bio je važan vojni grad u okviru Austro-Ugarske Monarhije, a pukovnije je bila prisutna na gotovo svim ratištima u Europi. Popunjavanje pukovnije, tj. novačenje odvijalo se na području bjelovarskoga vojnog okruga, tako da je naziv *Varaždinska* ostao iz tradicionalnih razloga, a stanovnici Bjelovara i županije smatrali su je svojom.

Predavanje *Austrougarski generali s područja Bjelovara* upoznat će nas s državnim i vojnim značajkama Austrijskog Carstva i Austro-Ugarske Monarhije, generalskim činovima i vojnim postrojbama, udjelom hrvatskih generala i admiralu u vojsci Monarhije, te će pojedinačno predstaviti novopronađene podatke o značajnim generalima koji su rođenjem ili poslom vezani za grad Bjelovar i njegovu okolicu. Kako vojnička prošlost grada i okolice pomalo blijedi u kolektivnom sjećanju, predavanje umirovljenog brigadira Borisa Trnskog oživjet će slavnu vojničku baštinu i potaknuti na daljnja istraživanja gradske povijesti kao vojnog središta što se proteže kroz više stoljeća.

Boris Trnski, umirovljeni brigadir HV-a, autor je triju knjiga iz područja teorije o ratu, umijeća ratovanja, vojne povijesti i vojne strategije. Nakon umirovljenja kao vanjski predavač predaje u Ratnoj školi „Ban Josip Jelačić“, a od 2018. bavi se istraživanjem hrvatskih generala od 1804. do 1918. godine.



Ilustracija s popisom bitaka u kojima je sudjelovala 16. Varaždinska pukovnija. Foto: HR-DABJ 403 osobni fond Rudolf Fingerhut

BRDOVEC

IZLOŽBA, RADIONICA I PREDAVANJA / *Život ljudi od prapovijesti do novog doba*

13. 9. – 11. 10. 2023.

ORGANIZATOR: Muzej Brdovec

AUTORI: Silvija Limani, Janja Mavrović Mokos, Branimir Brgles

www.muzejbrdovec.hr

Nematerijalna baština važan je dio djelatnosti zavičajnih muzeja, pa tako i Muzeja Brdovec koji organizacijom predavanja i tradicijskih radionica nastoji očuvati sjećanja na prošlost zaprešičkog i brdovečkog kraja i stare vještine. Za Dane europske baštine 2023. pripremili smo bogat program koji obuhvaća period od prapovijesti do Velike seljačke bune koja se dogodila prije 450 godina. Program na nekoliko lokacija uključuje dva predavanja, radionicu i izložbu.

PROGRAM

PREDAVANJE / Istraživanje prapovijesnih nalazišta

13. 9. 2023., u 18:00, Muzej Brdovec, Ilije Gregorića 13, Prigorje Brdovečko

IZLOŽBA / Izložba grafika o Seljačkoj buni

25. 9. 2023., u 18:00, Gradska knjižnica Ante Kovačića, Trg žrtava fašizma 6, Zaprešić

RADIONICA / Seljačka buna

4. 10. 2023., u 18:00, Muzej Brdovec, Ilije Gregorića 13, Prigorje Brdovečko

PREDAVANJE / O Seljačkoj buni – Branimir Brgles

11. 10. 2023., u 18:00, Kino-dvorana Brdovec, Trg dr. Franje Tuđmana 1, Brdovec



Iz fundusa Muzeja Brdovec: mapa *Krvave kronike glas* s 20 grafika hrvatskih i slovenskih umjetnika, inv. br. L-234
Foto: Silvija Limani



Fotografija zuba fosila morskog psa s arheološkog lokaliteta Sveti Križ, istraživanja 2023. godine, 4. 5. 2023.
Foto: Franka Ovčarić

BROD MORAVICE

PANEL / Mogućnosti participatornog mapiranja kulturne i umjetničke baštine u udaljenom i ruralnom području

9. 9. 2023., u 12:00, Etno udruga „Turanj“, Stjepana Radića 3, Brod Moravice
ORGANIZATORI: Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Etno udruga „Turanj“

AUTOR: Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske

SURADNICI: Martina Petrinović, Danko Dujmović, Marijan Bradanović, Eugen Burić, Daniel Štimac, Dejan Troha, Maja Turk, Katarina Tušek, Dražen Brajdić
www.dpuh.hr

Panel je dio inicijative dokumentiranja materijalne nepokretne i pokretne kulturne baštine na području Gorskog kotara koju je pokrenulo Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske. Sudioničko mapiranje dokazalo se kao iznimno koristan alat za očuvanje kulturne baštine, pri čemu članovi zajednice imaju priliku podijeliti svoje znanje. Panel okuplja stručnjake iz područja povijesti umjetnosti koji se već dugi niz godina posvećeno bave proučavanjem kulturne i umjetničke baštine u Hrvatskoj. Njihovo znanje, iskustvo i strast prema baštini bit će neprocjenjivi resursi u razumijevanju važnosti sudioničkog mapiranja i njegove primjene u ruralnim područjima.

Načela humanističkih znanosti ugrađena su u službenu politiku Europske komisije. Ova inicijativa također doprinosi europskom kontekstu, naglašavajući važnost očuvanja kulturne baštine diljem Europe. Unatoč napretku, svjesni smo da postoje infrastrukturni izazovi. Panel će biti prilika za razmjenu ideja, iskustava i najboljih praksi. Pozivamo sve zainteresirane da se pridruže i da zajedno doprinesemo očuvanju kulturne riznice Gorskog kotara.



Participatorno mapiranje baštine Gorskog kotara, Ravna Gora, listopad 2022.
Foto: DPUH



Područje Gorskog kotara obuhvaćeno inicijativom
Foto: DPUH

CAVTAT

PROJEKCIJA FILMA / *Tajna Bukovčeve ruke*

23. 9. 2023., cjelodnevno prikazivanje, Kuća Bukovac, Bukovčeva 5, Cagtat

ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala

AUTORICA: Petra Kralj Fox, muzejska pedagoginja

www.migk.hr

Povodom obilježavanja Dana europske baštine, tijekom 23. rujna u Kući Bukovac prikazivat će se film *Tajna Bukovčeve ruke*. Tijekom srpnja i kolovoza u Kući Bukovac održavale su se edukativno-filmske radionice namijenjene djeci i mladima u dobi od 5 do 15 godina, koje je vodio poznati glumac Nikša Butijer. Na radionicama su se, kroz igru i zabavu, polaznici upoznali s povijesti filma, filmskim tehnikama i sadržajem, a na praktičnom dijelu samostalno su povezivali priče sa slikama, glumili, pisali scenarij i režirali. Kao ishod radionica kreirala se zajednička filmska priča.



Foto:
Muzeji i galerije
Konavala



Sudionici 26. Susreta hrvatskih folklornih ansambala i izvornih skupina ispred Centra za kulturu Čakovec, listopad 2019. Foto: Mladen Popović

ČAKOVEC FESTIVAL / 30. Susret hrvatskih folklornih ansambala i izvornih skupina

28. 10. 2023., u 18:00, Centar za kulturu Čakovec,
Trg Republike 3
ORGANIZATORI: Hrvatski sabor kulture i Zajednica
HKUU Međimurske županije
AUTOR: Hrvatski sabor kulture
SURADNIK: KUU „Veseli Međimurci“ Čakovec
www.hrsk.hr

Napomena: prijenos uživo na *Facebook* i *YouTube*
kanalima Hrvatskog sabora kulture

Jubilarni 30. Susret hrvatskih folklornih ansambala i izvornih skupina godišnji je prikaz najuspješnijih ostvarenja folklornih amatera u RH. Cilj mu je očuvanje tradicijske kulturne baštine i identiteta, razmjena iskustava, vještina i znanja, razvijanje pozitivnog odnosa prema tradicijskim, plesnim, glazbenim vrijednostima, narodnoj nošnji, društvenom povezivanju, razvoj publike te poticanje amaterskog rada uopće. Susret će okupiti najuspješnije folklorne ansamble i skupine s prethodno održanih županijskih smotri folkloru. Na takav način sami sudionici čuvaju, prenose, ali i svaki put iznova na sceni oživljavaju nematerijalnu plesnu i glazbenu tradiciju putem kolektivnog sjećanja i specifičnih vještina. Također, Susret prati tročlano stručno povjerenstvo koje u svojim usmenim i pisanim izvješćima dokumentira i procjenjuje nastupe te tako usmjerava rad folklornih amatera. Susretom će se obilježiti 20. godišnjica usvajanja Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine kroz svečano otvorenje na kojemu će nastupiti izvorni nositelji *Međimurske popevke*, a na kraju programa očekuje nas nastup HKUD-a Rodoč iz BiH, čime Susret iznova postaje i mjesto čuvanja i prezentiranja baštine Hrvata izvan RH.



Vizual 30. Susreta hrvatskih folklornih ansambala i izvornih skupina, kolovoz 2023. Foto: Tina Bauer

ČILIPÍ

EDUKATIVNA IGRAONICA / *Poslovice i zagonetke*

16. 9. 2023., u 10:00, Zavičajni muzej Konavala, Beroje 49, Čilipi

ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala

AUTORICA: Maris Stanović, muzejska pedagoginja

www.migk.hr

Povodom Dana europske baštine u Zavičajnom muzeju Konavala 16. rujna u 10 sati održat će se Pričaonica narodnih priča za djecu i edukativna igraonica *Poslovice i zagonetke* putem kojih će se novi naraštaji, kroz zabavne aktivnosti i igru, upoznati s bogatim naslijeđem konavoske usmene književnosti.



Foto: Muzeji i galerije Konavala

Kraljice u pohodu Domu
Ocić u Dalju, 2020.
Foto: D. Ocić



DALJ

RADIONICA I IZLOŽBA / Pokazna radionica *Rekonstrukcija ženskih oglavlja iz Dalja i Izložba tekstilne baštine i novih modela Mustre daljske ondašnje i današnje*

29. 9. 2023., od 16:00 do 21:00, 30. 9. 2023., od 10:00 do 14:00 i od 17:00 do 21:00, 1.

10. 2023., od 12:00 do 15:00, Dom Ocića, Josipa Glibušića 24, Dalj

ORGANIZATORI: Udruženje „Đorđe Ocić“ i SKUD „Branko Radičević“

AUTORI: Tomislav Livaja i Dejana Ocić

SURADNICI: Đurđica Kikanović i Mirela Ravas

www.udruzenjeocic.net



Emilija Vujić, baka po majci
književnika Đorđa Ocića, detalj
fotografije s vjenčanja,
oko 1910. godine.
Foto: nepoznati autor

Napomena: Izložba *Mustre daljske ondašnje i današnje* trajat će
od 1. 9. do 12. 10. 2023.

Za pedeseticu Duhova u Dalju tradicionalno se održava manifestacija *Kraljice*, posljednjih godina u izvedbi daljskog SKUD-a „Branko Radičević“ (foto 1). Tom prilikom neke od članica nose raskošna cvjetna oglavlja koja podsjećaju na nekadašnja nevjestinska oglavlja žena iz Dalja, kao što je na primjer nosila i baka književnika Ocića (foto 2). Inspirirano time, Udruženje „Đorđe Ocić“ organizira radionicu za rekonstrukciju i izradu tih oglavlja pod vodstvom likovnog umjetnika i pedagoga Tomislava Livaje koji će pomoći da buduća oglavlja budu što vjernija originalu.

Polaznice radionice bit će žene iz SKUD-a „Branko Radičević“, kao i one koje podržavaju rad ovog društva, spremne da se obuču za daljnju izradu oglavlja koja trebaju poslužiti za kostime i za druge koreografske potrebe ansambla, na primjer pri izvođenju spleta slavonskih plesova.

Na taj način Udruženje i SKUD nastoje oživjeti baštinu, kao što je učinjeno i s *Mustrama daljskim* – što će posjetitelji imati priliku vidjeti u Galeriji „Olajnica“ u Domu Ocić u Dalju.

DESINIĆ NATJEČAJ, PROMOCIJA I RADIONICA / Dani europske baštine u Dvoru Veliki Tabor 2023.

23. 09. 2023., od 11:00 do 14:00, 24. 09. 2023. od 11:00 do 13:00, Dvor Veliki Tabor,
Hum Košnički 1, Desinić

ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Dvor Veliki Tabor

AUTORICA: Kristina Pavlović

SURADNICI: Ilustratorica i dizajnerica Natalija Grabušić, stručnjaci za dizajn
odjeće iz Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok

www.veliki-tabor.hr

Napomena: Radionice i ulaz na događanja organizirana uz Dane europske baštine besplatni su, a ulaznice za Muzej mogu se kupiti prema uobičajenom cjeniku.

U Dvoru Veliki Tabor planiraju se dvije vrste sadržaja i aktivnosti. Jedna se tiče jedinstvene arhitekture Velikog Tabora i s tim u vezi poziv je usmjeren srednjoškolcima i studentima koji se bave dizajniranjem odjeće. Druga vrsta sadržaja za temu ima grofove Ratkaj, a uključuje promociju nove publikacije za djecu i mlade te radionice tijekom kojih bismo se opet dotaknuli elemenata arhitekture Velikog Tabora, konkretno zdenca u atriju koji je ujedno i dio grba grofova Ratkaj i njihov simbol.

Plan aktivnosti uključuje raspisivanje pozivnog i javnog natječaja za dizajn odjeće nadahnut Velikim Taborom, njegovim kulama, oslicima i drugim elementima njegove jedinstvene arhitekture pod nazivom *Možemo li se odjenuti u Dvor?*. Javni natječaj usmjeren je svima koji se profesionalno i amaterski bave dizajniranjem odjeće, dok bi pozivni bio usmjeren prema učenicima smjera likovne umjetnosti i dizajna, konkretnije dizajna odjeće Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, te studentima Tekstilno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s namjerom njihova angažmana.

Središnje događanje bit će u subotu, 23. rujna 2023. od 11 sati u Dvoru Veliki Tabor, kad će se održati proglašenje pobjednika natječaja – autora najbolje dizajniranog komada odjeće s nadahnućem u arhitekturi Velikoga Tabora, zatim predstavljanje nove publikacije *Obitelj Ratkaj (Rattkay)* – skoro 300 godina u Velikom Taboru uz radionicu izrade makete velikotaborskog zdenca od prirodnih materijala *Sagradimo zdenac grofova Ratkaj!*. Ista radionica bit će ponovljena i sljedećeg dana, u nedjelju 24. rujna 2023. od 11 do 13 sati.

Naslovnica nove publikacije
o grofovima Ratkaj, 2023.
Foto: autorica ilustracije i
dizajna Natalija Grabušić





Zdenac u atriju Velikog Tabora, snimljeno 2021. godine
Foto: Paul Lekaj

PROGRAM

17. 7. 2023.

Raspisan je natječaj s rokom predaje radova 1. 9. 2023.

23. 9. 2023., od 11:00 do 14:00

Svečanost proglašenja pobjednika natječaja uz predstavljanje nove publikacije o Ratkajima i radionicu izrade makete zdenca

24. 9. 2023., od 11:00 do 13:00

Radionica izrade makete velikotaborskog zdenca grofova Ratkaj

DUBROVNIK

ZNANSTVENO-DRAMSKA PRIREDBA /

Dubrovački govor u *Gramatici* Francesca Marije Appendinija (1808.)

4. 9. 2023., u 19:00, Dubrovačke knjižnice, Narodna knjižnica Grad, Ulica od puča 6

ORGANIZATOR: Dubrovačke knjižnice

AUTOR: dr. sc. Ivana Lovrić Jović, prof. talijanskoga i španjolskoga jezika i književnosti

SURADNICI: Tajana Martić, prof. hrvatskoga jezika i književnosti i Marko Capor, glumac-lutkar

www.dkd.hr

Predstavljanje Appendinijeve *Gramatike* (Lovrić Jović, Ivana: *Appendinije-va Gramatika ilirskoga jezika – jezičnopovijesna studija s prijevodom i transkripcijom uz pretisak*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, 2022.) s obzirom na prigodu koja nije znanstvenička, već je općega javnog karaktera, bit će usredotočeno na leksički dio i na velik broj riječi koje se pojavljuju u aneksnome rječniku, a posebno na dijaloge koje Appendini na kraju udžbenika donosi kao primjere razgovornoga jezika grada Dubrovnika. Naime, sve je primjere ispisivao hrvatskim jezikom, onim koji je opisivao, dok je metajezik bio talijanski. Primjere dijaloga naslovljava prema sadržaju i sudionicima diskursa: *Gospar i brodara*, *Gospar i sluga*, *Gospođa i sluga*, *Dva lovca*, *Gospar i šavac*, *Gospar i trgovac*, *Dva ribara* itd.

Nakon uvodne riječi autorice knjige, koja će ukratko opisati Appendinijevu *Gramatiku* i njezin značaj, dijaloge će scenski razigrano izvesti Tajana Martić i Marko Capor koji su ujedno i izvorni govornici dubrovačkoga govora. Stoga će predstavljanje ovoga važnog udžbenika biti dobar primjer popularizacije znanosti i poticajan primjer otkrivanja onoga dijela baštine koji je neopravdano i predugo bio poznat samo užemu znanstvenom krugu povjesničara hrvatskoga jezika.

Prijevod knjige *Grammatica della lingua illirica* talijanskoga pijarista i jezikoslovca Francesca Marije Appendinija opsežni je udžbenik koji je više od 200 godina čekao svoj hrvatski prijevod premda je utkan u temelje hrvatskoga standardnog jezika. Appendini je, naime, talijanskim jezikom opisao ilirski (hrvatski) jezik sa željom da mu olakša normiranje i s brigom o tome da se ono što prije dogodi. Kao polihistor, profesor i ravnatelj u dubrovačkome zavodu Collegium Ragusinum, o hrvatskome jeziku i dubrovačkoj kulturi, o povijesti i obrazovanju mario je domoljubnom strašću iako je u Dubrovnik doselio iz talijanskoga Torina, kao Talijan.

Njegova *Gramatika* može se smatrati i opisom dubrovačkoga govora 18. stoljeća, jer ga je, smatrajući ga uzornim temeljem za standardizaciju nacionalnoga jezika, opisao detaljno udžbenički na 360 stranica.



Naslovnica knjige: Lovrić Jović, Ivana: *Appendinijeva Gramatika ilirskoga jezika – jezičnopovijesna studija s prijevodom i transkripcijom uz pretisak*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Zagreb, 2022.



Autorica Ivana Lovrić Jović
Foto: privatna fotografija



Grafika Benedikta Rogačića, iz fundusa KPM. Foto: I.Michl

DUBROVNIK

IZLOŽBA / Časoslov sv. Vlaha (1723): uz 300. obljetnicu rimskoga dopuštenja i tiskanja

25. 9. 2023., u 18:30, Dubrovački muzeji – Kulturno-povijesni muzej, Pred Dvorom 3, Dubrovnik

ORGANIZATOR: Dubrovački muzeji

AUTORI: Ivica Martinović, Ivona Michl

www.dumus.hr

Za proučavanje feste sv. Vlaha u Dubrovniku u njezinu povijesnom, književnom i religioznom obzoru, naročito iz perspektive 18. stoljeća, *Officium proprium sancti Blasii episcopi et martyris* (1723) knjiga je od iznimnog značenja. Kao dokument koji je Sveti zbor za obrede (*Sacra rituum Congregatio*) odobrio za uporabu i za tiskanje 25. rujna 1723. za Dubrovačku

Republiku, otkriva trajni napor Dubrovačke Republike nakon Velike trešnje (1667) da crkveno, i to upravo liturgijski, institucionalizira svetkovinu svoga Parca i rasvjetljuje odnose između Dubrovačke Republike i Svete Stolice u tom važnom crkvenom području, dapače znači veliku liturgijsku pobjedu Dubrovačke Republike.

Kao latinski časoslov na blagdan sv. Vlaha i kroz osminu nakon blagdana ona je nakon 1723. godine oblikovala molitveno iskustvo i religiozno proživljavanje mnogih naraštaja dubrovačkih svećenika i redovnika, dakako i svih onih koji su se odvažili na dublje molitveno proživljavanje Parčeve svetkovine, a njih je u Dubrovniku, kako očituju rukopisi, jamačno bilo i među redovnicama i među vlastelom i među pučanima. U jednom svom dijelu, a to se odnosi na prve vespere i matutin, ova mala knjižica sadrži tekstove koji su postali obveznim predloškom za hrvatske prepjeve, za skladanje i za koralno ili višeglasno pjevanje. Ponajviše se to odnosi na tri latinska himna dubrovačkoga isusovca Benedikta Rogačića (1646-1719), koji ih je u dotjeranom obliku poslao u Dubrovnik 1687. godine, a nije doživio njihovo crkveno odobrenje i prvo tiskanje.



Officium proprium sancti Blasii episcopi, et martyris Reipublicæ Ragusinae Protectoris, ab universo Clero tam Seculari, quàm Regulari ejusdem Reipublicæ recitandum. (Romae: [Sacra rituum Congregatio], 1723).
Foto: I.Michl

DUBROVNIK

PREDAVANJE I PREZENTACIJA / Digitalizacija rukopisnog kataloga zbirke starih i rijetkih knjiga Znanstvena knjižnica Dubrovnik

5. 10. 2023., u 19:00, Znanstvena knjižnica Dubrovnik, Cvijete Zuzorić 4,
Dubrovnik

ORGANIZATOR: Dubrovačke knjižnice

AUTORICE: Paula Raguž, Josipa Vragolov

www.dkd.hr

U izlaganju će se predstaviti projekt digitalizacije starih rukopisnih kataložnih listića zbirke starih i rijetkih knjiga u Znanstvenoj knjižnici Dubrovnik. Tri zbirke koje su 1990. godine registrirane kao kulturno dobro sadrže knjige tiskane od početka 16. do sredine 19. stoljeća: Collegium Ragusinum (oznaka CR), Antiqua (A), te Pozza-Katić (PK) s ukupno 10.614 svezaka. Jedini način na koji je korisnik mogao konzultirati ovaj katalog bio je dolazak u knjižnicu, što znači da je bilo kojoj osobi koja ne živi u Dubrovniku ili ima poteškoće u kretanju pristup ovoj građi bio onemogućen.

Nakon četiri godine obrade listića i upisa metapodataka u digitalnoj zbirci ZDUR, digitalizirani katalog je javno objavljen i dostupan za pretraživanje na mrežnim stranicama Dubrovačkih knjižnica. Posjetiteljima će biti predstavljeni dosad nepoznati statistički i sadržajni podatci o navedenim zbirkama, a posebno će biti izložena dva slučaja korisničkih zahtjeva uspješno riješenih po javnoj objavi digitaliziranih kataloga. Također će polaznicima biti pokazano na koji način pretraživati digitalnu zbirku.

Nakon predavanja održat će se demonstracija pretraživanja putem digitalne zbirke.



Ladice s rukopisnim kataložnim listićima
u čitaonici Znanstvene knjižnice



Paula Raguž i Josipa Vragolov na predstavljanju
projekta na 18. Danima specijalnih i visokoškolskih
knjižnica u Lovranu, lipanj 2023.

DUBROVNIK

PREDAVANJE, NASTUP PJESAMA I PLESOVA / Lindo – Dani europske baštine 2023.

10. 10. 2023., u 20:00 predavanje, u 21:30 nastup, Lazareti, Frana Supila 8, Dubrovnik, Lindova lađa

ORGANIZATOR: Folklorni ansambl Lindo Dubrovnik

AUTORI: Folklorni ansambl Lindo – izvođači

SURADNICI: Marica Vlahinić i Rikard Kužnin – predavači

www.lindojo.hr

Napomena:

1. Predavanje o nošnjama i instrumentima, priča o Nikoli Lale – Lindu
2. Nastup Folklornog ansambla Lindo Dubrovnik

Povodom Dana europske baštine 2023., Folklorni ansambl Lindo održava predavanje o narodnim nošnjama i instrumentima te o Lindu – lijeričaru čiji prapraunuk Mario Lale svira danas u Lindu. Slijede plesovi i pjesme iz svih krajeva Hrvatske koje izvode članovi Folklornog ansambla Lindo Dubrovnik. Nastupa više od 70 izvođača amatera.

Folklorni ansambl Lindo, ustanova u kulturi Grada Dubrovnika osnovan je 1965. godine. Ansambl je nazvan po omiljenom i najpoznatijem narodnom plesu Dubrovačkog primorja, Župe i Konavala. Kolo lindo, uz festu sv. Vlahu, dubrovački govor, umijeće izrade konavoskog veza, klapsko pjevanje, nijemo kolo Dalmatinske zagore, bečarac, međimursku popevku i brojna druga kulturna dobra iz raznih krajeva Lijepe naše, nalazi se na listi zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske. Upravo ovim fenomenima tradicijske kulture kao svojevrsnim simbolima identiteta Ansambl Lindo posvećuje posebnu pozornost, ispunjavajući tako svoju zadaću prikupljanja, umjetničkog obrađivanja i scenskog prikazivanja najljepših primjera bogate hrvatske glazbene i plesne baštine, nastojeći u svakom segmentu biti što bliži autentičnom narodnom izričaju.



Član glazbenog orkestra Folklornog ansambla Lindo.
Foto: vlasništvo Folklornog ansambla Lindo Dubrovnik



Ples Lindo iz okolice Dubrovnika, koreograf: Sulejman Muratović, ljeričar: Mario Lale, prapraunuk Nikole Lale Linda

Foto: vlasništvo Folklornog ansambla Lindo Dubrovnik

Ansambli osobito njeguje klapsku pjesmu, taj danas najrašireniji oblik tradicijskog pjevanja juga Hrvatske, njenih primorskih i otočkih krajeva. U prosincu 2012. UNESCO je uvrstio klapsko pjevanje na popis nematerijalne svjetske baštine. Ansambli Lindo dobitnik je brojnih priznanja i nagrada. Od 1967. godine Lindo redovito nastupa na Dubrovačkim ljetnim igrama, a na brojnim gostovanjima u Hrvatskoj i svijetu uspješno promovira ime Dubrovnika i Hrvatske.

Uz više od 3.600 nastupa/priredaba kojima je u Hrvatskoj i inozemstvu prisustvovalo više od dva milijuna posjetitelja, najveći uspjeh Linda ogleda se u tome što je u Dubrovniku tijekom proteklih pedeset i osam godina stvorena primjerena sredina koja stalno okuplja 200 do 300 djevojaka i mladića u dobi od 12 do 30 godina.

Glazbeni orkestar Folklornog ansambla Lindo od svojih službenih početaka 1965. godine okuplja dubrovačke glazbenike te je neizostavan sudionik svih folklornih nastupa. Iako mu je primarna namjena da glazbenim izvedbama prati plesače, od samih početaka do danas orkestar je razvio i širok repertoar samostalnih glazbenih i vokalno-glazbenih točaka.



Četveropreg Državne ergele Đakovo, 2018.
Foto: Dražen Bota

ĐAKOVO

PREDAVANJE I OBILAZAK / Lipicanci kao nematerijalna kulturna baština

21. 9. 2023., u 10:00, Državna ergela Đakovo, Augusta Šenoae 45 (jahaonica)
ORGANIZATORI: Konzervatorski odjeli u Osijeku i Požezi i Državna ergela Đakovo
AUTORI: Mirela Ravas, Žarko Španiček
SURADNICI: Nikola Grizelj, ravnatelj Državne ergele Đakovo i Lipik; Damir Jakšić, upravitelj Državne ergele Lipik

Napomena: Program počinje predavanjem, a nastavlja se organiziranim obilaskom Ergele u Đakovu.

Predavanje u trajanju od oko jednoga školskog sata bit će popraćeno *PowerPoint* prezentacijom kojoj je cilj široj javnosti približiti povijesnu ulogu konjogojstva u hrvatskoj povijesti i kulturi te važnost lipicanaca u tom procesu. Nastojat će se pojasniti u čemu se sastoji kulturološka vrijednost uzgoja konja, posebno autohtonih pasmina te lipicanaca. Posebno će se naglasiti perspektive uzgoja lipicanaca kao nacionalne, europske i svjetske nematerijalne baštine. Predavanje će se nastojati postaviti problemski pitanjem je li proglašenje nematerijalnom baštinom i upis na UNESCO-ovu listu cilj ili sredstvo. Razgledavanje konja i Ergele uz stručno vodstvo organizirat će djelatnici Državne ergele Đakovo i Lipik.



Pokladno jahanje u
Šiškovcima, dvorište obitelji
Penić, 2019.
Foto: Dražen Bota



Vojno-graničarski ophod Čuvali smo granicu na Savi, 10. lipnja 2018., Račinovci. Foto: Dražen Bota



Vojno-graničarski ophod Čuvali smo granicu na Savi, 6. rujna 2020., Račinovci. Foto: Dražen Bota

ĐURIĆI

MANIFESTACIJA / Vojno-graničarski ophod Čuvali smo granicu na Savi

9. 9. 2023., u 18:00, ulica Matije Gupca 108, Đurići, Općina Drenovci

ORGANIZATOR: Muzej Cvelferije

AUTORI: Ivan Lučić, kustos i Martina Kelava, viša kustosica

SURADNICI: Konjogojske udruge „Tromeđa“ (Račinovci), Kulturno-umjetničko društvo „Đenka“ (Đurići) i pojedinci iz Cvelferije

www.muzej-cvelferije.hr

Kroz manifestaciju Vojno-graničarski ophod Čuvali smo granicu na Savi predstavlja se prostor Cvelferije u razdoblju Vojne granice koja je bila pod upravom Habsburške Monarhije. Vojna granica nastaje kao obrambeni pojas radi zaštite od neprijatelja – Osmanlija. Naime, Habsburška Monarhija i Osmansko Carstvo dva su rivala, svjetske velesile koje svoj sudar doživljavaju u srednjoj Europi i na europskom jugoistoku. Cilj Osmanskog Carstva bio je osvajanje Beča, dok su Habsburgovci željeli Osmanlije protjerati s europskog prostora.

Krajem 17. stoljeća, mirom u Srijemskim Karlovcima 1699. godine, Osmanlije doživljavaju poraz u Velikom bečkom ratu. Ovim su mirom Slavonija (uključujući i Cvelferiju) i dio Srijema te Baranja, Bačka i Erdelj pripali Habsburškoj Monarhiji. U to vrijeme Cvelferija je bila granični pojas, kao što je i danas na granici Europske unije. Ovom manifestacijom želja nam je predstaviti život ljudi tadašnjega doba, ali i snažnu povezanost današnjih generacija s čuvanjem i njegovanjem važnosti koju su vojnici graničari imali u to doba kao i čuvanjem graničarskog identiteta.

Ophod je pokrenut s namjerom obilježavanja dvjesto deset godina od uspostavljanja 12. Drenovačke kompanije 7. Brodske pukovnije, jer je prema povijesnim dokumentima datum uspostavljanja drenovačke kompanije upravo 12. lipnja 1808. godine.

Po prvi se put vojno-graničarski ophod uz nasipe kod Rajevog Sela i Račinovaca, odnosno približne lokacije čardaka-stražarnica iz vremena Vojne granice, održao 2018. godine. Ove godine Ophod će se po prvi put održati u Đurićima. Manifestacija će sadržavati scenski prikaz pod nazivom *Kod koljebe* te izložbu fotografija s prethodno održanih manifestacija.

Scenskim prikazom predstaviti će se svakodnevni život u 1811. godini u Đurićima, malom ušorenom mjestu koje pripada drenovačkoj kompaniji. Prikazat će se kako su izgledale pripreme za odlazak na godišnji sajam u susjedno selo Drenovce.

Izvođači prikaza nosit će odjeću koja je povezana s razdobljem Vojne granice, a cjelokupni dojam upotpunit će kola i upregnuti konji.

DONJA STUBICA

RADIONICE I INTERAKTIVNO PREDAVANJE / Dani nematerijalne baštine u Kajkaviani

Rujan i listopad 2023., Prostor udruge Kajkaviana – Fellerova zgrada, Trg Matije Gupca 27, Donja Stubica
ORGANIZATOR: Kajkaviana

AUTORI: Danica Lešek, Ana Čižmek
www.kajkaviana.hr

Napomena: Informacije o točnom vremenu održavanja bit će objavljene na mrežnim stranicama udruge, u javnim glasilima (Radio Stubica), na društvenim mrežama udruge i članovima će biti poslana pozivnica za događanja elektroničkom poštom.

Tijekom rujna i listopada 2023. godine udruga Kajkaviana održat će kajkavske radionice *KAJKAVICA* pod vodstvom Danice Lešek. Cilj radionica je promocija i očuvanje kajkavskoga govora kroz suvremene medije. Pokretanjem projekta *Atlas of the World's Languages in Danger* pod pokroviteljstvom UNESCO-a 2003. godine lingvisti su se složili da je najjednostavnija definicija ugroženog jezika sljedeća: jezik je ugrožen ako se ne prenosi mlađim generacijama. Tako možemo reći da je kajkavski postao ugrožen jezik. Na radionicama će se predstaviti projekt udruge – *Kajkavski rječnik online* te educirati sudionike kako se koristi i pridonijeti njegovom proširenju, a time i očuvanju kajkavskoga govora.

Na radionicama će gostovati i suvremeni zagorski pjesnici koji će predstavljati svoj rad te inicijativu i istoimenu aplikaciju *Ispuni grad kajkavskim riječima* te educirati sudionike kako koristiti aplikaciju i kako polaznici radionice svojim radom mogu postati dijelom spomenute inicijative.



Informativna tabla za aplikaciju *Ispuni grad kajkavskim riječima*, srpanj 2023.

Foto: Marija Knezić Banožić



Udruga Kajkaviana organizirat će i radionicu umijeća izrade tradicijskoga božićnog nakita *kinča* s područja sjeverozapadne Hrvatske (nematerijalno kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske pod brojem Z – 3405) u izvornim i drugim sredinama.

Radionica je namijenjena učenicima osnovnoškolske dobi, čime se osigurava educiranje za potrebe prenošenja znanja i vještina.

Rožice od krep-papira – tradicijski kinča, srpanj 2023.

Foto: Marija Knezić Banožić



Ni med cvetjem ni pravice. Foto: Glumačka družina Histrion

GORNJA STUBICA RADIONICA, PUB KVIZ, PREDSTAVA, VIDEO- MAPPING, IZLOŽBE / Dani europske baštine u Muzeju seljačkih buna

16. 9. 2023., od 15:00 do 21:15, 20. 9. 2023., u 12:00, u 19:00, Muzej seljačkih buna, Samci 64, Gornja Stubica

ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej seljačkih buna

SURADNIK: Adam Končić

www.msb.mhz.hr

Ove godine Dane europske baštine posvećujemo 450. obljetnici Seljačke bune, 120. obljetnici Hrvatskoga narodnog pokreta 1903. i 1904. godine. Raznolikim i bogatim kulturno-edukativnim programima posjetiteljima omogućavamo prenošenje znanja o zajedničkoj kulturnoj baštini. Kroz lik Petrice Kerempuha, koji je glavni motiv predstave, radionice i pub kviza, oživljavamo sjećanje na Seljačku bunu te obilježavamo 50. obljetnicu djelovanja Muzeja seljačkih buna. U okviru zajedničkog projekta trinaest hrvatskih muzeja otvaramo izložbu *1903. u Hrvatskoj* kojom se javnosti predstavlja jedan od najvećih narodnih pokreta u novijoj hrvatskoj povijesti.



Kerempuh na sceni
Foto: Mateja Harapin

PROGRAM

16. 9. 2023. od 17:00 do 20:00

Obilazak stalnog postava i izložbe (16. trijenale zagorskog suvenira / Dječje igračke Ane i Slavka Ivanića / Radoslav Rajko Novosel: Seljačka buna)

16. 9. 2023., u 17:00

Radionica *Kerempuhovo novo ruho*

16. 9. 2023., u 18:30

Pub kviz *Kerempuh i Seljačka buna*

16. 9. 2023., u 20:00

Predstava *Ni med cvetjem ni pravice (Balade Petrice Kerempuha)*

16. 9. 2023., u 21:15

Video-mapping projekcija *Gubec teatar*

20. 9. 2023., u 12:00

Otvorenje izložbe *1903. u Hrvatskoj*

20. 9. 2023., u 19:00

Otvorenje izložbe *Pedeset godina Muzeja seljačkih buna*

GORNJI DOLAC

RADIONICA I IZLOŽBA / Umjetnost i okusi Poljica

5. – 8. 10. 2023., Božićno Selo, Nart 10/a, Gornji Dolac, Zavičajna kuća Gornjih Poljica, Rudine 8, Gornji Dolac

ORGANIZATORI: Zavičajna kuća Gornjih Poljica, Božićno Selo, Poljička likovna udruga Krug

AUTORI: Tihomir Lučić, Joško Čizmić, Ivo Rakuljić, Zdravko Cota, Ivan Pavić, Dijana Jurin, Marko Gugić, članovi Poljičke likovne udruge Krug

SURADNICI: članovi Poljičke likovne udruge Krug i ostali

Događanje *Umjetnost i okusi Poljica* poziva da unosite u prekrasno iskustvo koje spaja umjetnost i gastronomiju. Uživate u pripremi poljičkog soparnika uz vodstvo majstora kuhara i okusite ovaj tradicionalni dalmatinski specijalitet. Promatrajte umjetnike kako stvaraju prekrasne slike i skulpture od kamena te saznajte njihove tajne. Osim toga, istražite raznoliku gastronomsku ponudu dalmatinskih delicija i razgledajte umjetničku izložbu. Sudjelujte u edukativnim radionicama i otkrijte svoj stvaralački duh. Doživite duh Poljica na ovom jedinstvenom događanju gdje se kultura, umjetnost i okusi prepliću u nezaboravnoj harmoniji.

PROGRAM DOGAĐANJA

Izrada poljičkog soparnika

Uživajte u autentičnom iskustvu pripreme poljičkog soparnika, tradicionalnog dalmatinskog jela koje potječe s područja Poljica. Naši majstori kuhari uputit će Vas u tajne izrade ovoga ukusnog specijaliteta. Imat ćete priliku sami sudjelovati u procesu pripreme tijesta, punjenja i oblikovanja soparnika. Nakon što se ispeče, moći ćete ga kušati i dijeliti s ostalim posjetiteljima.



Slikanje umjetničkih djela u Božićnom Selu, listopad 2022.

Foto: Tihomir Lučić



Izložba radova Ilkovne kolonije, listopad 2022.
Foto: Tihomir Lučić

Praćenje nastajanja umjetničkih slika

Upustite se u fascinantno putovanje stvaranja umjetnosti. Pozvani umjetnici će na licu mjesta kreirati svoja djela koristeći različite tehnike i tehnologije. Moći ćete promatrati njihovu kreativnost i tehničku vještinu dok stvaraju prekrasne slike koje oživljavaju pred vašim očima. Ovo je idealna prilika da saznate više o procesu slikanja, umjetnikovim inspiracijama i stilovima.

Nastajanje skulptura od kamena

Otkrijte mističnost kamena kroz proces nastajanja skulptura. Iskusni klesari predstaviti će svoje vještine oblikovanja kamena u različite forme. Moći ćete pratiti kako običan komad kamena postaje prekrasna skulptura, a umjetnici će rado odgovoriti na vaša pitanja o tehni, alatima i izazovima koje susreću tijekom stvaranja tih jedinstvenih djela.

Ostale zanimljivosti događanja:

Gastronomski štandovi

Osim što ćete imati priliku sudjelovati u izradi soparnika, moći ćete uživati u bogatoj ponudi poljičkih delicija na našim gastronomskim štandovima. Kušajte različite tradicionalne specijalitete i otkrijte okuse ovoga prekrasnog mediteranskog područja.

Umjetnička izložba

Djela stvorena tijekom događanja bit će izložena na posebnoj izložbi. Imat ćete priliku razgledati skulpture i slike koje su nastale pred vašim očima tijekom događanja.

Radionice za posjetitelje

Pridružite se raznim edukativnim radionicama kako biste se i sami okušali u različitim umjetničkim tehnikama. Bez obzira jeste li početnik ili iskusni umjetnik, ove radionice pružit će vam priliku da razvijete svoju kreativnost i stvaralački duh.

GRADIŠTE

PREDSTAVLJANJE KNJIGE / *Kako su stari pripovidali – rječnik govora Gradišta*

3. 10. 2023., u 19:00, Vatrogasni dom, Kralja Tomislava 2, Gradište

ORGANIZATORI: Općina Gradište, Državni arhiv u Vukovaru, Ogranak Matice hrvatske u Vinkovcima

AUTORICA: Katica Mataković Krmpotić

SURADNICI: dr. sc. Emina Berbić Kolar, Ivana Petričević, prof., Ivan Đurić, prof., doc. dr. sc. Dražen Švagelj, Petar Elez, prof.

www.davu.hr



Povodom obilježavanja Dana Općine Gradište i Dana europske baštine 3. listopada 2023. godine održat će se predstavljanje knjige Katiche Mataković Krmpotić: *Kako su stari pripovidali – rječnik govora Gradišta*. Knjiga je vrijedan doprinos istraživanju i očuvanju izvornog govora mjesta Gradište u Vukovarsko-srijemskoj županiji, odnosno njegove nematerijalne kulturne baštine.

Naslovnica knjige *Kako su stari pripovidali*
Foto: Katica Mataković Krmpotić



Gradište
Foto: Katica Mataković Krmpotić

GRUDA

IZLOŽBA / Novootkriveni Epidaur: nalazi terre sigillate i keramike s crvenim premazom s cavtatskih lokaliteta

6. 10. 2023., u 19:00, Odjel za arheologiju i spomeničku baštinu,

Pod dvorom 16, Gruda

ORGANIZATOR: Muzeji i galerije Konavala

AUTORICE: Helena Puhara, Sanja Pujó

www.migk.hr

Povodom Dana europske baštine, u Odjelu za arheologiju i spomeničku baštinu otvorit će se izložba *Novootkriveni Epidaur: nalazi terre sigillate i keramike s crvenim premazom s cavtatskih lokaliteta* u 19 sati. Recentna arheološka istraživanja koja su zadnjih godina vođena u Cavtatu potvrdila su iznimnu povijest ovog mjesta koje danas percipiramo isključivo kroz prizmu turizma.

Rijetka arheološka iskopavanja zadnjih su se godina intenzivirala upravo zahvaljujući turističkim gradnjama i adaptacijama već izgrađenih objekata.

Izložbom *Novootkriveni Epidaur* namjeravamo pokazati kako arheologija može postati važan resurs održivog razvoja unutar lokalne zajednice. Želimo naglasiti važnost arheoloških istraživanja kao i njihov znanstveni doprinos u proučavanju i interpretiranju povijesti, ali i formiranju kulturnih vrijednosti i identiteta zajednice. Široj publici predstaviti ćemo rezultate istraživanja vođenih u vrtu hotela Supetar, uz teniske terene hotela Albatros, u Supilovoj ulici te na arheološkom lokalitetu Rat kroz jedan specifičan aspekt pronađenog keramičkog inventara.



Foto:
Muzeji i galerije
Konavala

IVANEC

RADIONICA / Radionica bedenske lončarije

20. 10. 2023., u 18:00, Muzej planinarstva u Ivancu, Ul. Rudolfa Rajtera 5, Ivanec
ORGANIZATORI: Grad Ivanec, Muzej planinarstva
AUTORICA: Draženka Stančić
www.muzej-planinarstva.hr
www.ivanec.hr/1-naslovnica

Lončarstvo naselja Bedenec i Jerovec, koji su u sastavu grada Ivanca, nematerijalno je zaštićeno kulturno dobro na području Republike Hrvatske i čini dio zaštićenog Tradicijskog lončarstva na području sjeverozapadne Hrvatske.

S obzirom na navedeno, od posebnog je interesa i značaja da se vještina, znanje i tradicija bedenskog lončarstva prenese na mlađe generacije. Kako bi se lončarstvo očuvalo i promoviralo, održava se i manifestacija Dan bedijenske lončarije – Kelebarska pepijevka. U sklopu Dana europske baštine 2023., održat će se lončarske radionice za djecu u Muzeju planinarstva i u suradnji s Osnovnom školom Ivanec. Radionice će održati prof. Draženka Stančić, koja ujedno potječe iz obitelji s najdužom lončarskom tradicijom te posjeduje potrebna znanja i vještine. Na radionicama će djeca dobiti priliku obrađivati glinu i ostale prikladne materijale.



Dan bedijenske lončarije – Kelebarska pepijevka, fotografija je snimljena u Bedencu
Foto: Branko Težak



Izrada lončarskih predmeta
Foto: Branko Težak

KAMANJE – KARLOVAC – TOPUSKO PREDAVANJE, RADIONICA, OBILAZAK, IZLOŽBA, VIRTUALNI PROGRAM / Praeuropska svetišta i legenda o „zlatnom teletu“

9. 9. 2023., u 18:00, Arheo park, Kamanje; 16. 9. 2023. u 18:00, Gradska knjižnica, Topusko; 23. 9. 2023., u 18:00, Stari grad Dubovac, Karlovac

ORGANIZATORI: Arheološka udruga Kremen, Udruga Natura i kultura

AUTORI: Lazo Čučković, Željka Gajdek

Otkrića novih prapovijesnih svetišta kao i nove spoznaje o protopovijesnim svetištima središnje Hrvatske svakako zaslužuju pažnju u europskom kontekstu. Uz svetište s idolima na Turskoj kosi veže se i legenda o zakopanom „zlatnom teletu“ na tom mjestu, što je poznata starozavjetna tema. Riječ je o najvećem prapovijesnom svetištu s idolima u srednjoj Europi, dapače tu ih je nađeno daleko više nego na svim ostalim lokalitetima zajedno, što dovoljno govori samo po sebi, a uz to se u narodu sačuvala i legenda o „zlatnom teletu“. Na istom je mjestu utvrđeno da se pred kraj stare ere prestalo prakticirati idolopoklonstvo na tom mjestu, a sve se to događa u stoljećima kada je pisana Biblija. Nije jasno podrijetlo ove legende, ali je poveznica s biblijskom temom jasno dokumentirana arheološkim istraživanjima. Sve u svemu, riječ je o prvorazrednoj neiskorištenoj europskoj biblijskoj temi.

Program se sastoji od radionice za najmlađe *Mali arheolog*, projekcije igrano-dokumentarnog 3D filma, predavanja o praeuropskim svetištima središnje Hrvatske i od manje izložbe s pratećom brošurom, sve na zadanu temu.

Ilustracija Katarine Ivanišin Kardum uz legendu o „zlatnom teletu“



Idoli Turske kose,
oko 500 godina prije Krista



Ekskurzija Karlovac – Sisak, sudionici kod pokusne vožnje na Kupi, Karlovac, 16. srpnja 1923.

Foto: Etnografski muzej, Vladimir Tkalčić, EMZ N-248A

KARLOVAC – DONJA KUPČINA – LETOVANIĆ – SISAK OBILJEŽAVANJE 100. OBLJETNICE, STRUČNI OBILAZAK I VODSTVO / 100. obljetnica Pokupske ekspedicije (1923. – 2023.)

25. 9. 2023., od 8:00 do 21:00, Stručni obilazak Pokuplja; Brođani; Zavičajni muzej Donja Kupčina, Donja Kupčina bb, Općina Pisarovina; Gradski muzej Sisak, Ul. Kralja Tomislava 10, Sisak

ORGANIZATOR: Hrvatsko etnološko društvo

SURADNICI: Gradski muzej Sisak, Zavičajni muzej Donja Kupčina

www.hrvatskoetnologodrustvo.hr

www.tkalcic.emz.hr/Pokupska%20ekskurzija

Napomena: Za više informacija o mjestu polaska obratite se na e-mail: hrvatsko.etnolosko.drustvo@gmail.com

Hrvatsko etnološko društvo obilježit će 100. obljetnicu Pokupske ekspedicije, terenskog obilaska pokupskih sela plovnim putem Kupa – Sisak koji su 1923. godine organizirali Vladimir Tkalčić i Milovan Gavazzi, tadašnji djelatnici zagrebačkoga Etnografskog muzeja. U ljeto 1923. godine Tkalčić i Gavazzi su se zajedno s muzejskim povjerenicima i slikarima Srećkom Sabljakom i Maksimilijanom Vankom te još petero zajedničkih prijatelja uputili u ekspediciju tijekom koje su obišli 34 sela s lijeve i desne obale rijeke Kupe. Tom je prigodom prikupljena vrijedna građa za fundus Etnografskog muzeja i Muzeja za umjetnost i obrt, stvorena je izuzetno vrijedna zbirka fotografija i crteža te su prikupljeni važni etnografski podatci. Pokupska ekspedicija postala je važan i značajan topos u okviru hrvatske etnologije te poduhvat koji je značajno obogatio hrvatsku i europsku kulturnu baštinu.

Hrvatsko etnološko društvo povodom ove važne obljetnice za članove Društva organizira jednodnevnu stručnu ekskurziju koja uključuje povijesnu turu Žitnom lađom Zora, posjet Zavičajnom muzeju Donja Kupčina i Gradskom muzeju Sisak te vodstvo kroz virtualnu izložbu *Pokupska ekspedicija*.

KARLOVAC

RADIONICA / Dani europske baštine – Arhiv otisaka grada

29. 9. 2023., od 10:00 do 12:00, Knjižnica za mlade, Ul. Ivana Banjavčića 8, Karlovac
10. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, Stari grad Dubovac, Zagrad-Gaj 5, Karlovac
ORGANIZATORI: Muzeji grada Karlovca – Gradski muzej Karlovac
i Stari grad Dubovac

AUTORICA: Lana Bede

SURADNICI: Saša Martinović Kunović, voditeljica radionice,

Sanja Graša (Knjižnica za mlade)

www.mgk.hr

Pridružite nam se u stvaranju *Arhiva otisaka grada* prema umjetničkoj koncepciji Saše Martinović Kunović u kojemu se prožimaju osobni odabiri motiva i intimna sjećanja s institucionalnim oblicima dokumentiranja i očuvanja baštine.

Na dvjema baštinskim lokacijama, karlovačkom Korzu i Starom gradu Dubovcu, uz koje su blisko vezani naši svakodnevni životi, istražiti ćemo kako se preklapaju individualni i kolektivni identiteti zajednice u kompleksnom organizmu grada. Polaznici će prema vlastitom izboru na glinene pločice otiskivati i bilježiti tekstore fasada, podova, ograda, vrata, drveća i dijelova urbane opreme, a odabrane motive mogu i dodatno fotografski dokumentirati. Pločice se zatim organiziraju i pohranjuju u arhivske kutije za trajno čuvanje i izlaganje. Ovi mali fragmenti, opipljivi i simbolički istovremeno, svjedoče o našoj potrebi da s baštinom živimo i da ju održimo živom.

Radionica je besplatna i pogodna za sve uzraste, ne zahtijeva prethodno znanje ili vještine. Dobrodošle su osobe s invaliditetom.



Detalj baroknih vrata, Strossmayerov trg 2
Foto: Lana Bede

Detalj ulaznih vrata, palača Vranyczany, Trg bana P. Zrinskog 7

Foto: Lana Bede



KLANJEC

TRODIJELNI CIKLUS CJELODNEVNIH KIPARSKIH RADIONICA / *Slavimo živu baštinu!* Tradicionalni kiparski materijali i tehnike – glina, kamen, drvo

4., 5., 6. 10. 2023., od 9:00 do 17:00, Studio Galerije Antuna Augustinčića, Ulica dr. Ivana Broza 2

ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Galerija Antuna Augustinčića

AUTORI: Božidar Pejković, Petra Šoltić

SURADNICI: Sanja Broz, Robert Žitnik

www.gaa.mhz.hr/slavimo-zivu-bastinu-tradicionalni-kiparski-materijali-i-tehnike-glina-kamen-drvo-a208

Napomena: Tradicionalni kiparski materijali i tehnike:

4. 10. – glina / 5. 10. – kamen / 6. 10. – drvo

Živa baština osnova je svekolika čovjekova djelovanja pa i onog umjetničkog. Vrijednosti i uvjerenja koja nasljeđujemo, prakse, znanja i vještine koje se prenose iz generacije u generaciju daju se iščitati iz svakog artefakta. Nematerijalna baština sadržana je u onoj materijalnoj, a jedan od načina da se baština održi živom jesu i kiparske radionice Galerije Antuna Augustinčića. Za dane koje smo posvetili živoj baštini priredili smo trodijelni ciklus cjelodnevnih kiparskih radionica koje će se baviti tradicionalnim kiparskim materijalima i tehnikama – glinom, kamenom i drvom – kojima se majstorski koristio i Antun Augustinčić. Kroz tri dana u Studiju Galerije održavaju se tri radionice, svakoga dana po jedna. Vodi ih muzejska pedagoginja Galerije, mag. art. kiparstva Petra Šoltić, a posjetitelji im se mogu priključiti u bilo kojem trenutku tijekom dana, pokazati stečena i usvojiti nova znanja i vještine.



Radionice
tradicionalnih
kiparskih materijala i
tehnika – glina, k
amen, drvo

Foto: Petra Šoltić

KNEŽEVI VINOGRADI INFORMATIVNA IZLOŽBA, PREDAVANJA, PERFORMANS, INTERAKTIVNA GLUMA, RADIONICE, GLAZBENI PROGRAM / *Dani Baranjskog Bauhauusa*



16. – 17. 9. 2023., cjelodnevno događanje, SRC – Sportsko rekreacijski centar (bazeni i ribnjak), Kneževi Vinogradi

ORGANIZATOR: Udruga Fantast

AUTOR: Baranja Alternativa

SURADNICI: Udruga Đola, Turistička zajednica Baranje, Općina Kneževi Vinogradi

www.knezevi-parkovi.hr

Napomena: Sve informacije o terminima programskih aktivnosti bit će dostupne na www.knezevi-parkovi.hr

Na *Danima Baranjskog Bauhauusa* slavimo suvremenu umjetnost, kreativnost, multikulturalnost i, naravno, naše baranjske velikane svjetske škole Bauhaus: tekstilnu dizajnericu Otti Berger, umjetnika i glazbenika Andora Weiningera te arhitekta i slikara Farkasa Molnara. Posjetiteljima se na dvodnevnom festivalu pruža prilika saznati što je bio Bauhaus, tko su ti velikani iz Baranje te zašto su njihova priča i djelovanje i danas bitni. Osim informativnih izložbi, predavanja i interaktivnih instalacija nudimo i glazbeno-zabavni sadržaj. Popularno događanje *BURE kulture* održat će se u subotu, a posebna glazbena poslastica u nedjelju bit će instrumentalni *Kontra kvartet* iz Maribora s vrućim balkanskim i istočnim ritmovima. Naše najmlađe umjetnike očekuje mala škola umjetnosti.

PROGRAM

16. 9. 2023.

u centru će se održati Tkanina u prostoru i najljepši tepih (interaktivna instalacija, oba dana)

na ribnjaku će se održati Otti, Andor, Farkas – baranjski velikani Bauhauusa (gluma), Mala škola umjetnosti (dječja glazbena radionica), BURE kulture (DJ i vatreni performans)

17. 9. 2023.

na bazenima će se održati Korist i sreća (filozofska šetnja), Otto i Otti Berger (predavanje), Kontra kvartet Maribor (koncert)



Instalacija na izložbi *Tragovi: Otti Berger i Ludwig Hilbersheimer u Kasselu, Dani Baranjskog Bauhauusa, svibanj 2022.*

Foto: Baranja Alternativa



Predavanje *Echoes of the Bauhaus u Zmajevcu, Dani Baranjskog Bauhauusa, svibanj 2022.*

Foto: Baranja Alternativa

KOPRIVNIČKI IVANEC PREDAVANJA, PRAKTIČKE RADIONICE, PREZENTACIJA, IZLOŽBE / Dani ivanečkog veza

14. – 15. 10. 2023., od 10:00 do 20:00, Društveni dom, Matije Gupca 14,
Koprivnički Ivanec

ORGANIZATOR: Društvo izvornog folklor Koprivnički Ivanec

AUTOR: Renata Kotur Jakupić

SURADNICI: Skupina vezilja Društva izvornog folklor Koprivnički Ivanec,

Općina Koprivnički Ivanec

www.dif-kopivanec.hr

Tijekom oba dana manifestacije održat će se više radionica ivanečkog veza koji karakterizira narodnu nošnju Koprivničkog Ivanca. Svaka radionica u prvom će dijelu sadržavati predavanje o ivanečkom vezu, a potom će uslijediti praktična izrada motiva „vurice“. Bit će organizirana radionica za djecu predškolskog uzrasta sredstvima i tehnikom primjerena i prilagođena dječjoj dobi, radionica za mlade članove Društva izvornog folklor koji na nastupima predstavljaju izvornu nošnju s ivanečkim vezom kao i radionice sa slobodnim pristupom za zainteresiranu javnost. Manifestaciju će pratiti izložba radova vezilja DIF-a kao i izložba originala vezenih dijelova ivanečke nošnje te izložba gostujuće udruge koja je također nositelj zaštite izvornoga vezenog umijeća. U sklopu manifestacije predstaviti će se i maštovita rješenja primjene ivanečkog veza na suvremenim upotrebnim i ukrasnim predmetima i suvenirima.



Ivanečki vez, motivi tulipana na rukavu *plečka* (ženske bluze), zbirka narodnih nošnji DIF-a Koprivnički Ivanec, svibanj 2022.
Foto: Renata Kotur Jakupić



Ivanečki vez, motiv središta *poculice* (ženske kapice), zbirka narodnih nošnji DIF-a Koprivnički Ivanec, svibanj 2022.
Foto: Renata Kotur Jakupić

KRAPINA IZLOŽBE, RADIONICE I PROJEKCIJA FILMA / Dani europske baštine u Muzeju krapinskih neandertalaca



4. 9. – 30. 10. 2023., Muzej krapinskih neandertalaca, Šetalište Vilibalda Sluge bb
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej krapinskih neandertalaca
AUTORI: Nikolina Ileković, Lorka Lončar Uvodić, Natalia Mladineo
www.mkn.mhz.hr

Muzej krapinskih neandertalaca organizira raznovrsne aktivnosti namijenjene publici različite dobi i interesa. Uz besplatan obilazak stalnog muzejskog postava i nalazišta Hušnjakovo za individualne posjetitelje (15. 10. 2023.), moći će se razgledati i dvije zanimljive izložbe, *Structia* i *Bez zanata nema alata*, a oni najmlađi imat će priliku sudjelovati u edukativnim radionicama. Za učenike krapinskih osnovnih škola održat će se radionica zatvorenog tipa (13. 10. 2023.) na temu jelovnika krapinskog pračovjeka, a za individualne posjetitelje, odnosno obitelji s djecom, organizirat će se interaktivna radionica tijekom koje će se sudionici detaljno upoznati s pojedinim zanimljivim fosilima iz fundusa Muzeja krapinskih neandertalaca (14. 10. 2023.). Tijekom trajanja programa, posjetiteljima Muzeja bit će prikazan i film koji su izradila djeca u tehnici stop animacije povodom 830. obljetnice prvog spomena Krapine.



Prehrambene navike krapinskih neandertalaca, detalj stalnog postava
Foto: fotoarhiva MKN

PROGRAM

4. 9. – 15. 10. 2023.

Izložba *Structia*

6. 9. – 30. 10. 2023.

Izložba *Bez zanata nema alata*

13. 10. 2023.

Jelovnik neandertalaca – edukativne radionice za djecu (za dva razreda krapinskih osnovnih škola)

14. 10. 2023., od 11:00 do 13:00

Fosili u Muzeju: najstariji, najznačajniji, najvrjedniji, najzanimljiviji... – edukativna radionica za djecu (za individualne posjetitelje)

15. 10. 2023., od 10:00 do 18:00

Besplatan ulaz za individualne posjetitelje

Projekcija animiranog filma povodom 830. godina grada Krapine



Edukativne radionice. Foto: fotoarhiva MKN



Tradicijsko graditeljstvo Krapja

Foto: Tomislav Koran

KRAPJE

KULTURNO – ZABAVNA MANIFESTACIJA / Dan graditeljske baštine u Krapju

23. 9. 2023., od 8:00 do 20:00, Krapje 16, Jasenovac

ORGANIZATORI: Javna ustanova Park prirode Lonjsko polje, Turistička zajednica Općine Jasenovac

SURADNIK: Općina Jasenovac

Krapje je proglašeno selom graditeljske baštine 1995. godine te se od tada svake godine u mjesecu rujnu u sklopu Dana europske baštine obilježava *Dan graditeljske baštine*. Cilj je promocija kulturnih, povijesnih i tradicijskih vrijednosti jasenovačke Posavine.

Krapje, selo nazvano po ribi šaranu, tj. krapu, proteže se uz rijeku Savu, a posebnost se krije u starim drvenim kućama građenim od hrasta lužnjaka bez i jednog čavla te uglova povezanih u hrvatski ili njemački vez. Kuće su uglavnom prizemnice zabatom okrenute prema ulici, što stvara dodatnu posebnost ovome selu. Dio su povijesne ostavštine iz vremena Vojne krajine koja se naziva i Vojnom granicom, a na ovom je području postojala gotovo 350 godina. Bio je to štit Europe od osvajačkih pohoda i zaraznih bolesti. Istodobno je prostor pod nadzorom bio otvoren za trgovinu, gospodarstvo i kulturnu razmjenu. Graditeljska baština i stambene građevine odraz su nedjeljivosti i suživota ljudi i prirode.

Ovogodišnji Dani europske baštine u Krapju održat će se 23. rujna 2023., s ciljem prenošenja kulturnog i povijesnog naslijeđa na mlađe generacije. Uz edukativne i zabavne sadržaje posjetitelji će moći uživati u promociji različitih tradicijskih obrta, tradicijskog ribolova te uživati u gastronomskoj ponudi – poznatom specijalitetu ovoga kraja šaranu na rašljama.

PROGRAM

- 8:00 Polazak autobusa iz Zagreba (besplatno), Trg braće Mažuranić 14
Napomena: Potrebna je rezervacija na tel. 044 672 080
- 9:00 – 19:00 Prezentacija suvenira i eko proizvoda na štandovima
- 9:00 Predstavljanje projekta Društva Terrabalanis *Ugrožena drvena arhitektura Banovine, Pokuplja i Posavine (Hrvatska, EU)* / izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar / izv. prof. dr. sc. Hrvoje Tomić
- 9:30 Stručna predavanja / izv. prof. dr. sc. Ante Biško
– *Travnjački voćnjaci i njihova uloga u pohranjivanju CO₂*
– *Poljoprivredne aktivnosti i njihov utjecaj na emisiju i sekvencijaciju (pohranjivanje) CO₂*
- 10:00 Radionica Hrvatskog fotosaveza
- 10:00 *Što se nekada jelo i pilo*
- 10:00 Gastronomska ponuda (šarani na rašljama)
- 10:00 Prezentacija starih zanata i alata
- 11:00 Sveta misa u crkvi sv. Antuna Padovanskog
- 11:00 DVD Krapje – prikaz starih vatrogasnih pomagala
- 11:00 Renesansni vrtuljak za djecu
- 11:00 Predstavljanje manifestacije *Lukovo u Novskoj*
- 11:30 Graničari i lađar u Krapju
- 12:00 Svečana povorka kroz selo graditeljske baštine
- 12:45 *Mom zavičajju* – etno zbirka
- 13:00 „Diko, diko moja, gdje je kuća tvoja?“
– otvorenje manifestacije
– kulturno-umjetnički program
- 13:00 „Sve odavde pa do ravnog Srijema, ljepše cure od Posavke nema!“
– izbor najoriginalnije ženske nošnje
– proglašenje najljepše okućnice u Krapju
- 15:00 Glazbeni program / Tamburaški sastav Želja
- 15:00 Besplatna podjela lovačkog gulaša i fiša
- 17:00 1. riječna regata Udruge 100 + i JU Park prirode Lonjsko polje (doček regate u Krapju)
- 17:30 Nogometna utakmica
- 18:00 Glazbeni program / Tamburaški sastav „Sitni sati“
- 19:00 Povratak autobusa u Zagreb
- 20:00 Glazbeni program / Tamburaški sastav „Ambar“
Cjelodnevna ponuda Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje:
• vođene edukativne šetnje *Krapje – selo graditeljske baštine*
• igra proširene stvarnosti za djecu *Istraži životinje Lonjskog polja*
• plovidba čamcima na solarni pogon i brodićem „Vodomar“

KUMROVEC

IZLOŽBA / Sedamdeseta obljetnica Muzeja „Staro selo“ Kumrovec

6. 10. 2023., u 18:00, Muzej „Staro selo“ Kumrovec, Ulica Josipa Broza 19
ORGANIZATOR: Muzeji Hrvatskog zagorja – Muzej „Staro selo“ Kumrovec
AUTORICA: Anita Paun-Gadža
SURADNICI: Tehnička služba MSS, prezentatori tradicijskih obrta
www.mss.mhz.hr

Muzej „Staro selo“ Kumrovec osnovan je 1953. godine. Od malog memorijalnog muzeja uređenog unutar jednog objekta u središtu naselja Kumrovec, tijekom sedamdeset godina izrastao je u jedinstveni etnografski muzej na otvorenom, obnovljen *in situ*. Danas muzej čini tridesetak restauriranih ili rekonstruiranih stambenih i gospodarskih objekata, vrijednih primjeraka ruralnog graditeljstva koji pružaju realnu sliku izgleda sela s prijelaza iz 19. u 20. stoljeće. U stalnim muzejskim postavima prikazan je tradicijski način života žitelja Hrvatskog zagorja, običaji koji su imali veliko značenje i obrti koji su osiguravali egzistenciju obitelji. Uz stalne i povremene izložbe, a u suradnji s lokalnom zajednicom, osmišljeni su mnogobrojni programi i manifestacije koje afirmiraju bogatu etnografsku baštinu i time pridonose razvoju bogatoga kulturnog i društvenog života. Najmlađi posjetitelji, djeca predškolskog i školskog uzrasta tijekom cijele godine mogu sudjelovati u muzejsko-edukativnim radionicama.

Fotodokumentarnom izložbom bit će prikazano djelovanje i razvoj Muzeja u proteklih sedamdeset godina.

Radionice nematerijalne baštine održat će prezentatori tradicijskih obrta, znanja i vještina.



Muzej „Staro selo“ Kumrovec,
lipanj 2021.
Foto: Davorin Vujčić



Detalj stalnog postava Lončarstvo, srpanj 2017.
Foto: Fotodokumentacija Muzeja „Staro selo“ Kumrovec

LABIN

OTVARANJE IZMIJENJENOG DIJELA STALNOG POSTAVA I PREZENTACIJA / *More sjećanja*

20. 10. 2023., u 18:00, Narodni muzej Labin pri Pučkom otvorenom učilištu Labin,
Ulica 1. maja 6, Labin

ORGANIZATOR: Narodni muzej Labin pri Pučkom otvorenom učilištu Labin

AUTORI: Renata Kiršić, Olja Višković, Milan Negovanović

www.uciliste-labin.hr/muzej

U drugoj polovici listopada 2023. otvorit će se izmijenjeni i poboljšani dio stalnog postava Narodnog muzeja Labin posvećen ribarskoj i maritimnoj kulturi i baštini ovog područja. Izmjene su izvršene kao dio projekta *More sjećanja*, nositelja Pučkoga otvorenog učilišta Labin, Grada Labina i FLAG-a Alba, čiji je cilj očuvanje ribarske/maritimne tradicije i baštine te promicanje održivog ribarstva i akvakulture.

Poseban cilj projekta bilo je snimanje dokumentarnog filma o bogatoj ribarskoj baštini Labinštine te multimedijalno opremanje Narodnog muzeja Labin interaktivnim ekranom sa zvučnicima na kojem će se prikazivati film te omogućiti domaćim i stranim posjetiteljima muzeja detaljniji uvid u bogatstvo ribarske i maritimne tradicije i kulture.

Prilikom otvaranja dijela stalnog postava održat će se prezentacija pletenja i krpanja ribarskih mreža uz sudjelovanje i vodstvo lokalnih ribara.



Stalni postav Narodnog muzeja Labin posvećen povijesti
ribarstva i moreplovstva na Labinštini
Foto: Fototeka, Narodni muzej Labin pri POU Labin



Stalni postav Narodnog muzeja
Labin posvećen povijesti
ribarstva i moreplovstva na Labinštini
Foto: Fototeka, Narodni muzej
Labin pri POU Labin



LEPOGLAVA FESTIVAL / 27. MEĐUNARODNI FESTIVAL ČIPKE LEPOGLAVA 2023.

15. – 17. 9. 2023., Pavlinski samostan i crkva Blažene Djevice Marije, Trg 1. hrvatskog sveučilišta 3; Turističko-kulturno informativni centar, Hrvatskih pavlina 7, Lepoglava

ORGANIZATORI: Grad Lepoglava, Turistička zajednica grada Lepoglave, Turističko-kulturno informativni centar, Ekomuzej Lepoglava

www.cipkarski-festival.com

www.lepoglava-info.hr

Festival čipke je najstarija i najveća manifestacija u Lepoglavi, ove godine održava se 27. međunarodni festival čipke. Zemlja partner festivala je Republika Slovenija, a festival se održava od 15. do 17. rujna. Na festivalu će biti izloženi najljepši primjerci lepoglavске čipke, ali i čipke iz drugih čipkarskih središta u Hrvatskoj. Uz hrvatske čipke na ovogodišnjem festivalu mogu se vidjeti i iznimni primjerci čipaka iz devet europskih zemalja. Uz bogate izložbe i ove će se godine organizirati zanimljive radionice te stručni i znanstveni susreti koji će biti posvećeni zaštiti i promociji čipke kao izuzetno vrijednog kulturnog naslijeđa. Tijekom festivala održat će se i bogati prateći kulturni i zabavni sadržaji, te bogata gastro-nomska ponuda. Zahvaljujući čipki i čipkarskom festivalu, Lepoglava je ostvarila brojne kontakte i međunarodne veze s drugim najpoznatijim čipkarskim središtima Europe.

U sklopu Festivala održat će se bogat program vezan uz Dane europske baštine.

PROGRAM IZLOŽABA

Izložbe su otvorene za posjetitelje tijekom festivalskih dana:

petak: od 10:00 do 21:00

subota: od 10:00 do 20:00

nedjelja: od 10:00 do 17:00



Festival čipke. Foto: Darko Gorenak Godar

Turističko kulturno-informativni centar – TKIC

Izložbe čipaka iz Hrvatske

Udruga „Pekljica“ – Primošten, Čipkarska sekcija Slovenskoga kulturnog društva „Triglav“ – Split, Udruga „Sikirevački motivi“ – Sikirevci, Čunčana čipka Emine Baričević – Križevci, KUD „Ključ“ Trg - Trg kod Ozlja, Svijet sunčane čipke – Marina Šarčević – Sikirevci, Udruga „Svetomarska čipka“ - Sveta Marija, Društvo paških čipkarica Frane Budak – Pag, Čunčana čipka Ivančica Cipurić - Dolina kardinala – Krašić

Galerija lepoglavske čipke (prizemlje)

Zbirka fotografija Udruge Ekomuzej Lepoglava *Iz kataloga Danice Bresler*

Pavlinški samostan

Izložbe čipaka iz inozemstva

Halas Lace Foundation – Mađarska, Lace School Artofil – Belgija, „Centrum Kultury i Promociji Gminy Bobowa“ – Poljska, Čipke iz zbirke samostana i duhovnog centra sv. Ilije na Buškom jezeru - Bosna i

Hercegovina, Sannat city Gozo – Malta, „Comitato Novedratese per la promozione del pizzo“ – Italija, Associazione Culturale „Il Merletto di Mamema“ - Trapani-Italija, OJU „Muzeji“ Kotor – Crna Gora, Creative center of Kalofer bobbin lace – Bugarska

Zemlja partner - Republika Slovenija

Čipkarska šola Idrija, Društvo klekljaric idrijske čipke, Zavod za turizam Idrija, Mestni muzej Idrija, Galerija idrijske čipke Irma Vončina, Turističko društvo i čipkarska šola Železniki, Klekljarsko društvo Cvetke Žiri, Čipkarska šola Žiri

Izložbe čipaka iz Hrvatske

Profinjenost niti – izložba organizatora, Čipkarsko društvo „Danica Bresler“ Lepoglava, Izložba *Dodir tradicije* – *Art de Neige* by Snježana Varović

Crkva Blažene Djevice Marije

Lepoglavska čipka na oltarnicima

PROGRAM OSTALIH DOGAĐANJA

15. 9. 2023.

Dom kulture - Tavan

- 10:00 - 17:00 Dani europske baštine 2023. u Lepoglavi – *Živa baština*
– predavanje i radionice
- 10:30 - 11:15 *Živa baština: nematerijalna kulturna baština lepoglavskog kraja*
– predavanje, dr. sc. Mirjana Posavec
- 11:00 - 11:30 Srednja strukovna škola Varaždin – revija učenika – baština implementirana u dizajn
- 11:30 – 11:45 Predavanje na temu Dana europske baštine – Gradski muzej Varaždin
- 11:45 – 12:00 Zavičajni govor lepoglavskog kraja – nastup učenika osnovnih škola
- 14:00 – 17:00 Radionice nematerijalne kulturne baštine:
- Izrada predmeta/logožara od rogoza
 - Izrada anđela od krep papira
 - Izrada lepoglavske čipke
 - Izrada platnenih torbi
 - Pletenje vunom na daščici (tradicionalno pletenje)

Pavlinski samostan

- 17:30 Lepoglavski festivali kroz filateliju – predstavljanje prigodne dopisnice i otvaranje izložbe *Lepoglavski festivali* – autori: Milan Pavleković, osnovne škole i dječji vrtići s područja grada Lepoglave

Terasa restorana „Ivančica“

- 19:00 Svečano otvaranje 27. međunarodnog festivala čipke i podizanje festivalske zastave

Atrij pavlinskog samostana

- 20:30 Vatromet



Festival čipke. Foto: Darko Gorenak Godar



LEGENDA 3 Izrada logožara na autohtonom alatu
Foto: Mirjana Posavec



16. 9. 2023.

Dan Republike Slovenije

Park kod Crkve Blažene Djevice Marije

10:00 – 20:00 14. sajam tradicijskog rukotvorstva i starih zanata

15:00 – 16:00 Okusi Hrvatske i Slovenije – degustacija lepoglavskih i slovenskih jela i vina

16:00 – 18:00 Kulturno-umjetnički program zemlje partnera – Folklorna skupina Ivanj-kovci iz Ormoža

Crkva Blažene Djevice Marije

18:00 – 19:00 Koncert kvarteta flauta Inuaria

Terasa restorana „Ivančica“

20:00 Koncert - Zoran Predin

17. 9. 2023.

Crkva Blažene Djevice Marije

8:00 Koncelebrirana sveta misa za čipkarice i sudionike 27. međunarodnog festivala čipke

Park kod Crkve Blažene Djevice Marije

10:00 – 17:00 14. sajam tradicijskog rukotvorstva i starih zanata

14:00 Kreativni dječji kutak

Terasa restorana „Ivančica“

14:30 – 16:00 Godišnji koncert Limene glazbe Lepoglava, „Pihalni orkestar Alpes“ iz općine Železniki, Ljudska godba TKD Ivanj-kovci iz Ormoža

16:00 – 17:00 Zatvaranje

LETOVANIĆ

IZLOŽBA / *Letovanska baćina jednog izumrlog življenja, povodom stote godišnjice pokupske etnografske ekspedicije (1923. – 2023.)*

23. 9. 2023., otvaranje u 17:00, Etnografska zbirka Božidara Škofača, Letovanić 149

ORGANIZATOR: Etnografska zbirka Božidara Škofača u Letovaniću

AUTORI: Jurica Škofač, Maja Ergović

SURADNIK: Goran Ovanin

Letovanska baćina jednog izumrlog življenja, povodom stote godišnjice pokupske etnografske ekspedicije (1923. – 2023.) izložba je koja se na nekoliko razina referira na izgubljeno tradicijsko graditeljstvo stambenih kuća u selu Letovaniću, a koje su članovi pokupske ekspedicije 1923. godine svakako vidjeli. *Baćina* su i dokumentirane arhivske fotografije tih stambenih katnica i prizemnica složenih od hrastovih *planjki* na *hrvaški* ili *nemški vez*, a koje više ne pronalazimo u selu Letovaniću. Arhivske fotografije su poslužile kao inspiracija slikaru Božidaru Škofaču. Šesnaest slika naslikanih tehnikom ulja na platnu ujedno su i njegove posljednje naslikane slike. Izložba je nadopunjena i etnografskim predmetima koje je Božidar Škofač otkupio ili dobio na dar iz pojedinih kuća koje su predmet ove izložbe. Ti predmeti su odraz svakodnevice života ljudi koji su u tim kućama živjeli. Budući da smo svjesni da se sve transformira, odnosno sve što postoji ostavi trag, ova izložba ima za cilj ukazati kako *baćina* opstaje i nakon što život prestane.



Letovanić, slikar Božidar Škofač,
ulje na platnu, 30 x 40 cm

Foto: Igor Tomljenović



Letovanić i pontonski most,
sken analogne fotografije, 1997.

Foto: Božidar Škofač



Foto: Gordana Jerabek

NOVI MAROF – MADŽAREVO RADIONICA IZRADE TRADICIJSKOG NAKITA OD KREP- PAPIRA – KINČA / *Zajedno smo jači* – međunarodna radionica kinča

23. 9. 2023., od 9:00 do 12:00, Kulturni centar „Ivan Rabuzin“,
Antuna Mihanovića 3, Novi Marof
ORGANIZATORI: Kulturno-umjetnička udruga „Magda i Luisa“,
Pučko otvoreno učilište Novi Marof
AUTOR: Tibor Martan
SURADNICI: Prosvetno društvo „Janez Trstenjak“
i Ljudska univerza Ormož, Slovenija
www.pou.novi-marof.hr

Radionica kinča *Zajedno smo jači* ima za cilj okupljanje udruga i pojedinaca koji njeguju vještinu izrade tradicijskih ukrasa od krep-papira – kinča kako bi se ona prenijela na mlađe naraštaje. Svoj rad predstaviti će Kulturno-umjetnička udruga „Magda i Luisa“ iz Madžareva te sudionici radionice iz Slovenije, Prosvetno društvo „Janez Trstenjak“ i Ljudska univerza iz Ormoža. Sudionici radionice izložiti će svoje radove na prigodnoj izložbi, a izložbu će pratiti kreativno-edukativne radionice na kojima će zainteresirani posjetitelji moći naučiti izrađivati kinč. Radionice će biti prilagođene dječjem i odraslom uzrastu. Po svršetku radionice održat će se degustacija zagorskih štrukli te razgled „Magdine hiže“ u Madžarevu s pripadajućom etnografskom zbirkom.



Radionica kinča, Noć muzeja, Dvor Trakošćan, siječanj 2017.
Foto: Tibor Martan

Radionica kinča, Muzej anđela
Varaždin, listopad 2022.
Foto: Tibor Martan

NOVO ČIČE

RAZGLEDAVANJE, EDUKACIJA, RADIONICA / Tradicija veza i tkanja

30. 9. 2023., od 9:00 do 13:00, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička 147, Novo Čiče

ORGANIZATOR: Kulturno-umjetničko društvo „Čiče“ Novo Čiče

SURADNIK: Goran Postić

www.kudcice-hr

Cilj je aktivnosti upoznavanje s djelatnostima KUD-a „ČIČE“, kulturnom baštinom Etno-naselja Novo Čiče; tradicijskim postupkom sjetve i prerade lana te vještinama veza i tkanja na tkalačkom stanu. Društvo je osnovano 2005. godine te do danas uz potporu Ministarstva kulture i medija, Zagrebačke županije, Grada Velike Gorice i drugih te uz pomoć svojih članova i zainteresiranih sudionika, aktivno radi na promicanju nematerijalne kulturne baštine Turopolja putem folklor, organizacija manifestacija, edukativnih izleta djece i zainteresiranih grupa, tematskih radionica, itd. Od 2015. godine usmjereni su na prezentaciju i edukaciju o tradiciionalnom postupku sjetve i prerade lana te snovanja i tkanja na tkalačkom stanu kako bi se ovaj važan dio turopoljskog identiteta sačuvao od zaborava.

PROGRAM

- 9:00 Okupljanje zainteresiranih i obilazak Etno-naselja Novo Čiče (teme: upoznavanje s djelatnostima Društva, tradicijsko drveno graditeljstvo i „Kak se nekad živjelo“ na primjeru Etno-naselja Novo Čiče)
- 9:30 Upoznavanje s tradicijskim načinom sjetve i prerade lana te snovanja i tkanja na tkalačkom stanu – interpretacijsko vodstvo i projekcija videa u trajanju od 20 minuta
- 10:30 Oživljavanje lana u Turopolju – razgledavanje trgovine suvenira Centra
- 10:45 Okrjepa u Turističko-edukativnom centru Novo Čiče
- 11:00 do 13:00 Upoznavanje s procesom rada na tkalačkom stanu i radionica veza za zainteresirane



Snimanje filma *Od lana haljina tkana*,
rujan 2016. godine
Foto: Arhiva KUD-a „Čiče“ Novo Čiče



Turističko-edukativni
centar Novo Čiče,
prosinac 2022.
godine
Foto: Arhiva KUD-a
„Čiče“ Novo Čiče



Jozefina Skenderović, Krna Tavankutske Dužijance (75 godina rada HKPD-a, „Matija Gubec“ Tavankut)
Foto: Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame

NOVO ČIČE

RADIONICA / Slamarska umjetnost bačkih Hrvatica u turopoljskom kraju

13. 10. 2023., od 18:00 do 21:00, Turističko-edukativni centar Novo Čiče, Velikogorička 147, Novo Čiče,

14. 10. 2023., od 10:00 do 14:00, kod Muzeja Turopolje, Trg Kralja Tomislava 1, Velika Gorica

ORGANIZATORI: Društvo žena Velika Mlaka, KUD „Čiče“ Novo Čiče, TZ Grada Velike Gorice

AUTORI: HKPD „Matija Gubec“ Tavankut – Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut, Društvo žena Velika Mlaka

SURADNICE: slamarke iz Tavankuta, članice Društva žena Velika Mlaka, polaznice Sekcije veza i tkanja pri KUD-u „Čiče“

www.zkvh.org.rs

Umjetnost naive i stvaralaštvo u tehnici slame jedan su od „brendova“ Tavankuta (sela u Bačkoj na sjeveru AP Vojvodine u Republici Srbiji), ali i tamošnje hrvatske zajednice. *Stvaralaštvo u tehnici slame kod bunjevačkih Hrvatica u Bačkoj* nalazi se u Registru nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji. Tradiciju toga stvaralaštva najvjernije čuva Prva kolonija naive u tehnici slame u Tavankutu (u narodu poznatija kao „kolonija slamarke“). Na poziv predsjednice Društva žena



Vrijedne ruke slamarke.

Foto: Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame



Zorica Ćakić,
Retrospektiva.
Foto: Galerija Prve
kolonije naive u
tehnicu slame

Velika Mlaka Ivane Andrić Penave, koja je podrijetlom iz Vojvodine, vrijedne slamarke iz Tavankuta dolaze u Turopolje gdje će prezentirati ovu zahtjevnu, ali nesvakidašnje lijepe tehniku izrade narodnih rukotvorina temeljenih na tradicionalnom načinu pletenja slame koja je stoljećima važan dio baštine bunjevačkih Hrvata. Uz Društvo žena Velika Mlaka, u organizaciju se uključila još jedna turopoljska udruga, KUD „Čiče“ Novo Čiče na čelu sa Stipom Duvnjakom, u čijem će turističko-edukativnom centru slamarke održati svoju prvu radionicu za sudionice s turopoljskog područja.

PROGRAM

13. 10. 2023.

Pozdravni govor domaćina, predstavljanje slamarke iz Tavankuta, projekcija dokumentarnog filma *Slamarke djevojke* (Ivo Škrabalo, Zagreb film 1970.), uvod u radionicu: upoznavanje sudionica sa slamom kao materijalom za ukrašavanje, priprema slame – čišćenje, peglanje (ravanjanje), lijepljenje, oblikovanje, rezanje...

14. 10. 2023.

Radionica: izrada prigodnih čestitki, minijatura s ukrasima od slame – naglasak na cvjetnim motivima

OSIJEK

RADIONICA / *Moleraj* – radionica za odrasle

listopad 2023., Muzej Slavonije, Trg Sv. Trojstva 6, Osijek

ORGANIZATORI: Muzej Slavonije u suradnji s Konzervatorskim odjelom u Osijeku

AUTOR: Tünde Šipoš Živić, kustosica

SURADNIK: Jesenka Ričl, pedagoginja

www.mso.hr

Napomena: Potrebna je ranija prijava za sudjelovanje zbog ograničenog broja mjesta na e-mail: edukacija@mso.hr

Svima je dobro poznato koliko su jednostavno okrečeni zidovi osjetljivi na prljanje. Prašina, vlaga ili samo naslanjanje na zid ostavlja svoj trag i narušava estetiku doma. Rješenje za taj problem pronašli su u 20. stoljeću stanovnici kontinentalne Hrvatske zahvaljujući pripadnicima njemačke etničke skupine. Ubrzo su se kuće počele *molovati* odnosno bojiti te ukrašavati šablonama i valjcima raznih geometrijskih i floralnih motiva.

Sudionici radionice će naučiti tehniku molovanja i upoznati se s načinima ukrašavanja zidova i saznati kako su se nekada seoske kuće ukrašavale molerajem, kako su *moleri* i *molerke opucali pravac*, izvlačili *štrafte* te oslikavali zidove šablonama i valjcima. Pored demonstracija raznih navedenih tehnika, sudionici će se okušati u molovanju te izradi unikatnih ukrasa koje će kao suvenire ponijeti s radionice.



Radionica *Moleraj*, Muzej Slavonije
Foto: Jesenka Ričl

Radionica *Moleraj*, Muzej Slavonije
Foto: Jesenka Ričl

OSIJEK

IZLOŽBA / *Živo sjećanje*

9. 10. – 14. 10. 2023., Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku,
Trg sv. Trojstva 3, 1. kat, Osijek

ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu,
Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

AUTORI: doc. dr. sc. Lana Skender i studenti diplomskog studija likovne kulture

SURADNICA: Nataša Tram, prof., I. gimnazija, Osijek

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Izložba je projekt studenata diplomskog studija likovne kulture. Svrha izložbe je dati doprinos reflektivnom pristupu učenja i poučavanja kulturne baštine u kojem se baština interpretira s aspekta iskustava pojedinca. Cilj je projekta potaknuti građane na aktivno sudjelovanje u čuvanju sjećanja na lokalnu osječku kulturnu baštinu. Izložiti će se isprintane fotografije kulturne baštine grada Osijeka koje će studenti i učenici srednjih škola prikupiti od građana i obitelji putem društvenih mreža. Uz fotografije baštine koje svjedoče o osobnim iskustvima građana izložiti će se i kratka sjećanja i dojmovi u obliku teksta.



Tvornica OLT
Foto: Mirjana Pjevac



Ulaz u tvornicu OLT
Foto: Mirjana Pjevac

OSIJEK

PREDAVANJE / IX. Dani grafike u Muzeju likovnih umjetnosti

10. 10. 2023., u 12:00, Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku, Europska avenija 9, Osijek
ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu,
Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

AUTOR: Ivan Roth, kustos i naslovni asistent
www.mlu.hr/index.php/izlozbe

Predavanje će se održati uz izložbu *IX. Dani grafike: Andrija Medulić Schiavone*.

Godine 2023. navršava se 460 godina od smrti velikoga manirističkog slikara i grafičara Andrije Medulića, zvanog Schiavone. Ta je obljetnica povod Muzeju likovnih umjetnosti u Osijeku da svoju tradicionalnu manifestaciju *Dani grafike* posveti grafičkom opusu ovog značajnog, a (osobito u Hrvatskoj) nedovoljno poznatog slikara-grafičara iz 16. stoljeća. Kustos Ivan Roth uputit će studente Akademije za umjetnost i likovnu kulturu u Osijeku, kao i zainteresiranu javnost, u jedinstveni značaj ovog umjetnika za Hrvatsku te interpretirati njegov rad u europskom kontekstu kroz predavanje koje će održati nakon izložbe. Također će publiku upoznati s procesom pripreme izložbe, konceptom *Dana grafike* i prozirati budućnost manifestacije.



Andrija Medulić Schiavone, *Mladi pastir*, bakropis, suha igla, 160 x 83 mm, Zbirka Baltazara Bogišića HAZU, Cavtat, inv. BZ 4314

Foto: MLU Osijek



Andrija Medulić Schiavone, *Mistične zaruke sv. Katarine*, drvorez na smeđe toniranom papiru, 308 x 225 mm, Privatna zbirka, inv. 274

Foto: MLU Osijek

OSIJEK

RADIONICA / Mapiranje multikulturalnih presjeka u gradu Osijeku

11. 10. 2023., od 9:00 do 13:00, Ulice grada Osijeka

ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

AUTORI: doc. dr. sc. Lana Skender i student diplomskog studija likovne kulture Josip Pratkaner

SURADNICI: studenti diplomskog studija likovne kulture, učenici I. gimnazije u Osijeku, učenici Škole za primijenjenu umjetnost i dizajn Osijek

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Napomena: Projekt počinje u 9:00 na Trgu Ante Starčevića.

Istraživanje multikulturalnih utjecaja vidljivih u oblikovanju prostora grada i običajima izvodit će se projektom izvanučioničkom nastavom u kojoj će sudjelovati učenici srednjih škola. Učenici će se u istraživanju grada *in situ* koristiti i internetskom stranicom *Urbana memorija* te lokativnim digitalnim alatima u kojima će mapirati tragove različitih kultura. Svrha je ove aktivnosti povećati razinu kulturne pismenosti te osvijestiti utjecaje koje su izvršile različite kulture tijekom duljeg vremena. Izvanučionična nastava izvest će se kao oblik integrirane nastave jer će se koristiti znanja i vještine iz različitih nastavnih predmeta (povijest, tjelesni, vjeronauk, hrvatski jezik, likovna umjetnost, geografija).



Maskeron s kuće Schmidt u Europskoj aveniji u Osijeku

Foto: Lana Skender



Vodoriga s crkve sv. Petra i Pavla u Osijeku

Foto: Lana Skender

OSIJEK

RADIONICA I PREZENTACIJA / Umijeće izrade vitraja za povijesne građevine

12. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, Radionica vitraja d.o.o., Fakultetska ul. 4, Osijek
ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

AUTOR: izv. prof. dr. sc. Margareta Turkalj Podmanicki

SURADNICI: djelatnici radionice vitraja

www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Tijekom radionice majstori restauratori demonstrirat će vještinu i proces izrade i obnove vitraja za povijesne građevine. Studenti Akademije za umjetnost i kulturu digitalno će dokumentirati proces i nakon završetka radionice, prikupljeni materijal i informacije će koristiti kako bi kreirali prezentaciju koja će biti dostupna *online* na mrežnim stranicama Centra za kulturnu baštinu Akademije za umjetnost i kulturu.

Prezentacija će pružiti detaljan uvid u vještinu izrade vitraja, ističući važnost očuvanja i obnove povijesnih građevina.

Dostupnost prezentacije *online* omogućit će velikom broju ljudi da se upoznaju s ovom umjetničkom tehnikom, istraže svijet vitraja i njegovo naslijeđe, bez obzira na njihovu geografsku lokaciju.

Ova aktivnost obilježava suradnju između majstora restauratora, studenata Akademije za umjetnost i kulturu te Centra za kulturnu baštinu.



Izložba vitraja osječke konkatedrale i prezentacija njihove izrade tijekom posjeta princa Charlesa i vojvotkinje Camille, 2016.

Foto: Radionica vitraja d. o. o. Osijek



Izrada vitraja u radionici

Foto: Radionica vitraja d. o. o. Osijek

OSIJEK

RADIONICA / *Tradicijskom glazbom putujemo Hrvatskom*

13. 10. 2023., od 9:00 do 9:45, Glazbena škola Franje Kuhača u Osijeku,
Trg Svetog Trojstva 1, Osijek

ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu,
Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek

AUTORI: izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić, Ivana Pušić, mag. mus., nasl. ass.,
doktorandica

SURADNICI: Jasminka Pušić, prof., učitelj mentor, Glazbena škola Franje Kuhača
Osijek i studenti 1. godine diplomskog studija glazbene pedagogije
www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Radionica *Tradicijskom glazbom putujemo Hrvatskom* održat će se u Glazbenoj školi Franje Kuhača u Osijeku. Svrha radionice je upoznati učenike s glavnim obilježjima tradicijske glazbe hrvatskih krajeva s obzirom na to da hrvatsku tradicijsku glazbu i ples odlikuje bogatstvo koje je posljedica susretanja različitih kultura – srednjoeuropske, mediteranske i balkanske. Značajke hrvatskog folklor razlikuju se po zemljopisnim područjima (Slavonija i Baranja, Podravina, Bilogora i Posavina, Hrvatsko zagorje i Međimurje, Banovina i Lika, Dalmacija i Dalmatinska zagora, Istra i Kvarner) te će se tako i upoznavati. Upoznavanje određenog kraja Hrvatske provest će se pjevanjem i slušanjem tradicijskih pjesama, izvođenjem tradicijskih plesova te upoznavanjem karakterističnih tradicijskih glazbala i hrvatskih narodnih nošnji.



Vinkovačke jeseni, rujan 2006.

Foto: Zdenko Pušić

Vinkovačke jeseni,
rujan 2006.

Foto: Zdenko Pušić

OSIJEK

RADIONICA, PREZENTACIJA, KONCERTNI PROGRAM / Klavirska početnica Franje Kuhača i njezin utjecaj na razvoj pedagogije sviranja klavira u Hrvatskoj

13. 10. 2023., Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Kralja P. Svačića 1/f, Osijek
ORGANIZATORI: Centar za kulturnu baštinu, Akademija za umjetnost i kulturu, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek
AUTORICA: dr. sc. Mirna Sabljar, viša predavačica
SURADNICI: Mihovil Begović, Ana Jović, Patricija Sudar, Nicole Dmitrović
www.uaos.unios.hr/centar-za-kulturnu-bastinu

Program pod naslovom *Klavirska početnica Franje Kuhača i njezin utjecaj na razvoj pedagogije sviranja klavira u Hrvatskoj* uključuje izlaganje i koncert za studente i profesore Akademije, učenike Glazbene škole Franje Kuhača te zainteresiranu javnost.

Franjo Kuhač autor je klavirske početnice *Prva uputa u glasoviranje za djecu i odrasle samouke* I i II. U današnje vrijeme iz nje se ne uči svirati, ali Kuhačevo je djelo iznimno vrijedna baštinska građa jer je najkompletnija klavirska početnica do sada obavljena u Hrvatskoj i njena analiza izvrstan je način uvida kakva su glazbenopedagoška nastojanja bila prisutna u Hrvatskoj na kraju 19. stoljeća. Izlaganjem studenata koje je nastalo u okviru kolegija Metodika nastave klavira prikazat će se sadržaj i metodička rješenja u početnici, a studenti će izvesti i neke od skladbi iz početnice. Naime, drugi dio početnice smatra se prvom hrvatskom antologijom klavirske glazbe jer sadrži skladbe brojnih hrvatskih skladatelja, npr. Božidara Širole, Ivana pl. Zajca, prikazujući tako djela hrvatskih skladatelja, Kuhačevih suvremenika, koja nisu prisutna u današnjoj klavirskoj pedagogiji te se tako želi pridonijeti njihovoj revitalizaciji s ciljem uvrštavanja djela iz zbirke u kurikulum nastave klavira osnovne glazbene škole.



Fotografija s nastave na kolegiju Metodika nastave klavira, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, siječanj 2023.

Foto: Privatni album



Digitalna preslika naslovnice *Prve hrvatske upute u glasoviranje za djecu i odrasle samouke* Franje S. Kuhača

Foto: <https://digitalnezbirke.kgz.hr/?pr=iiif.v.a&id=18290>

OTOČAC

RADIONICE I KONCERTI / Dani europske baštine u Otočcu

1. 9. – 31. 10. 2023., Gacko pučko otvoreno učilište Otočac, Trg Dražena Bobinca 2, Otočac (više u programu)

ORGANIZATOR: Gacko pučko otvoreno učilište Otočac

AUTORI: Snježana Bogdanić, Vera Dasović, Marija Sarkotić

www.gpou-otocac.hr

Napomena: Sve informacije o terminima održavanja radionica bit će dostupne na www.gpou-otocac.hr

Dani europske baštine u Otočcu bit će obilježeni događanjima posvećenima očuvanju i promicanju lokalne nematerijalne baštine - tradicionalnog plovila gacke plavi, gackih čakavskih govora te glazbenih i plesnih izričaja karakterističnih za dinarsku zonu. Tijekom rujna i listopada, u suradnji s lokalnim majstorom, održavat će se radionica izrade tradicionalnog drvenog čamca gacke plavi. Umijeće gradnje bit će prezentirano učenicima osnovne i srednje škole, a dvije plavi trajno smještene u svoje izvorno okruženje, uz rijeku Gacku. U listopadu će Folklorno društvo Otočac, koje djeluje pri Gackom pučkom otvorenom učilištu Otočac, koncertom obilježiti 25 godina postojanja tijekom kojih su pridonijeli očuvanju tradicionalnih pjesama, plesova, govora i običaja. Posljednje događanje u ovom nizu, trodnevna radionica Maština, bit će posvećena gackim čakavskim govorima, aktivnom uključivanju djece u istraživanje baštine, poticanju radoznalosti i kreativnost te izgrađivanju identiteta.

PROGRAM

1. 9. – 31. 10. 2023.

Radionica izrade gacke plavi

14. 10. 2023., u 19:00

Koncert povodom 25 godina postojanja Folklornog društva Otočac

16. – 18. 10. 2023.

Dječja radionica *Maština*

Članovi folklornog društva Otočac, listopad 2021.

Foto: Dávid Botond



Radionica izrade gacke plavi, rujan 2016.
Foto: Snježana Bogdanić



PAZIN

PREDAVANJA, RADIONICA / Glagoljica u Istri

11. 10. 2023., u 12:00, Državni arhiv u Pazinu, Vladimira Nazora 3, Pazin
ORGANIZATORI: Državni arhiv u Pazinu, Staroslavenski institut u Zagrebu
AUTORI: akademik Milan Mihaljević, dr. sc. Sandra Požar,
dr. sc. Josip Galić, dr. sc. Josip Mihaljević
www.dapa.hr

Misal kneza Novaka iz 1368.

Misal kneza Novaka, ili *Novakov misal*, iz 1368. godine čuva se u Austrijskoj nacionalnoj knjižnici pod signaturom *Cod. Slav. 8*. To je najstariji datirani misal napisan glagoljicom i hrvatskim crkvenoslavenskim jezikom te jedan od najstarijih takvih cjelovito sačuvanih. Napisao ga je Novak Disislavić od roda Mogorovića dvorski vitez Ludovika I. Anžuvina. Velika vrijednost *Misala* proizlazi iz činjenice da je očuvan u izvrsnu stanju od 14. stoljeća, a za hrvatsku je kulturnu povijest osobito važan jer je poslužio kao predložak za najstariju inkunabulu tiskanu glagoljicom, *Misal po zakonu rimskoga dvora* iz 1483. Za istarski prostor *Misal* je važan stoga što je nakon Novakove smrti (1405.) otkupljen u okolici Roča za uporabu u grobljanskoj crkvi sv. Jelene u Donjoj Nugli i crkvi sv. Petra u Gornjoj Nugli. *Novakov misal* poznat je i po bogatoj iluminaciji te po najstarijim stihovima u hrvatskoj književnosti, koji su također našli mjesto u njegovu kolofonu. U najnovije vrijeme doživio je tiskanu reprodukciju u luksuznom izdanju koje su 2020. objavili Katedra Čakavskoga sabora Roč, Staroslavenski institut i Mozaik knjiga. *Misal* je od 2020. godine predmet interdisciplinarnoga istraživačkog projekta skupine hrvatskih i austrijskih znanstvenika: povjesničara, teologa, filologa i stručnjaka za digitalnu humanistiku. O Novakovu misalu i projektu njegove digitalne obrade predavanje će održati dr. sc. Sandra Požar, viša znanstvena suradnica Staroslavenskoga instituta u Zagrebu.



Upravna zgrada Državnog arhiva u Pazinu, rujan 2019.
Foto: Jakov Kmet



HR-DAPA-429 Zbirka matičnih knjiga 1536/1923, 60.
MKK Funtana 1737-1767, upisi na glagoljici

Foto: Jakov Kmet

Misal po zakonu rimskoga dvora iz 1483. i Istra

Glagoljčni *Misal po zakonu rimskoga dvora* iz 1483. godine prva je glagoljicom otisnuta knjiga i uopće prva nelatinična tiskana knjiga zapadne civilizacije. Nije poznato gdje je *Misal tiskan*, ali se zna da su tekst za tisak pripremili istarski glagoljaši, o čemu između ostalog svjedoči i zapis žakna Jurija iz Roča u *Misalu kneza Novaka* koji je poslužio kao predložak prvotisku glagoljičnoga misala. Tiskanu reprodukciju u luksuznom izdanju objavili su 2020. Katedra Čakavskoga sabora Roč, Staroslavenski institut i Mozaik knjiga, a iste je godine objavljena i latinična transliteracija glagoljičnoga prvotiska. Poveznice su između *Prvotiska* i Istre višestruke. U kalendaru *Prvotiska* dobro su zastupljene svetkovine koje se osobito štiju ili su se štovale na istarskome području. I u jeziku *Prvotiska* ima elemenata koji upućuju na to da je on za tisak pripreman na istarskome tlu. O povezanosti *Prvotiska* s Istrom i istarskim elementima u njemu te o njegovu pretisku i pripremi latinične transliteracije predavanje će održati dr. sc. Josip Galić, znanstveni suradnik Staroslavenskoga instituta u Zagrebu.

Beramski glagoljčni brevijari i misali

U Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici u Ljubljani čuvaju se dva hrvatsko-glagoljična brevijara i dva misala koji potječu iz istarskoga mjesta Berma. *Prvi beramski brevijar* potječe s kraja 14. st., a ostali su kodeksi iz 15. st. Kodeksi su predmet istraživanja Znanstvenoga centra izvrsnosti za hrvatsko glagoljaštvo pri Staroslavenskome institutu u Zagrebu, a jedan od partnera Centra je i Državni arhiv u Pazinu. O beramskim kodeksima, njihovoj važnosti za istarsko i općenito hrvatsko glagoljaštvo te o projektu njihove digitalizacije, multidisciplinarnoga opisa i izdavanja faksimila i latinične transliteracije predavanje će održati akademik Milan Mihaljević, voditelj ZCI za hrvatsko glagoljaštvo.

Glagoljaška igraonica za školski uzrast

U radionici će dr. sc. Josip Mihaljević iz Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža iz Zagreba predstaviti računalne igre za učenje glagoljice koje je sam izradio. Sudionici (školarci) će se moći i okušati u tim igrama na računalu ili svojim mobilnim telefonima.

POLJANICA BISTRANSKA PREZENTACIJA UMIJEĆA IZRADE BISTRANSKOGA TRADICIJSKOG NAKITA / *Bistranska kravata*

6. 10. 2023., od 19:00 do 21:00, Kulturni centar Bistra, Bistranska 98, Bistra
ORGANIZATOR: Udruga Ekomuzej Bistra
www.ekomuzej-bistra.hr

Povodom obilježavanja dvadesete obljetnice Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine, Udruga Ekomuzej Bistra predstavlja javnosti jedinstvene kravate od staklenih perli koje su izradili polaznici radionica *Bistranska kravata*. Ovo je umijeće izrade bistranskog tradicijskog nakita kao nematerijalno kulturno dobro upisano u Registar kulturnih dobara RH početkom 2021. godine, a kao autentičan ukras i simbol identiteta ženski *kraluš* i muški *kravatlin* nose se uz specifičnu narodnu nošnju od početka 20. stoljeća. Osim što su usvojili vještinu izrade tradicijskog nakita, polaznici radionica izradili su i kreativne suvenire koji će također biti prezentirani posjetiteljima u sklopu prigodnog programa.



Bistranska kravata, svibanj 2023.

Foto: Lina Malek



Bistranska kravata, svibanj 2023.

Foto: Lina Malek

POŽEGA

PREDAVANJE / Život i baština Dragutina Lermana (1863. – 1918.)

28. 8. 2023., u 18:00, Požeška kuća, Trg Svetog Trojstva 1

ORGANIZATORI: Udruga vinogradara, vinara i voćara „Stjepan Koydl“, Asesor, vl. Rahela Jurković

AUTOR: Zdeslav Španiček

SURADNICI: Grad Požega, Državni arhiv u Slavanskom Brodu – Odjel u Požegi i Gradski muzej Požega

Dragutin Lerman (1863. – 1918.) jedan je od najpoznatijih hrvatskih istraživača afričkog kontinenta. U sastavu belgijske kolonijalne ekspedicije, temeljna Lermanova zadaća uključivala je uspostavu kvalitetne i održive suradnje s lokalnim narodima te izradu kartografskih prikaza afričkih teritorija na području današnjeg Konga. Njegov humani i prijateljski odnos s lokalnim stanovništvom omogućio je da svoj rad obavlja uspješno, a u čemu mu je pomogla i izvanredna sposobnost brzog savladavanja lokalnih jezika i dijalekata. Povodom 160. obljetnice njegova rođenja, prisjećamo se jedinstvene i bogate antropološke i etnološke kulturne ostavštine afričkih naroda koju je iz Afrike donosio u svoju domovinu. Vrijedna ostavština nalazi se i u vidu Lermanovih dnevnika koji nam svjedoče o osobnom doživljaju ljudi, kulture i prostora tadašnje belgijske kolonije Kongo. Nakon povratka u rodni grad Lerman je pokušao primijeniti iskustvo stečeno u inozemstvu na Požegu. Kao ravnatelj požeške „Pučke banke“ davao je povoljne i visokorizične kredite, između ostaloga i svrhu obnove požeških vinograda devastiranih filokserom. Njegova nastojanja u konačnici su završila tragično. Život je okončao u Kreševu, Bosni i Hercegovini, gdje je tragao za iskupljenjem koje bi mu omogućilo povratak svome gradu. U tome nažalost nije uspio. Lerman je iza sebe ostavio neprocjenjive bilješke i predmete afričke kulture koji nam govore o živoj kulturi naroda u prostoru i vremenu koje su dijelili s jednim od najpoznatijih hrvatskih istraživača.



Lerman u svom vinogradu, početak 20. st.
Foto: Gradski muzej Požega, inv. br. 11.531



Portret Dragutina Lermana, komesara belgijskog Konga, kraj 19. st.
Foto: Fany Danneker (Gradski muzej Požega, inv. br. U-56)

RUDE RADIONICE, PREZENTACIJE, DEGUSTACIJE / *Budi rudar na jedan dan!*

8. 10. 2023., od 11:00 do 17:00, Rudnik sveta Barbara, Rude bb
ORGANIZATOR: KUD Oštrc
SURADNICI: Samoborski muzej, Turistično društvo Senovo
www.rudnik.hr

Napomena: Detaljan program radionica i ostalih događanja bit će objavljen na mrežnoj stranici Rudnika sveta Barbara.

Ispred Rudnika svete Barbare održat će se više interaktivnih radionica posvećenih rudarskoj baštini. Naglasak ovogodišnjeg događanja stavljen je na nematerijalnu baštinu pa će posjetitelji imati prilike sami izraditi rudarsku greblicu ili tradicijski nakit samoborski kraluš, odnosno njegovu jednostavniju varijantu *kraluš na košić*. Rudarska greblica i samoborski kraluš nalaze se na listi nematerijalnih kulturnih dobara RH.

Prezentirat će se i umijeće kovanja, predstaviti narodna nošnja Samobora i okolice, izradivati tradicionalna ženska oglavlja i razni ukrasi iz prirodnih materijala. Također će se rudarskim alatima obrađivati daske i drveni stupci za ugradnju u rudnik.

Članovi KUD-a Oštrc te partneri iz Turističkog društva Senovo iz Slovenija pripremat će tradicionalna rudarska jela. Dio jela pripremat će se i u krušnoj peći. Također će biti prikazan običaj pečenja rakije, uz neizbježnu degustaciju.



Priprema za obilazak Rudnika, Rude, listopad 2022.

Foto: Josip Lebegner



Prezentacija izrade rudarske greblice, Rude, srpanj 2023.

Foto: Maja Klisurić

SISAK

MANIFESTACIJA / 11. Dani industrijske baštine grada Siska



8. – 17. 9. 2023.

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

PARTNERI: Turistička zajednica grada Siska,

Foto galerija „Siscia Obscura“ Sisak, Biciklistički klub „Roda“ Sisak

Gradski muzej Sisak, zajedno s partnerima, već jedanaestu godinu zaredom organizira jedinstvenu manifestaciju na hrvatskoj razini. Ona obuhvaća izložbe, predavanja, prezentacije, obilaskе lokacija, dječje radionice i niz drugih događanja kojima je cilj upoznavanje javnosti s bogatom industrijskom baštinom Siska i njezinim potencijalima. Ovogodišnja manifestacija uključuje izložbu *Inženjerska baština Siska – mostovi na starim razglednicama i fotografijama iz zbirke Gradskog muzeja Sisak* kojom će se prezentirati jedan od segmenata industrijske baštine grada koji je iznimno bitan za njegov gospodarski razvoj.

U suradnji s Foto galerijom „Siscia Obscura“ bit će organizirana fotografska izložba *Fragmenti industrije* koja predstavlja kombinaciju starih i novih fotografskih procesa s glavnim motivom industrijske baštine Siska. Kombiniranom tehnikom fotografskih radova utvrđuje se početno stanje u razvoju industrije te nakon toga posljedice deindustrijalizacije.

Na manifestaciji će se, već tradicionalno u suradnji s Turističkom zajednicom grada Siska, održati i *Sisački festival piva* te s Biciklističkim klubom „Roda“ Sisak *Biciklijada po industrijskoj baštini* koja ima za cilj prezentiranje Siska kao cikloturističke destinacije. Tijekom održavanja manifestacije održat će se također već tradicionalna radionica za djecu *Dobra industrija* koja popularizira takvu vrstu baštine među predškolskom i školskom djecom.



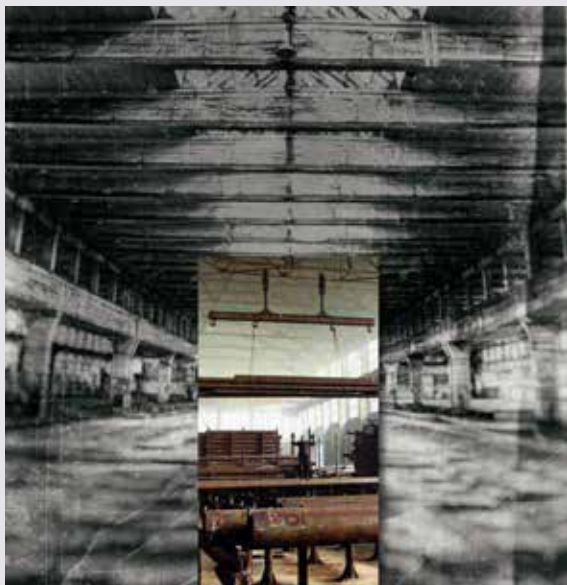
IZLOŽBA / Inženjerska baština Siska – mostovi na starim razglednicama i fotografijama iz zbirke Gradskog muzeja Sisak

8. 9. 2023., u 19:00, Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak

ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

AUTOR: dr. sc. Vlatko Čakširan

Izložba je posvećena povijesti izgradnje mostova na sisačkom području koji su od iznimne važnosti za njegov ukupan razvoj od 9. stoljeća do danas. Prezentirat će se most na rijeci Odri, zatim Stari most iz 1934. i Novi most iz 1973. godine, oba na rijeci Kupi, kao i željeznički most. Na rijeci Savi nalaze se dva mosta, kod Galdova i Crnca. Uz izložbu će biti prezentiran i katalog u kojem su objašnjene povijesne okolnosti oko izgradnje navedenih mostova. Izložba je posvećena 50. godišnjici izgradnje Novog mosta u Sisku.



OBILAZAK / Ruta sisačkih pivovara

9. 9. 2023., u 15:00, organizirani obilazak Rute sisačkih pivovara

ORGANIZATORI: Gradski muzej Sisak, Turistička zajednica grada Siska

Ruta sisačkih pivovara kreće kod Stare pivovare u ulici Ruđera Boškovića b. b., a završava podrumima Nove pivovare u ulici Ivana Gundulića. Cilj obilaska je ukazivanje na bogatu pivarsku tradiciju grada koja seže od 1855. godine.

IX. SISAČKI FESTIVAL PIVA

9. 9. 2023., u 17:00,
Šetnica Slavoljuba Slave Striegla, Sisak
ORGANIZATORI: Turistička zajednica grada Siska,
Grad Sisak



U centru grada Siska posjetitelji će na jednom mjestu moći kušati i kupiti vrhunska piva proizvedena s posebnom ljubavi od strane malih domaćih *craft* pivara, upoznati pivare i naučiti detalje o samoj proizvodnji piva. Festivalom se nastoji evocirati uspomena na pivarsku tradiciju grada koja svoje početke ima u 1855. godini i u cilju poticanja gospodarskih aktivnosti u kontekstu proizvodnje *craft* piva. Festival je na taj način društveno angažiran kroz poticanje razvoja lokalnog gospodarstva. Prva sisačka pivovara danas je najstariji industrijski objekt u gradu te je još uvijek u većoj mjeri očuvana i prenamijenjena.

PREDAVANJE / *Povijest sisačkih mostova*

12. 9. 2023., u 19:00, Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak
ORGANIZATORI: Gradski muzej Sisak, Foto galerija „Siscia Obscura“
AUTOR: dr. sc. Vlatko Čakširan

Na predavanju će se prezentirati rezultati istraživanja vezanih uz povijest sisačkih mostova. Na našem području postoji nekoliko mostova bez kojih se nije mogao zamisliti razvoj grada od 19. stoljeća do današnjeg vremena. Potreba za spajanjem obala rijeka Kupe, Save i Odre nastala je kao posljedica gospodarskog razvoja Siska u kojem je postao trgovačko, a onda i industrijsko središte središnje Hrvatske. Zbog toga je poznavanje povijesti sisačkih mostova ujedno i poznavanje lokalne povijesti u tom razdoblju. Danas, kada se grad još uvijek obnavlja od potresa, a među brojnim objektima jesu i mostovi, možemo shvatiti njihovu važnost za grad. Predavanje je posvećeno 50. godišnjici izgradnje Novog mosta u Sisku.



IZLOŽBA / *Fragmenti industrije*

14. 9. 2023., u 19:00, Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak
ORGANIZATORI: Gradski muzej Sisak, Foto galerija „Siscia Obscura“
AUTOR: Miroslav Arbutina

U suradnji s Foto galerijom „Siscia Obscura“ bit će organizirana fotografska izložba *Fragmenti industrije* koja predstavlja kombinaciju starih i novih fotografskih procesa s glavnim motivom industrijske baštine Siska. Kombiniranom tehnikom fotografskih radova utvrđuje se početno stanje u razvoju industrije te nakon toga posljedice deindustrijalizacije. Autor se prvi put javlja u javnosti s ovakvom tehnikom koja predstavlja susret njegova dugogodišnjeg rada na starim i novim fotografskim procesima.



Biciklijada

OBILAZAK / *Biciklijada po industrijskoj baštini*

17. 9. 2023., u 10:00, organizirani obilazak industrijske baštine
ORGANIZATORI: Turistička zajednica Grada Siska, Gradski muzej Sisak, BK Roda Sisak

Organizirano razgledavanje započinje ispred zgrade Mali kaptol, Rimska bb, u 10 sati prema unaprijed dogovorenoj ruti koja se proteže oko 20 km po gradu i njegovoj okolini i uključuje niz objekata industrijske baštine, a završava u prostoru radničkog naselja Željezare Sisak. Događanje ima za cilj poticanje razvoja turističkih kapaciteta grada kroz industrijsku baštinu te cikloturizam.

RADIONICE / *Dobra industrija X*

8. - 17. 9. 2023., Gradski muzej Sisak, Tomislavova 10, Sisak
ORGANIZATOR: Gradski muzej Sisak

Radionica je namijenjena djeci predškolskog i školskog uzrasta kako bi se u njima razvila svijest o važnosti očuvanja industrijske baštine. Sudjelovanje je potrebno prethodno najaviti Gradskom muzeju Sisak pozivom na telefon 044/811-811.

SISAK

PREDAVANJE, RADIONICA I PREZENTACIJA / *Zelena baština*

25. – 29. 9. 2023., svaki dan u 13:00, 28. 9. u 14:00, Srednja škola Viktorovac,
Aleja narodnih heroja 1, Sisak

ORGANIZATOR: Srednja škola Viktorovac Sisak

AUTORICE: Marijana Bionda, Tanja Vadla

SURADNICI: Nikica Obradović, Domagoj Antunović, Sandi Bajrić,
Boris Lemaić, Boris Mirilović

Ideja programa *Zelena baština* predstavljanje je znanja, iskustava i vještina vezanih uz floru zavičaja kako bi se mladi potaknuli na istraživanje i očuvanje tradicionalnih zelenih praksi. U suvremenom potrošačkom društvu važnim se čini razvijati među budućim generacijama svijest o životu u prirodi i s prirodom, promicati zdrav, uravnotežen te dokazano pouzdan stil života u skladu s načelima održivog razvoja. Cilj je i oteti zaboravu baštinsko naslijeđe naših predaka kako bi se pokazalo bogatstvo, naglasila raznolikost i istaknula važnost baštine u kulturnom identitetu zajednice. Stoga će svi zainteresirani moći saznati kojima su se ljekovitim biljkama i na koje načine liječili naši preci, kako su naše bake uzgajale i njegovale biljke i što se u pčelarstvu promijenilo od nekada do danas. Moći će se okušati i u pripremanju starih vegetarijanskih jela te čuti neke narodne predaje o nadnaravnim moćima biljaka.

PROGRAM

25. 9. 2023., u 13:00

Draga naša ljekaruša,
Domagoj Antunović, mag. pharm.

26. 9. 2023., u 13:00

Čarobne biljke iz naših vrtova,
Boris Lemaić, florist

27. 9. 2023., u 13:00

Pčele koje život znače, Boris Mirilović, pčelar

28. 9. 2023., u 13:00

Zeleni tanjur naših baka, Sandi Bajrić, kuhar

28. 9. 2023., u 14:00

Mitski svijet biljaka (Biljke u narodnim predajama), Tanja Vadla, prof. hrvatskog jezika i književnosti

29. 9. 2023.

Medicina iz davnina,
Nikica Obradović, dr. med.



Jesenski kolaž,
listopad 2022.

Foto: Boris
Lemaić



Ljekovita moć biljaka: suncokret,
srpanj 2023.

Foto: Marta Medved



Dio trijema čardaka u Bukevju
138, građenog 1910.,
vlasnice Ane Kolar, kolovoz 1972.

Foto: Nino Vranić,
Fotodokumentacija Muzeja
Turopolja, Velika Gorica

Tradicijske drvene kuće
u Letovaniću, Pokuplje,
siječanj 2021.

Foto: Sanja Lončar



SISAK

PREDAVANJE I RADIONICA / Dan tradicijskih graditeljskih vještina i znanja

29. 9. 2023., od 10:00 do 14:00, Strukovna škola Sisak,
Ivana Fistrovića 1B, 44000 Sisak

ORGANIZATORI: Društvo „Terra banalis“, Muzej Turopolja, Filozofski fakultet,
Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Strukovna škola Sisak
AUTORI: Izv. prof. dr. sc. Sanja Lončar (Filozofski fakultet / Društvo Terra banalis),
Maja Ergović, kustos dokumentarist (Muzej Turopolja, Velika Gorica), Vladimir
Todorović, prof. (Strukovna škola Sisak, Sisak)

SURADNICI: izv. prof. dr. sc. Petra Kelemen, Ana Rizmaul, prof., Tatjana Šimundić,
prof., izv. prof. dr. sc. Hrvoje Tomić, izv. prof. dr. sc. Goran Andlar, dr. sc. Filip
Šrajer; Nastavnici Strukovne škole Sisak Kristina Mareković, Zrinka Fabijanec,
Dijana Dragičević, Ivanka Klarić, Marina Dujmušić, Ivica Radoš, Željko Morić,
Davorka Ramić, Goran Selanac, Marijan Dragičević; Majstori; Sebastijan Gusić,
građ. teh., Građevinski obrt GS građenje
www.terrabanalis.wixsite.com/terrabanalis
www.s-strukovna-sk.skole.hr

Dan tradicijskih graditeljskih vještina i znanja je događanje koje ima za cilj stručno prezentirati i popularizirati vještine i znanja obrade i korištenja prirodnih materijala u gradnji te istraživanje, dokumentiranje, obnovu i očuvanje tradicijske arhitekture. Namijenjeno je učenicima srednjih (strukovnih) škola, studentima, nastavnicima, majstorima, vlasnicima povijesnih/tradicijskih građevina i zainteresiranoj javnosti.

U okviru ovog događanja bit će predstavljena dva projekta kojima se istražuje, dokumentira i popularizira tradicijska drvena arhitektura središnje Hrvatske. Projekt *Ruralno graditeljstvo na području Turopolja* provodi 2021.-2023. Muzej Turopolja u Velikoj Gorici i Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Projekt *Endangered Wooden Architecture of Banovina/Banija, Pokuplje and Posavina Regions (Croatia, EU) - Ugrožena drvena arhitektura Banovine/Banije, Pokuplja i Posavine (Hrvatska, EU)* provodi 2022.-2024. Društvo „Terra banalis“.

Slijedi upoznavanje učenika i studenata sa strukama i stručnjacima koji su uključeni u direktan rad na tradicijskoj drvenoj arhitekturi u vidu istraživanja, dokumentiranja, obnove i očuvanja.

Radionički dio ovog događanja uključivat će predstavljanje majstora koji posjeduju vještine i znanja obrade drveta te njihov zajednički rad s učenicima.

SISAK

ZNANSTVENO-STRUČNI MULTIDISCIPLINARNI SKUP I IZLOŽBA / *Ruralna Hrvatska – izazovi očuvanja prostornih identiteta i unaprjeđenja kvalitete života – 30 godina djelovanja Hrvatske sekcije Europskog vijeća za sela i male gradove*

13. 10. 2023., od 9:00 do 20:00, 14. 10. 2023., od 8:00 do 20:00,

Državni arhiv u Sisku, Frankopanska 21, Sisak

ORGANIZATORI: Hrvatska sekcija ECOVAST-a – Europskog vijeća za sela i male gradove, Državni arhiv u Sisku

www.ecovast.hr

www.dask.hr

Napomena: Radni dio skupa održava se u petak 13. listopada, a stručna ekskurzija u subotu 14. listopada. Povodom obilježavanja 30 godina kontinuiranog rada Hrvatske sekcije ECOVAST-a bit će organizirana izložba o povijesti i djelovanju ECOVAST-a koja će se moći pogledati u prostorijama Državnog arhiva u Sisku, Frankopanska 21.

Znanstveno-stručni multidisciplinarni skup posvećen je izazovima očuvanja prostornih identiteta i unaprjeđenju kvalitete života u ruralnim prostorima Hrvatske. Ruralne regije Hrvatske prolaze posljednjih desetljeća kroz kompleksne demografske, ekonomske, prostorne i sociokulturne promjene. Premda analize ekonomskih i sociokulturnih pokazatelja nerijetko kao „problemske regije“ ističu one manje razvijene, uvidi iz različitih područja Hrvatske pokazuju kako se sve regije, bez obzira na svoju razvijenost, suočavaju sa specifičnim pritiscima (razvoja), izazovima očuvanja identiteta prostora i zajednica, promjenama načina i kvalitete života. Cilj je skupa potaknuti prijenos znanja i iskustava, umrežavanje i suradnju dionika koji mogu doprinijeti razvoju dobrih praksi i modela za očuvanje identiteta prostora i zajednica te podizanje kvalitete života u malim gradovima i selima u različitim regijama Hrvatske. Skup će okupiti domaće i inozemne članove ECOVAST-a, znanstvenike i stručnjake iz različitih disciplina, predstavnike regionalnih i lokalnih samouprava, LAG-ova i udruga.



Vinogradi u
Letovanskom
Vrhu, rujan 2022.
Foto: Sanja Lončar



Ulica u povijesnoj jezgri Tisnog,
svibanj 2019. Foto: Sanja Lončar

SLAVONSKI BROD

IZLOŽBA I PREZENTACIJA / Dani europske baštine – Živa baština: Tradicija proizvodnje kreča na području brodske i novogradiške Posavine

12. 10. 2023., u 19:00, Muzej Brodskog Posavlja, Ulica Ante Starčevića 40,
Slavonski Brod

ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u
Slavonskom Brodu, Muzej Brodskog Posavlja

AUTOR: Krešimir Mijakovac, prof., dipl. etnolog

Izložbom u Muzeju Brodskog Posavlja predstavlja se tradicija proizvodnje domaćeg *kreča* (vapna) stanovnika sela smještenih na obroncima Dilj-gore sjeverno od Slavonskog Broda, u općini Podcrkavlje, i brdskih naselja istočno od Nove Gradiške, na području općine Nova Kapela. Kroz izložbene panoe i popratnu prezentaciju predstaviti će se prošlost i recentno stanje ove stare tradicije čija se znanja i vještine prenose u dugom kontinuitetu s koljena na koljeno. Izložba se velikim dijelom bazira na podacima prikupljenim terenskim etnografskim istraživanjima provedenim u nekoliko navrata u razdoblju od 2009. do 2021. godine.



Priprema kamena i drva za paljenje krečane,
Brodski Zdenci, rujan 2021.

Foto: Krešimir Mijakovac



Velika krečana ukopana u obalu mjesnog potoka,
Srednji Lipovac, ožujak 2010.

Foto: Krešimir Mijakovac

SLAVONSKI BROD

IZLOŽBA I PREZENTACIJA / Dani europske baštine

– Živa baština: Izložba i prezentacija umijeća izrade sunčane čipke *motiva*

6. 10. 2023., u 18:00, Gradska knjižnica Slavonki Brod, Trg Stjepana Miletića 12, Slavonki Brod

ORGANIZATORI: Ministarstvo kulture i medija, Konzervatorski odjel u Slavonkom Brodu, Gradska knjižnica Slavonki Brod, Udruga „Sikirevački motivi“

AUTORI: Željka Perković, Mato Galović

Izložbom i prezentacijom umijeća izrade sunčane čipke *motiva* predstavljamo u Gradskoj knjižnici Slavonki Brod bogatu kulturnu baštinu na području Brodsko-posavske županije i rad udruge „Sikirevački motivi“, kao i umijeća i običaje koji su očuvani kao „živa baština“. Umijeće izrade sunčane čipke *motiva* u Brodskom Posavlju njeguje se od početka 20. stoljeća. To je šivana čipka, izrađivana običnom šivaćom krpaćom iglom na prethodno izrađenoj mrežici – kosturu kojem su sve niti napete u krugu ili četvorini i križaju se u središtu, tako da izgledaju kao zrake sunca. Otuda i naziv čipke „sols“ – „sunčana“. Kroz izložbene panoje i prezentaciju predstaviti će se recentno stanje tradicije i zaštićena materijalna i nematerijalna kulturna baština. Predavanje s projekcijom bit će posvećeno ukupnosti slavonske žive baštine, a bit će održana i edukativna radionica na kojoj će se zainteresirane praktično upoznati s načinom izrade i mogućnosti primjene sunčane čipke *motiva* danas.



Naslovnica prezentacije *Živa baština* i umijeća izrade sunčane čipke *motiva* koju čuva i njeguje udruga „Sikirevački motivi“, srpanj 2023.

Foto: Željka Perković



Sikirevačke motivalje, lipanj 2023.

Foto: Đuro Živić

STARI PERKOVCI

SKUP, ZNANSTVENO-KULTURNA MANIFESTACIJA

/ Znanstveno-kulturna manifestacija *Živa baština* *staroperkovačkoga govora*

28. 9. 2023., u 17:00, Mjesni dom u Starim Perkovcima

ORGANIZATORI: Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku; Fakultet za odgojne i

obrazovne znanosti, Osijek; Brodsko-posavska županija; Općina Vrpolje

AUTORICA: prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

SURADNICI: dr. sc. Danijel Marušić, župan Brodsko-posavske županije; Ankica Zmaić, načelnica Općine Vrpolje; prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, redovita profesorica

u trajnom zvanju u mirovini; dr. sc. Perina Vukša Nahod, viša znanstvena suradnica, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb; dr. sc. Ivana Kurtović

Budja, znanstvena suradnica, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb

www.foozos.hr

Program znanstveno-kulturne manifestacije sastojat će se od niza događanja na znanstvenoj, stručnoj i kulturnoj razini. Program će uključiti predstavnike lokalne uprave i samouprave, čelnike visokoobrazovnih institucija (rektor, dekanica) te znanstvenice (E. B. Kolar, L.J. Kolenić, I. K. Budja, P. V. Nahod), djecu iz dječjega vrtića kao i djecu iz nižih razreda osnovne škole u Starim Perkovcima. U program će biti uključeni i izvorni govornici i govornice, kao i KUD Ravnica iz Starih Perkovaca.

PROGRAM

Pozdravne riječi:

načelnica Općine Vrpolje Ankica Zmaić,
župan Brodsko-posavske županije dr. sc. Danijel Marušić,
rektor Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku
prof. dr. sc. Vlado Guberac

Predavanje o procesu zaštite staroperkovačkoga govora

prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar i prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Predavanje o Konvenciji o zaštiti nematerijalne kulturne baštine u RH

dr. sc. Ivana Kurtović Budja, znanstvena suradnica

Primjeri dobre prakse zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara

dr. sc. Perina Vukša Nahod, viša znanstvena suradnica

***Kazivanje po staroperkovački*, kazivanje izvornih govornika**

Živa staroperkovačka riječ kroz igrokaze djece
rane i predškolske dobi i djece mlađe školske dobi

Živa staroperkovačka riječ u glazbenom i folklornom
stvaralaštvu, KUD Stari Perkovci



Kazivanje po staroperkovački,
Stari Perkovci, 2010.

Foto: Emina Berbić Kolar



Kazivanje po staroperkovački,
Stari Perkovci, 2010.

Foto: Emina Berbić Kolar

ŠČITARJEVO

RADIONICE, OBILAZAK / Dan otvorenih vrata u Arheološkom parku Andautonija

1. 10. 2023., od 12:00 do 18:00, Arheološki park Andautonija

ORGANIZATOR: Arheološki muzej u Zagrebu

AUTORICE: Dora Kušan Špalj, Nikoleta Perok

www.amz.hr

Napomena: Ulaz je besplatan.

Povodom Dana europske baštine, u nedjelju 1. listopada 2023. u Arheološkom parku Andautonija bit će organizirane radionice i igraonice s temom *Učimo od Rimljana...*

Izrađivat će se glinene uljanice u kalupima te posude na lončarskom kolu, a predstaviti će se i razne igre koje su bile popularne u rimsko vrijeme. Djeca će moći izraditi i jednostavne igračke od gline i tkanine. Program uključuje obilazak lokaliteta i izložbe rimskih mirisa, sudjelovanje u radionicama i igraonicama.

Arheološki je park otvoren od 1. svibnja do 1. studenoga 2023. (subotom i nedjeljom od 12 do 18 sati). Do Ščitarjeva se najbrže stiže Radničkom cestom, preko Domovinskog mosta (na drugom semaforu lijevo), od centra Zagreba petnaestak minuta vožnje.



Arheološki park Andautonija

Foto: AMZ



Arheološki park Andautonija, radionice za djecu

Foto: AMZ

ŠENKOVEC

PREDAVANJE I PREZENTACIJA S RECITALOM / Digitalni i zvučni zapisi poslovice i izreka kajkavskoga donjosutlanskog ikavskog dijalekta

27. 10. 2023., u 19:00, Udruga Ivana Perkovca, Opća pučka škola,
Zagrebačka 44, Šenkovec

ORGANIZATOR: Udruga Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i
promicanje zavičajne kulturne baštine

AUTORICE: Jasna Horvat, Zdravka Kramarić

SURADNICI: Srednja škola „Ban Josip Jelačić“, Zaprešić; Učenička zadruga „Ban“;

Zvonimira Špoljar; Osnovna škola Ante Kovačića, Marija Gorica; Ana Mlinar

www.udrugaiivanaperkovca.hr

www.os-akovacica-mgorica.skole.hr

www.ss-ban-jjelacic-zapresic.skole.hr

Udruga Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine objavila je *Mrežne poslovice i izreke ikavske kajkavštine* na adresi <https://dobramisau.udrugaiivanaperkovca.hr/> koje su rezultat projekta provedenog u suradnji Udruge Ivana Perkovca – za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine i Ministarstva kulture i medija, za odobreni program *Šenkovec, istraživanje i dokumentiranje usmene književnosti kajkavaca ikavaca za radionice, istraživanje i dokumentiranje*.

Riječ je o mrežno dostupnoj knjizi *Dobra misau nima cine – poslovice i izreke ikavske kajkavštine* (uređivački tim: Jasna Horvat, Ivica Ivanković, Zdravka Kramarić) koja omogućuje nadopunjavanje novim poslovicama, izrekama, frazeološkom građom te zvučnim zapisima.

Radi ispitivanja utjecaja raznolikosti govora ikavske kajkavštine na prepoznavanje, snimljeno je deset izvornih govornika iz deset mjesta: Brdovca, Drenja Brdovečkog, Šenkovca, Ključa Brdovečkog, Marije Gorice, Trstenika, Celina, Dubrave Pušćanske, Marije Magdalene i Pologa.

Projektom će se mrežno dostupna knjiga *Dobra misau nima cine* nadopuniti zvučnim zapisima u aplikaciji <https://vocaroo.com/> te će se pojedinim poslovicama dodati QR kodovi lako čitljivi na mobilnim uređajima. Zvučni će se zapisi i obraditi (jezično i kulturološki opisati podatci o govornicima pojedinih poslovice). Ovakvim snimanjem različitih dobnih skupina govornika i posebno uključujući mlađe uzraste čuva se kajkavska ikavica kao zaštićeno nematerijalno kulturno dobro RH, a time i hrvatski jezični i kulturni identitet.



Objavljena knjiga *Dobra misau nima cine* na keramici s poslovicama

Foto: Zdravka Kramarić



QR kod s poslovicama i zapisima na keramici. Foto: Zdravka Kramarić

Događanje će se upotpuniti i recitacijom pjesnika različite dobi koji pišu ovim zaštićenim govorom kao i prezentacijom majica i platnenih vrećica na kojima će biti otisnuta srca s poslovicama i QR kodovima.

Ovim projektom steći će se uvid u glasovne zapise poslovice i izreka različitih govornika kajkavske ikavice kao zaštićenoga govora, ali i prikazati otisnute majice te platnene vrećice sa zapisima i QR kodovima, čime će se još više doprinijeti njegovu statusu u društvu.

PROGRAM

27. 10. 2023.

Predavanje i prezentacija s recitalom održat će se 28. listopada 2023. u Udruzi Ivana Perkovca u Šenkovcu sljedećim redoslijedom:

1. Predavanje na temu:
Digitalni i zvučni zapisi poslovice i izreka kajkavskog donjosutlanskog ikavskog dijalekta
2. Prezentacija zvučnih zapisa i otisnutih majica te platnenih vrećica s natpisima na kajkavskoj ikavici
3. Recitacija pjesama na kajkavskoj ikavici učenika Osnovne škole Ante Kovačića, Marija Gorica i Srednje škole „Ban Josip Jelačić“, Zaprešić te članova Udruge Ivana Perkovca, Šenkovec

Keramika srca s poslovicama
Foto: Zdravka Kramarić



TRAKOŠČAN

IZLOŽBA I PANEL / *Žene nose svijet*

23. 9. 2023., u 13:00 otvaranje izložbe, 25. 9. 2023., u 18:00 panel, Galerija Dvora Trakošćan, Trakošćan 4, Lepoglava

ORGANIZATOR: Dvor Trakošćan

AUTORI: André Delpuech (inicijator europske turneje), Carley Blackman-Yonkman, Goranka Horjan (izložbeni koncept), Ivan Mravlinčić, Andreja Srednoselec (kustosi izložbe)

SURADNICI: Lekha Singh, Centre Alexandre Koyré, Kajkaviana

www.trakoscan.hr

Kao središnji dio projekta *Žene nose svijet* u trakošćanskoj će se galeriji održati izložba fotografija žena koje nose terete, a koje je diljem svijeta snimila poznata američka fotografkinja Lekha Singh.

Fotografije snimljene u Indiji, Tanzaniji, Maroku, SAD-u, Mongoliji, Kini, Butanu, Japanu, Keniji, Ruandi i Namibiji približavaju nam surove životne uvjete žena iz različitih dijelova svijeta. Na svojim glavama, ramenima, leđima ili rukama one nose djecu, drva, vodu, hranu, kamenje ili hrpe pamuka. Svaka od njih na svoj način nosi dio svijeta. Fotografije svjedoče o položaju žena u svijetu teškog rada i pobijaju raširenu predrasudu o slabijem spolu.

Isto potvrđuju i povijesne fotografije žena koje nose terete, snimljene krajem 19. i u prvoj polovici 20. stoljeća, iz muzejskih fondusa Dvora Trakošćan, Muzeja za umjetnost i obrt te Etnografskog muzeja u Zagrebu, koje u dizajniranoj prostornoj instalaciji čine prateću izložbu.

U okviru projekta održat će se i panel posvećen antropološkim promišljanjima vezanim uz temu ženskog rada s glavnim ciljem da se nastavi borba protiv diskriminacije i neravnopravnosti žena.



Nošenje pamuka u Indiji, 2005.

Foto: Lekha Singh



Sajam u Hrvatskom zagorju, kraj 19. stoljeća

Foto: Karlo Drašković

Velika Gorica – Gradići – Donja Lomnica – Buševac MANIFESTACIJA / Dani europske baštine u Velikoj Gorici - KOLONIJA, FESTIVAL, IZLOŽBA, PROMOCIJA

23. 9. – 27. 10. 2023.

LIKOVNA KOLONIJA / *Poculica i podgutnica – turopoljski modni dodatci*

23. 9. 2023., od 10:00 do 17:00, Društveni dom Gradići
ili tradicijska okućnica kod PŠ Gradići

Članovi KUD-a Gradići u ulozi mentora prenijet će djeci i mladima svoja znanja o simbolici i vještinama koje su potrebne za izradu poculice i podgutnice, važnih dijelova tradicijske turopoljske odjeće (danas ih zovemo modnim dodatcima), a velikogorički likovni umjetnici i amateri pomoći će im da svoje dojmove prenesu slikarskim tehnikama na papir.

Napomena: Rok za prijave na radionicu je četvrtak, 21. 9. 2023. na adresu e-pošte: gkovacic67@gmail.com



Likovna kolonija u Gradićima
Foto: arhiva KUD-a Gradići

FESTIVAL, IZLOŽBA, RADIONICE / *Perunfest – Festival zaboravljenih priča i narodnih predaja*

23. 9. 2023., od 11:00 do 23:00,
Kurija Modić-Bedeković, Donja Lomnica
www.perunfest.hr/



Perunfest 2023 – Vile
Foto: Zdenko Bašić

Prezentirat će se oživljene legende Turopolja o moćtima i vilama. Festival organizira Muzej Turopolja u suradnji sa Zdenkom Bašićem kao umjetničkim direktorom u magičnom okruženju kurije Modić-Bedeković u Donjoj Lomnici. U sklopu bogatog programa posjetitelji mogu vidjeti izložbu kostima i strašila, vještice, vile, utvare ili izraditi slamnate skulpture Peruna, slavenskog boga gromovnika, vladara neba i oluje, svjetlosti i vatre te svijeta živih, sudjelovati u vještichjoj školi i raznim radionicama, pogledati razne predstave i vatrene performanse.

FESTIVAL I SEMINAR / Međunarodni festival tradicijskih glazbala u Buševcu

28. 9. – 2. 10. 2023., u 20:00, Dom kulture Buševac, Buševac

Napomena: Program i prijavnica za seminar dostupni su na poveznici: <http://oss-busevec.hr/> ili <https://oss-busevec.hr/seminar-sviranja-tradicijskih.../>

Kontakt: nenad.rozic@oss-busevec.hr; 098/829-907

Ogranak *Seljačke sloge* Buševac i gosti iz Švicarske, Kostarike, Kosova, Mađarske, Litve, Alžira i Hrvatske na pozornicama u Velikoj Gorici i Buševcu svirat će tradicijsku glazbu svojih zemalja. Glazbenici odjeveni u životopisnu tradicijsku odjeću zemlje iz koje dolaze svirat će na neobičnim i rijetkim instrumentima nepoznate i egzotične tonove i upoznati nas s glazbenim tradicijama i zabavama u dijelu svijeta iz kojeg dolaze. U sklopu festivala organizira se i seminar sviranja tradicijskih glazbala za dude, gajde, jedinke i dvojnice.



Gosti iz Češke sviraju cimbal
Foto: arhiva Ogranak Seljačke sloge Buševac



Svirač na gajdama
Foto: arhiva Ogranak Seljačke sloge Buševac



Vizual Festivala *Oglede*
Dizajn: Studio Kanu

FESTIVAL IZVEDBENIH UMJETNOSTI / OGLEDE

5. – 7. 10. 2023., od 10:00 do 20:00, javni prostori, Trg kralja Tomislava, Grad Velika Gorica
ORGANIZATORI: Platforma za izvedbene umjetnosti, POU Velika Gorica (Galerija Galženica), Grad Velika Gorica
SURADNICI: UO „Štoos teatar“, Teatar „Studio 9“, Udruge „Trećeprstor“, Zaklade „Zamah“ i Muzej Turopolja

Oglede je prvi velikogorički festival izvedbenih umjetnosti i suvremenih praksi koji u fokus stavlja umjetnike i umjetnice koji djeluju u polju performansa, fizičkog, neverbalnog kazališta, plesa, vizualnih umjetnosti i multimedije. Festival želi senzibilizirati publiku za suvremenu umjetnost, s naglaskom na participativnim i interaktivnim programima, otvoriti prostor za rad umjetnicima, pozvati na dijalog umjetnika i građana, te osuvremenjivanjem prostora preispitati grad, njegove zone, vrijednosti, identitet. Naziv *Oglede* poigrava se s pučkim terminom „ići u oglede“, tj. ići vidjeti je li djevojka bogata, vrijedna, spremna za

udaju. Doslovno i figurativno zovemo publiku da ogledaju Veliku Goricu, zovemo ih na promatranje, na procjenu.

Tema prvog izdanja festivala jest „zamjene“, inspirirana prostorom Trga kralja Tomislava (nekad Konjski trg, Trg slobode) koji podsjeća kako je Velika Gorica sajmeni grad koji svoj identitet i danas izgrađuje kroz obrtništvo i gospodarstvo.

U tri festivalska dana publici će se predstaviti domaći i gostujući umjetnici: Siniša Labrović (Berlin), Gildo Bavčević (Split), Nikolina Majdak (Zagreb), Matej Vuković (Velika Gorica), kao i drugi umjetnici/e koji stvaraju i izražavaju se kroz novomedijske sadržaje i suvremene prakse.



Ogleda



Zvonko Poldrugač Nonić, akademski slikar
Foto: arhiva Pučkoga otvorenog učilišta Velika Gorica



Zvonko Poldrugač Nonić, *Konj i čovjek, drvorez*
Foto: arhiva Pučkoga otvorenog učilišta Velika Gorica

IZLOŽBA / Zvonko Poldrugač (1923. – 1992.)

18. 10. 2023., u 18:00, Galerija TRUMBETAŠ, Pučko otvoreno učilište Velika Gorica, Zagrebačka 37, Velika Gorica

KUSTOSI: Valentina Radoš (povjesničarka umjetnosti, Muzej Turopolja), Jurica Škofač (povjesničar umjetnosti, Galerija Galženica)

SURADNICI: akademik Ratko Cvetnić, HAZU; Branka Hlevnjak, povjesničarka umjetnosti; Nina Poldrugač Blom, prof.; Marko Mišćević, akademski fotograf

Izložba radova slikara, ilustratora i likovnog pedagoga Zvonka Poldrugača (1923. – 1992.) priređuje se povodom stote obljetnice njegova rođenja. Obitelj Poldrugač stara je donjopoljska obitelj koja se u sastavu Plemenite općine turopoljske spominje od samog početka 16. stoljeća. Tijekom vremena obitelj se slijedom nepovoljnih političkih i ekonomskih okolnosti preselila na svoje posjede u zelinskom kraju te je u Turopolju postupno nestajala.

Zvonko Poldrugač rođen je u Svetom Ivanu Zelini, a likovno školovanje u cijelosti mu je vezano uz tzv. „zagrebački Bauhaus“, Akademiju primijenjene umjetnosti u kojoj je bio pripadnik prve generacije (iz koje su nam kao najpoznatiji ostali Jagoda Buić, Zlatko Bourek i Pavao Štalter). Uz dizajn i primijenjenu umjetnost Poldrugač se bavio štafelajnim slikarstvom.

Izložba u Galeriji Trumbetaš (POUVG) pruža priliku da se jedan kvalitetan, a samozatajan slikar ponovo valorizira u kontekstu svoga vremena. Njegova bogata ostavština svjedoči o odjecima povijesnih avangardi, prije svega edukativnog i eksperimentalnog aspekta Bauhauusa koji se miješao s domaćim okolnostima vezanima za kontinuitet međuratne avangarde i tradicije prijeratne moderne.

Ova izložba ujedno je jedinstvena prilika da se obitelj Poldrugač vrati svojim korijenima, u svoju turopoljsku kolijevku.

RADIONICA / Četrtri četrtrek

26. 10. 2023., u 18:00, Gradska knjižnica Velika Gorica,
Zagrebačka 37

Napomena: Sudjelovanje je besplatno i otvoreno za sve zainteresirane.

Program *Četrtri četrtrek* nije nov, ali je ove godine tematski usklađen s manifestacijom Dani europske baštine. Program se provodi kroz radionice razmjene znanja i vještina koje u pravilu predlažu, osmišljavaju i realiziraju naši sugrađani. Radionice *Četrtrtog četrtka* su bazirane na volonterskom prijenosu znanja i vještina na polaznike, a održavaju se – kako i lokalno ime govori – svakog četvrtog četvrtka u mjesecu. Radionica koju najavljujemo osmišljena je s naglaskom na temu žive baštine Turopolja. Polaznici će imati priliku uživo vidjeti kako nastaje ručno rađena poculica, žensko pokrivalo za glavu, i podgutnica koja je odigrala povijesnu ulogu u razvoju kravate i jedan je od glavnih motiva bogate turopoljske i svjetske baštine.

Cilj je ove radionice staviti naglasak na važnost očuvanja baštine i prijenosa vještina izrade tradicionalnih predmeta koji svjedoče o bogatoj i raznolikoj tradiciji Turopolja.



Radionica *Četrtri četrtrek*

Foto: arhiva Gradske knjižnice
Velika Gorica



Vizual *Održivost kulturne baštine: znanstveno-stručni skup*
Foto: Martina Lacković Sliško

PROMOCIJA / Zbornik *Održivost kulturne baštine*

27. 10. 2023., u 12:00, Interpretacijski centar
Muzeja Turopolja, Šetalište Franje Lučića, Velika
Gorica

U okviru prošlogodišnje manifestacije Dani europske baštine održan je znanstveni i stručni skup *Održivost kulturne baštine* na kojem je više od šezdeset znanstvenika i stručnjaka raspravljalo o stanju, valorizaciji, zaštiti, revitalizaciji i odgovornom upravljanju kulturnom baštinom na području kontinentalne Hrvatske. Organizatori skupa bili su Ministarstvo kulture i medija, Grad Velika Gorica, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Institut za turizam. Ove godine promovira se zbornik radova s radovima autora koji su izlagali na skupu. Nakladnici zbornika su Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Grad Velika Gorica, a promocija će se održati u Interpretacijskom centru Muzeja Turopolja koji je izgrađen sredstvima iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te uz potporu Ministarstva kulture i medija.

VINKOVCI

MANIFESTACIJA / *Vinkovačke jeseni*

8. 9. – 17. 9. 2023., Grad Vinkovci

ORGANIZATOR: Turistička zajednica grada Vinkovaca

SURADNICI: ZAKUD

www.vinkovackejesenih.hr

Vinkovačke jeseni manifestacija su nadaleko znana koja svojim bogatim programom okuplja sve zaljubljenike u pjesme i plesove Slavonije, Baranje i Srijema. Iz godine u godinu manifestacija postaje mjesto odličnih izložbi i koncerata, gospodarskoga sajma, sajma rukotvorina, ali i dobre zabave.

Deset dana u gradu izmjenjuju se različiti sadržaji: natjecanja, radionice, izložbe, vinski grad i *Bircuz* samo su neka nova mjesta na kojima se može pronaći dobro društvo. No prije svega tu je njegovanje tradicije na *Folklornim večerima*, *Smotra folklor*a te ključna priredba: svečano otvorenje i mimohod svih sudionika *Jeseni* te konjskih zaprega.

Manifestacija je započela u inat (pa je i svojevrsna himna *Jeseni* pjesma *Inati se Slavonijo*) zatiračima običaja Slavonije, Baranje i Srijema i prerasla u manifestaciju poznatu u Hrvatskoj i šire.



Svečano otvorenje *Vinkovačkih jeseni*, rujan 2021.

Foto: Saul Tikvić,
vlasništvo TZ grada Vinkovaca



Svečani mimohod
Vinkovačkih jeseni, rujan 2020.

Foto: Saul Tikvić,
vlasništvo TZ grada Vinkovaca

VUKOVAR

PREDAVANJE, RADIONICA / *Prapovijesni elementi tradicijskog ruha živi i danas*

29. 9. 2023., Muzej vučedolske kulture, Vučedol 252, Vukovar

ORGANIZATOR: Muzej vučedolske kulture

AUTORI: Petra Nikolić, Dario Bošnjak

www.vucedol.hr

Proučavajući odjeću idola, tj. figurica ljudskog oblika vučedolske kulture, primjećuje se nekoliko elemenata prisutnih do naših dana u narodnoj nošnji podunavskih i podravskih sela Baranje. Prvenstveno se ističe stražnja pregača, koja se u stručnoj literaturi interpretira i kao moguća plisirana suknja, a sastavni je dio tradicijskog ruha baranjskih Šokica, te ga čini jedinstvenim na etnografskoj karti Hrvatske. Zanimljiva je činjenica kako su se u pet podunavskih sela nosile isključivo tkane vunene stražnje pregače, a u pet podravskih isključivo plisirane tkane vunene suknje. Dakle, na geografski izuzetno malenom prostoru moguće je pronaći elemente obiju spomenutih interpretacija prapovijesne odjeće. Tradicijski je naziv stražnjih pregača *ponjavke*, a nosile su se tijekom hladnijih proljetnih i jesenskih dana, kada se opasivala samo stražnja, i zimskih dana kada se dodavala i prednja. Nepisana običajna pravila određivala su redosljed nošenja ponjavki s obzirom na dob osobe, stupanj žalovanja i priliku u kojoj se nosi. Sukladno tomu postojale su različite tehnike tkanja i ukrašavanja. Sve rečeno vrijedi i za vunene suknje u podravskim selima koje predstavljaju ekvivalent ponjavgama s obzirom na njihovu namjenu. Posebice je vrijedna spomena činjenica kako se radi o odjevnim predmetima koji su se svakodnevno nosili do naših dana, te s punim pravom možemo govoriti o živoj baštini.

Bogatstvo osnovnih vrsta ponjavki i sukanja (njih petnaestak), suvrstica, načina i tehnika tkanja, boja i motiva kojima su ukrašene čini ih vrijednim približeg upoznavanja i približavanja široj publici. Namjera je učiniti to kroz predavanje obogaćeno mnoštvom fotografija, rekonstrukcija, prikaza originalnih predmeta na modelima, a moguće i demonstracijom nekih od autentičnih tehnika tkanja.



Baranjska ponjavka

Foto:
Dario Bošnjak



Idol vučedolske kulture

Foto:
Petra Nikolić



Ilustracija iz
knjige *Bijele ribice
lavandijerice*,
kolovoz 2021.

Foto: Manuela
Vladić-Maštruko

ZADAR IZLOŽBA, PREDSTAVLJANJE KNJIGE, RADIONICA, PREDAVANJE / *Bijele ribice lavandijerice – Priča o preškim praljama*

23. 8.–30. 10. 2023., u različitim terminima, Etnološki odjel Narodnog muzeja Zadar, Poljana Pape Aleksandra III, 2, Zadar; Gradska knjižnica Zadar, Ogranak Grad, Trg Petra Zoranića 1, Zadar; Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Perivoj Vladimira Nazora, Zadar

ORGANIZATORI: Etnološki odjel Narodnog muzeja Zadar, ravnateljica dr. sc. Renata Peroš; izložbeni prostor EO – NMZ, Gradska Straža, Narodni trg, Zadar; Gradska knjižnica Zadar, ravnateljica Doroteja Kamber Kontić; Udruga Arte Insula Zadar, predsjednica udruge ak. slikarica Manuela Vladić-Maštruko

AUTORICA: akademska slikarica Manuela Vladić-Maštruko
SURADNICE: kustosica izložbe dr. art. Marija Šarić-Ban, voditeljica Etnološkog odjela Narodnog muzeja Zadar; Vilma Jozić, predsjednica Udruge žena Luzor; Doroteja Kamber Kontić, ravnateljica Gradske knjižnice Zadar

www.nmz.hr

www.gkzd.hr

Program će se odvijati na više lokacija: u Etnološkom odjelu Narodnog muzeja Zadar održat će se izložba ilustracija iz knjige *Bijele ribice lavandijerice* i artefakata vezanih uz tradicijski uslužni posao pranja rublja te ženske narodne i radne nošnje iz mjesta Preka na otoku Ugljanu, uz nošnje i elemente nošnji iz Zbirke nošnji Etnološkog odjela Narodnog muzeja Zadar. U suradnji sa ženama iz Udruge Luzor održat će se radionice izrade spara i likovne radionice pod vodstvom autorice u sklopu izložbenog postava u Etnološkom odjelu Narodnog muzeja Zadar, Gradska straža, Narodni trg. U Gradskoj knjižnici Zadar održat će se predstavljanje knjige *Bijele ribice lavandijerice* i druženje s autoricom Manuelom Vladić-Maštruko za učenike viših razreda osnovne škole. Za učenike Škole primijenjene umjetnosti i dizajna u Zadru održat će se predavanje o ilustraciji i mogućnostima očuvanja i njegovanja baštine kroz likovni medij ilustracije i ilustrirane knjige u prostoru Kneževe palače (II Palače, multimedijalna dvorana i edukativna dvorana).

Projekt *Bijele ribice lavandijerice* nadahnut je i posvećen praljama koje su na tradicionalan način prale rublje u mjestu Preku na otoku Ugljanu. Glavnu okosnicu projekta čini istoimena slikovnica, nastala sa željom da se mladim naraštajima na njima prihvatljiv i primjeren način predstavi kulturna i tradicijska baština otoka Ugljana, mjesta Preka i tragičan događaj u kojem su 1891. godine u olujnom moru stradale preške pralje. Premda izvorno zamišljena za mlade, slikovnica je namijenjena svim generacijama jer se bavi univerzalnim, ali i osjetljivim i teškim temama. Priču i vizualno raskošne ilustracije prati i *Vremeplov mjesta Preka* u kojemu su podrobno opisani način života, rada i opstanka u Preku i gradu Zadru te manje poznati toponimi, pojmovi i riječi na lokalnom dijalektu. Projekt obuhvaća izložbu, susrete djece, mladih i odraslih s autoricom projekta, likovne radionice vezane uz temu i sadržaj slikovnice i baštinu mjesta Preka i otoka Ugljana te predavanje o ilustraciji i mogućnostima očuvanja i njegovanja baštine kroz medij ilustracije i ilustrirane knjige.

Projekt *Bijele ribice lavandijerice* bit će ovom prigodom predstavljen kroz izložbu i popratne programe na način koji će istaknuti mogućnosti razvoja muzejske nadgradnje na području očuvanja tradicijske baštine i tematizirati muzej i knjižnicu kao mjesta čuvanja baštine, prenošenja znanja te kao prostore susreta, suradnje i razmjene znanja i vještina.



Izložba *Bijele ribice lavandijerice* u POU Dom na žalu u Preku, kolovoz 2022.

Foto: Andrina Luić

ZADAR

IZLOŽBA / Škola za umjetnost i obrt financirana sredstvima donacije Pasqualea Bakmaza: od izgradnje 1910. do obnove 2023.

29. 9. 2023., od 17:00 do 19:00, Sveučilište u Zadru, Šime Vitasovića 1
(objekt poznat pod kolokvijalnim imenom „Stara Tehnička škola“)

ORGANIZATORI: Državni arhiv u Zadru i Sveučilište u Zadru

AUTORI: Denis Martinović, Edi Modrinić

www.dazd.hr

www.unizd.hr

Izložba prikazuje različito arhivsko gradivo o izgradnji i djelovanju Škole za umjetnost i obrt i njezinih pravnih slijednika. Škola je izgrađena 1910. godine sredstvima koje je za tu svrhu oporučno ostavio bogati zadarski trgovac Pasquale Bakmaz (Paško Bakmaz), rodom iz Mratova, između Drniša i Knina. Izložbom je obuhvaćena i temeljita rekonstrukcija zgrade u okviru programa *Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.* Europskog fonda za regionalni razvoj, a u svrhu realizacije znanstveno-nastavne infrastrukture Sveučilišta u Zadru.



Nacrtna pročelja Škole za umjetnost i obrt

Foto: Državni arhiv u Zadru, HR-DAZD-622,
Tehnički ured Općine Zadar, kut. 17



Obnovljena zgrada Škole za umjetnost i obrt – novi prostori Sveučilišta u Zadru 2023. godine

Foto: Filip Brala

ZADAR

IZLOŽBA / *Baština humanosti u Zadru: 145 godina Hrvatskoga Crvenog križa*

25. 10. – 8. 11. 2023., otvaranje 25. 10. u 18:30, Kneževa palača

(II Palače/ II Palaces) Poljana Šime Budinića 3, Zadar

ORGANIZATORI: Znanstvena knjižnica Zadar, Hrvatski Crveni križ,

Gradsko društvo Crvenog križa Zadar, Narodni muzej Zadar

AUTORI: Tomislav Blažević, diplomirani knjižničar, Marijana Senkić-Klapan,

v.d. ravnateljica Znanstvene knjižnice Zadar, Mihaela Šimat, diplomirani knjižničar

SURADNICI: Šime Lisica, ravnatelj Gradskog društva Crvenog križa Zadar, Hrvoje

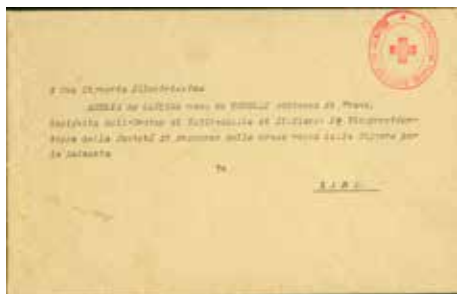
Perica, voditelj odjela Muzej grada Zadra (Narodni muzej Zadar), Renata Peroš,

ravnateljica Narodnog muzeja Zadar, Marina Pinjagić Telak, zamjenica izvršnog

predsjednika Hrvatskog Crvenog križa

www.zkzd.hr; www.hck.hr; www.crvenikrizzadar.com; www.nmz.hr

U Zadru je 1878. godine osnovana prva dobrovoljna udruga u Hrvatskoj koja je svoje djelovanje provodila u skladu s humanim načelima i odlukama prihvaćenim na Međunarodnoj konferenciji održanoj 1863. godine u Ženevi, na kojoj je ujedno osnovan i Međunarodni odbor za pomoć ranjenim vojnicima (od 1876. godine nosi naziv Međunarodni odbor Crvenog križa). Te davne 1878. godine, 22. listopada zadarska „Ustanova domoljubne zadruge dalmatinske od Gospodja na potporu ranjenim i bolesnim vojnicima“ prva je dobila suglasnost i odobrenje tadašnjeg Namjesništva Carevine u Zadru, za Statut društva kojim je regulirano humanitarno djelovanje. Upravo navedeni Statut (iz 1878. godine) iz fonda Znanstvene knjižnice Zadar bio je jedan od povoda za organiziranje ove izložbe. Znanstvena knjižnica Zadar i Narodni muzej Zadar u svom bogatom fondu, odnosno fondusu čuvaju građu koja je povezana s osnivanjem i djelovanjem navedene udruge. Dio građe posuđen je iz arhive od strane Hrvatskog Crvenog križa i Gradskog društva Crvenog križa Zadar. Ova izložba dio je nacionalnog programa svečanog obilježavanja 145. godišnjice Hrvatskog Crvenog križa koji je pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora.



Spisi iz ostavštine Amelie Lantane, osnivačice *Ustanove domoljubne zadruge dalmatinske od Gospodja na potporu ranjenim i bolesnim vojnicima*, preteče prvoga Hrvatskog Crvenog križa, Sign. Ms 1018

Foto: Znanstvena knjižnica Zadar, Zbirka rukopisa



Naslovnica statuta društva: *Statuto dell'Associazione patriottica dalmata delle Signore per soccorso a militi feriti ed ammalati*. = *Ustanova domoljubne zadruge dalmatinske od Gospodja na potporu ranjenim i bolesnim vojnicima*. Zara: Tipografia Vitaliani & Janković, 1878. Sign. Misc.C 19478
Foto: Znanstvena knjižnica Zadar



Foto: Girdana Jerabek

ZAGREB

TRIBINA / Esperantsko društvo „Tibor Sekelj” u Zagrebu



6. 9. 2023., u 19:00, Vodnikova 9, Zagreb
ORGANIZATOR: Hrvatski savez za esperanto
www.esperanto.hr

Logo Udruge,
skraćena od Kroata Esperanto-Ligo
Foto: Hrvatski savez za esperanto

Napomena: Informacije o mjestu i vremenu održavanja programskih aktivnosti moguće je pratiti na mrežnim stranicama organizatora www.esperanto.hr

Tijekom godine na europskim esperantskim konferencijama sudjelovalo je 13 esperantista iz Hrvatske. Na tribini u Zagrebu u sklopu *Dana europske baštine* izlagači će predstaviti svoja sudjelovanja na svjetskim i međunarodnim kongresima.

OBILAZAK / Šetnja po povijesnim mjestima esperantskog Zagreba

Rujan, 2023., Zagreb

Organiziramo šetanju po povijesnim mjestima esperantskog Zagreba: Zrinjevac, redakcija *Hrvatskog esperantista*, Zamenhofova ulica, Zamenhofove stube, Kennedyjev trg – skulptura *La Futuro* koju su postavili esperantisti 2001. godine u čast međunarodne komunikacije.

RADIONICA / O esperantu

10. 10. 2023., u 10:00, Gradska knjižnica Ante Starčević, Zaprešić
ORGANIZATOR: Maja Jurenić, Gradska knjižnica Ante Starčević

Organiziramo radionicu o esperantu za srednjoškolce u sklopu Mjeseca hrvatske knjige.



ZAGREB

IZLOŽBA I SLUŠANJE DIGITALIZIRANOG ZVUČNOG ZAPISA / *Glasovi Književnog petka Vesne Parun*

15. 9. 2023. – 15. 10. 2023., ponedjeljak – petak od 8:00 do 20:00, subota od 8:00 do 14:00, Knjižnica Božidara Adžije, Trg kralja Petra Krešimira IV. 2, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Božidara Adžije
AUTORICE: Iva Plejić Brnčić, Milkica Ursa
SURADNICI: Svijet kulture i (na)gluhe osobe
www.kgz.hr/hr/knjiznice/knjiznica-bozidara-adzije/programi

U sklopu izložbe organizira se slušanje digitaliziranoga zvučnog zapisa *Veće bugarske poezije* iz 1966. godine, snimke *Glasovi Književnog petka* na kojoj govori Vesna Parun. Snimka je dio projekta *Digitalizirana zagrebačka baština*, zapisi snimljeni od 1959. do 1969. godine, koju će preslušavati (na)gluhe osobe putem asistivne tehnologije koja zvuk pretvara u riječ kako bi se poboljšala njihova uključenost u svijet kulture. *Glasovi Književnog petka* snimljeni su zapisi književnih tribina koje se održavaju od 1955. godine do danas, a mogu se preslušavati na računalo u Knjižnici Božidara Adžije. Vrijedan su dio očuvanja prošlosti kulturne zajednice. Dojučerašnja baština oživjet će tako današnjim modernim alatima nove generacije, asistivnom tehnologijom umjetne inteligencije. Sa svrhom da poetsku riječ vrsne hrvatske pjesnikinje, koja je obilježila drugu polovicu 20. stoljeća, vide i čuju oni koji inače ne čuju, izložba knjiga predstaviti će književni opus pjesnikinje Vesne Parun iz bogatog fonda Knjižnice. Uključivanjem u knjižnične programe osoba kojima je u potpunosti ili djelomično oštećen sluh, baština ispunjava svoju svrhu: prenosi znanje i kulturu, potiče na čitanje poezije, iznova prilagođava živu baštinu društvenoj zajednici te pridonosi inkluziji (na)gluhih osoba.



Vesna Parun na tribini
Književnog petka 1976.

Foto: iz arhive fotografija Knjižnice Božidara Adžije

Naslovnica kataloga
izložbe u povodu 100.
obljetnice rođenja Vesne
Parun, HDA



ZAGREB

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA I PANEL / *Tragom hrvatske baštine*

18. 9. 2023., u 18:00, Galerija AMZ, Ul. Pavla Hatza 6, Zagreb

ORGANIZATOR: Udruga Tragom hrvatske baštine

AUTORI: Marko Gracin, Slavica Mrkić Modrić

SURADNICI: dr. sc. Ivo Brkić, dr. sc. Lidija Nikočević, dr. sc. Dario Marušić
i dr. sc. Noel Šuran

GOSTI: braća Matić (Čavoglave), KUD Koška (Koška), KUD Seljačka sloga (Donja Dubrava) i Udruga sopaca otoka Krka

www.bastina.hr

U Galeriji Arheološkog muzeja, 18. rujna, bit će upriličeno otvaranje izložbe fotografija *Tragom hrvatske baštine*, zamišljene kao običajne „slikovnice“ koja bi podsjetila i educirala o velikom baštinskom bogatstvu što ga Hrvatska ima i to putem fotografskog i video zapisa. Riječ je o ugodnom putovanju prošlosti, identitetom i korijenima Lijepe naše putem fotografija kojima su zabilježena nematerijalna kulturna dobra diljem Hrvatske. Uz izložbu u galeriji će se održati panel *Tradicijsko pjevanje na baštinskoj listi Unesco-a* na kojem će sudionici, između ostalog, razgovarati o posebnosti tradicijskog pjevanja otkanja kao dijela UNESCO-ve svjetske baštine, a prijeti mu nestajanje. Sudionicima panela i publici predstaviti će se izvorni *pivači* ojkavice iz Dalmatinske zagore.



Čavoglave, Braća Matić iz Čavoglava pivači dalmatinske ojkavice u brdima podno Svilaje, čuvari tradicije otkanja najstarijeg hrvatskog tradicijskog napjeva

Foto: Marko Gracin



Loznati, Mario Mužić iz FD Orlec i Dario Kučić iz FD Studenac iz Nerezina baštine tradiciju otoka Cresa i Lošnja, vještinu sviranja mijeha prenose na mlade generacije otočana

Foto: Marko Gracin



Arkade na Mirogoju. Foto: Gordana Jerabek

ZAGREB

CEREMONIJA DODJELE NAGRADE / Dodjela „Nagrade Vicko Andrić“



19. 9. 2023., u 18:00, Hrvatski državni arhiv, Trg Marka Marulića 21
ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH,
Uprava za zaštitu kulturne baštine

Visoku strukovnu „Nagradu Vicko Andrić“ Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske dodjeljuje za izvanredna postignuća u području zaštite kulturne baštine u Republici Hrvatskoj.

Dobitnik nagrade što se dodjeljuje za životno djelo istaknutim pojedincima koji su svojim izvanrednim doprinosom i radom na zaštiti kulturne baštine obilježili vrijeme u kojem su djelovali i čiji rad čini zaokruženu cjelinu, a njihova djela i ostvarenja ostaju trajno dobro Republike Hrvatske jest povjesničar umjetnosti **dr. sc. Josip Belamarić**.

Dobitnica godišnje nagrade što se dodjeljuje pojedincima i pravnim osobama za njihov izvanredan doprinos u zaštiti kulturne baštine jest **Ana Vranić Rob**, konzervatorica i viša stručna savjetnica, voditeljica Odjela za dokumentaciju u Gradskom zavodu za zaštitu spomenika kulture i prirode. Nagrada joj se dodjeljuje za rad na inventarizaciji i valorizaciji groblja Mirogoj.

Nagradu za doprinos lokalnoj zajednici koja se dodjeljuje pojedincima ili udrugama civilnog društva za doprinos u očuvanju ili promidžbi kulturne baštine dodijeljena je **Tiboru Martanu** za djelovanje vezano uz istraživanje, očuvanje i prezentaciju bogatog etnografskog naslijeđa na području Novog Marofa u Varaždinskoj županiji.

ZAGREB

OBILAZAK / *Trči! Rolaj! Bicikliraj! Hodaj!* *Pokreni promjenu: za Susedgrad*

23. 9. 2023., od 10:00 do 12:00, Podsusedski trg 3, Zagreb

ORGANIZATOR: Udruga za zaštitu okoliša „EKO-2000“

AUTOR: Udruga za zaštitu okoliša „EKO-2000“

SURADNICI: Planinarsko društvo Susedgrad; Odred izviđača MP, Podsused;
Osnovna škola bana Josipa Jelačića; Knjižnica Podsused; Oldtimer club Purgeri,
Knjižnice grada Zagreba - Knjižnica Podsused
www.eko-2000.hr

Šetnjom od podsusedskog trga do zidina Susedgrada ukažimo na stanje zidina staroga grada Susedgrada.

Iz središta Podsuseda za svega nekoliko minuta laganim hodom kroz park može se popeći do njegovih ruševina. Susedgrad ima izuzetan položaj na krajnjem zapadnom obronku Medvednice, koji se strmo spušta prema koritu Save.

Povijest izgradnje Susedgrada prema arhivskim izvorima seže u 13. stoljeće. Pratila ga je burna prošlost i česta promjena vlasnika. Jedan od njih bio je i Franjo Tahy, čija je vladavina obilježena seljačkom bunom 1573. godine. Susedgrad se ubraja u srednjovjekovne gradove kontinentalne Hrvatske gdje su se najranije provodila sustavna arheološka istraživanja. Nakon arheoloških istraživanja 1945. godine i konzervacije 1954., ovaj lokalitet prepušten je zaboravu i propadanju.



Susedgrad, rujan 2021.
Foto: Sandra Berak



Susedgrad, rujan 2021.
Foto: Sandra Berak

ZAGREB
PREDSTAVLJANJE PUBLIKACIJE
/ Nematerijalna kulturna dobra
Republike Hrvatske



*Prolistaj digitalnu publikaciju
skeniranjem QR coda*

18. 9. 2023., u 18:00, Galerija Arheološkog muzeja u Zagrebu,
Ulica Pavla Hatza 6, Zagreb

ORGANIZATOR: Ministarstvo kulture i medija RH,
Uprava za zaštitu kulturne baštine

AUTORI: Tatjana Horvatić, Mladen Kuhar, Mirela Hrovatin, Mirna Ratkajec Fukat

Napomena: Predstavljanje publikacije održat će se u sklopu programa "*Tragom hrvatske baštine*", *Izložba i prezentacija dokumentiranja otkanja* koji organizira Udruga Tragom hrvatske baštine

Povodom obilježavanja dvadesete godišnjice *Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine*, Ministarstvo kulture i medija izdalo je dvojezičnu hrvatsko-englesku publikaciju *Nematerijalna kulturna dobra Republike Hrvatske* u kojoj su predstavljena nematerijalna kulturna dobra upisana u *Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske*. Publikacija će biti predstavljena 18. rujna 2023. godine u Galeriji Arheološkog muzeja u Zagrebu u sklopu programa "*Tradicijsko pjevanje u Hrvatskoj na baštinskoj listi Unesco-a*".

Digitalna publikacija dostupna je na internetskim stranicama Ministarstva kulture i medija.



Naslovnica publikacije
Nematerijalna kulturna dobra
Republike Hrvatske



Foto: Gordana Jerabek

ZAGREB

IZLOŽBA, RADIONICE, PREZENTACIJE I OKRUGLI STOL */ Dani kinča u Dubravi: Tradicijski ukras od papira kinč – razmjena umijeća nositelja i iskustva dionika*

26. – 28. 10. 2023., Kulturni centar, Dubrava 51 a, 10040 Zagreb

ORGANIZATOR: Narodno sveučilište Dubrava

AUTOR: dr. sc. Lucija Franić Novak

SURADNICI: Kulturno-umjetnička društva i čuvari tradicijskog umijeća izrade kinča
www.ns-dubrava.hr

Narodno sveučilište Dubrava dugi niz godina njeguje, čuva i potiče nematerijalno dobro umijeća izrade papirnato cvijeća – kinča, najviše u prigodnim predbožničnim radionicama. Ovogodišnjim trodnevnom manifestacijom *Kinč u Dubravi* u sklopu projekta Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske pod nazivom *Kinč – razmjena umijeća nositelja i iskustva dionika* dodatno uključuje etnologe, čuvare kulturnog umijeća izrade kinča – samostalne pojedince ili članove kulturno-umjetničkih udruga iz sjeverozapadne Hrvatske, djecu, mlade i građanstvo radi prezentacije, popularizacije, edukacije i razmjene iskustva, znanja i umijeća izrade ovoga kulturnog dobra. U vremenskom razdoblju od 26. do 28. listopada 2023. održava se okrugli stol, prezentacija filma *Palček, pužek i ježek*, prigodna izložba o kinču i radionice nositelja umijeća izrade kinča iz Hrvatskog zagorja (Kumrovca, Novog Marofa), Podravine (Kladare), Vrbovca i Varaždina. Aktivnosti se odvijaju prema programu koji je dostupan na poveznici web.ns-dubrava.hr.



Božićna radionica izrade kinča u Kulturnom centru, Dubrava 51a, 2022.



Radionica izrade kinča u Madžarevu u suradnji s KUU *Magda i Luisa*, 2022.

ZAGREB

PREDAVANJA, RADIONICE, STRUČNI OBILAZAK LOKALITETA, IZLOŽBA / *Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku, 6. ciklus: Sunce, Mesec i te drobne zvezdice*

Rujan, listopad, studeni 2023., Knjižnica Vladimira Nazora, Vodovodna 13, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Vladimira Nazora
AUTORICE: doc. dr. sc. Lidija Bajuk, Svjetlana Ciglar
SURADNICI: Matica hrvatska, Akademija likovnih umjetnosti, Tekstilno-
tehnološki fakultet
www.kgz.hr

Napomena: Informacije o vremenu i mjestu događanja bit će objavljene na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba.

Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku jest znanstvenopopularni projekt Matice hrvatske i Knjižnice Vladimira Nazora, nastao prema ideji i na poticaj Lidije Bajuk, znanstvene suradnice u Institutu za etnologiju i folkloristiku i pročelnice Odjela za etnologiju i arheologiju Matice hrvatske, koji se održava već šestu godinu. Ovim se projektom potiče kritičko redefiniranje hrvatske mitske baštine te kreativno reinterpretiranje baštine na likovnim, dizajnerskim, glazbenim i plesnim radionicama. Cilj je osvijestiti prisutnost mitske baštine u suvremenom životu, poticati kreativnost, razvijati aktivan odnos prema umjetnosti i kulturi kroz međugeneracijsko komuniciranje polaznika programa.

U program je uključen i programski obilazak izabranih povijesnih i/ili arheoloških lokacija u gradu Zagrebu. U sklopu Mjeseca hrvatske knjige u Knjižnici Vladimira Nazora priređuje se izložba radova, okupljanje i javni nastup polaznika radionica te popratna izložba knjiga. U program su kao polaznici, uz zainteresirano građanstvo, posebno uključeni studenti umjetničkih akademija i fakulteta te članovi Centra za inkluzivne radne aktivnosti.

Uz već održana predavanja doc. dr. sc. Lidije Bajuk i likovne radionice pod vodstvom red. prof. mr. art. Zvezdane Jembrih i



Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku – Sunce, Mesec i te drobne zvezdice – likovna radionica pod vodstvom red. prof. mr. art. Zvezdane Jembrih

Foto: Knjižnica Vladimira Nazora



Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku – predavanje Astralije, doc. dr. sc. Lidija Bajuk
Foto: Knjižnica Vladimira Nazora

izv. prof. mr. art. Koraljke Kovač, planiramo u rujnu i listopadu daljnje istraživanje astralnih, mitoloških tema.

PROGRAM

Grafičko-dizajnerska radionica pod vodstvom red. prof. mr. art. Natalije Nikpalj

Stručni obilazak lokaliteta vezanog uz astralne teme – Kozmološki centar/Zvezdarnica, Križevci

Etnoglazbena pjevačka radionica pod vodstvom etnoglazbenice Lidije Bajuk

Etnoglazbena instrumentalna radionica pod vodstvom glazbenika Lidije Bajuk i Stanislava Kovačića

6. 11.– 30. 11. 2023.

U Mjesecu hrvatske knjige slijedi izložba radova nastalih na radionicama i literature o baštini, a polaznici glazbenih radionica nastupaju u prostoru Knjižnice.

Hrvatska mitska baština u (ranome) srednjem vijeku

Šesti programski ciklus 2023.

Sunce, Meseč i te drobne zvezdice

- predavanja
- stručni obilazak
- radionice

Matica hrvatska
PREDAVANJA
STRUČNI OBLAZAK
STAROG ZAGREBA

Knjižnica Vladimira Nazora
RADIONICE:
Bilomne, dizajnerske, etnoglazbene
VOĐITELJI:
Zvezdana Jembrih, Natalija Nikpalj,
Koraljka Kovač, Lidija Bajuk, Stanislav Kovačić

SURKONCI Akademija Slavica umjetnost
Sveučilište u Zagrebu, Zavod za etnologiju i
etnoarheološki muzej Slavica Sveučilišta
u Zagrebu

IZLOŽBA RADOVA I ETNOKONCERT
POLAZNIKA RADIONICA

mh
maticahrvatska

ZAGREB

RADIONICE, PRIREDBA I IZLOŽBA / *Kulturna baština u našoj školi*

Rujan – listopad 2023., Osnovna škola Stenjevec, Bolnička cesta 92

ORGANIZATOR: Osnovna škola Stenjevec

AUTORICA: Tihana Opetuk Živković

SURADNICI: Ida Petran, Anna Sidorova, Lena Ivanković, Filip Aver Jelavić, Mia Filajdić, Ana Jarnjak, Nataša Ryznar, Maja Markač

www.os-stenjevec-zg.skole.hr

Napomena: Informacije o točnim terminima bit će objavljene na mrežnoj stranici škole.

Tijekom rujna učenici naše škole s profesorima će izrađivati licitarska srca, na razne načine i u više tehnika, te ćemo učiti i uvježbavati folklorne pjesme i plesove. Također, planiram održati radionicu za roditelje naših učenika. Početkom listopada postaviti ćemo izložbu izrađenih licitarskih srca u holu škole, a na otvorenju izložbe učenici će izvesti folklorne pjesme i plesove. Izložba će biti otvorena za javnost tijekom cijelog listopada.



Foto: Tihana Opetuk Živković



ZAGREB

RAZGOVOR O KNJIZI / *Okultni duh moderne.*

Arhitekt Alois Vjekoslav Bastl alias astrolog Uranus i njegovo doba

13. 9. 2023., u 18:30, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Marije Jurić Zagorke, Krvavi most 2, Zagreb

ORGANIZATORI: Srednja Europa d.o.o. i KGZ – Knjižnica Marije Jurić Zagorke

AUTOR: Omer Rak

SURADNICI: Omer Rak, Domagoj Ćorić

www.srednja-europa.hr

Nakladnička kuća Srednja Europa razgovara s književnikom i publicistom Omerom Rakom o njegovoj predstojećoj knjizi *Okultni duh moderne. Arhitekt Alois Vjekoslav Bastl alias astrolog Uranus i njegovo doba*, koja izlazi u nakladi Srednje Europe. Knjiga promatra Vjekoslava Bastla, poznatoga hrvatskog arhitekta protomoderne, kao ezoterika i astrologa. Arhitekt Bastl je, naime, bio strastveni astrolog koji je sedam godina zaredom pod pseudonimom „Uranus“ objavljivao astrološke članke u spiritističkome mjesečniku *Novo sunce*. Taj interes za okultno, kojim se bavio do smrti 1947. godine, Bastl je izražavao i u svojim arhitektonskim projektima: razne astrološke simbole i elemente Bastl je ugrađivao i u pročelja zgrada koje je projektirao u razdoblju od 1899. do 1909. godine. Bastlova pročelja žive i danas, predstavljajući živu arhitektonsku baštinu, pa na ovaj način čuvamo i oživljavamo sjećanje na Bastlov doprinos kulturnoj baštini.

U razgovoru sudjeluju Omer Rak, Domagoj Ćorić i Dora Kosorčić.



Alois Vjekoslav Bastl, datum nepoznat

Foto: autor nepoznat, iz obiteljske ostavštine Renate Lulić, rođene Karl (prava: Darko Lulić)



Zgrada Hodovsky,
Ulica Ljudevita Gaja 47,
prosinac 2019.

Foto: Mirko Banjeglav

ZAGREB

IZLOŽBA I VIRTUALNI PROGRAM / *Živa baština: Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji*

5. – 26. 9. 2023., svaki radni dan od 8:00 do 16:00, Galerija Hrvatske matice iseljenika, Trg Stjepana Radića 3, Zagreb

ORGANIZATORI: Hrvatska matica iseljenika (Zagreb), Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (Subotica)

AUTORICA: Katarina Čeliković

SURADNICI: Stručna savjetnica izložbe i popratne publikacije: etnologinja i kulturna antropologinja prof. dr. sc. Milana Černelić; recenzentice:

etnologinja i kulturna antropologinja izv. prof. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta, etnomuzikologinja Tamara Štricki Seg; akademski slikar i dizajner Darko Vuković
www.matis.hr

www.zkvh.org.rs

Hrvatska matica iseljenika priređuje u Zagrebu od 5. do 26. rujna 2023. izložbu *Živa baština: Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji* koja je plod prekograničnog projekta pod nazivom *Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji u funkciji razvoja i suradnje*. Projekt je financiralo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Republike Hrvatske, a proveo ga je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice u partnerstvu s Filozofskim fakultetom iz Osijeka.

Osim tiskanoga reprezentativnog kataloga i prezentacije njegovog sadržaja na *web* stranici Zavoda (<https://www.zkvh.org.rs/katalog-nkb-hrvata-u-srbiji/1>), projekt je predstavljen i u formi izložbe koja se može pogledati na Trgu Stjepana Radića 3 u Zagrebu svakoga radnog dana od 8:00 do 16:00 sati tijekom mjeseca rujna ove godine, te njezine virtualne inačice (<https://www.youtube.com/watch?v=OHMA0MQ6cHg>) i kao promotivni film (<https://www.youtube.com/watch?v=2GyONme68Dk&t=1s>).



Otvaranje izložbe *Živa baština ZKVH* u HMI u Zagrebu
(<https://www.youtube.com/watch?v=OHMA0MQ6cHg>)

Foto: Fotografije su ustupili pojedinci i zavičajne udruge



Od vojvođanskih kazivača do globalnih čitača – literatura uz izložbu za one koji žele znati više

Foto: Fotografije su ustupili pojedinci i zavičajne udruge

ZAGREB

PREDAVANJE I PREZENTACIJA / Popravak nalivpera i izrada suvenira „penkala“

Rujan i listopad 2023., ponedjeljkom i srijedom od 10:00 do 13:00, „Peroklinika“ – radionica za popravak nalivpera i izradu suvenira „penkala“, Trg bana Josipa Jelačića 15, Zagreb
ORGANIZATOR: Peroklinika
AUTORICA: Vlasta Jevicki-Keranović

U radionici će posjetitelji moći vidjeti alat koji služi za popravak nalivpera marke *Pelikan* i *Mont Blanc*. Također se mogu vidjeti razni dijelovi koje radionica sakuplja već 82 godine, a nemaju ih niti tvornice.

Prezentirat će se i prva mehanička-tehnička olovka iz 1906. godine koju je u Budimpešti patentirao izumitelj Slavoljub Penkala.

Osim toga, moći će se razgledati razna pisala i pribor koji obrt ima u svojoj zbirci, a koja će biti darovana Gradu Zagrebu, odnosno Tehničkom muzeju Nikola Tesla u Zagrebu.



Obrt „Peroklinika“ na Trgu bana Josipa Jelačića u prolazu
Foto: Vlasta Jevicki-Keranović



Dio zbirke penkala

Foto: Vlasta Jevicki-Keranović



LEGENDA 4 Popravak nalivpera
Foto: Vlasta Jevicki-Keranović



LEGENDA 3 Dio alata *Mont Blanc* i dio alata *Pelikan*
Foto: Vlasta Jevicki-Keranović

ZAGREB

RADIONICA / *Podsusedska cvjetna košarica*

21. 9. 2023., Podsusedski trg 3, Zagreb
ORGANIZATOR: Knjižnice grada Zagreba

– Knjižnica Podsused

AUTOR: Sandra Berak

SURADNICI: Planinarsko društvo Susedgrad, Odred

izviđača MP, Podsused, Osnovna škola bana Josipa

Jelačića, Udruga za zaštitu okoliša „EKO-2000“

www.kgz.hr



Podsusedska cvjetna košarica,
rujan 2010.

Foto: Miljenko Golubić

U cilju očuvanja i zaštite tradicijske baštine, izrada izvornog suvenira cvjetne košarice korištenjem tradicijskih tehnika i materijala ima za cilj pobuditi ljubav svih generacija prema naslijeđu. Cvjetna košarica idealna je kao predmet prepoznatljivog i uočljivog podrijetla, vezana uz prostor Podsuseda i njegovu kulturnu, povijesnu i tradicijsku osobitost, te je prepoznatljiva po svojoj originalnosti. Izrada košarica datira iz razdoblja između dva rata, kada je Podsused bio omiljeno izletište Zagrepčana. Tradicija izrade košarica očuvala se zahvaljujući starijim mještanima koji su kao djeca pletli košarice i kitili ih poljskim cvijećem te njima ispraćali izletnike koji su se iz Podsuseda nakon kupanja ili planinarenja vraćali na Samoborček, dobivši za to pokoji novčić. Knjižnica Podsused organizira radionice pletenja podsusedske cvjetne košarice u sklopu manifestacije *Podsusedske svečanosti* u suradnji s udrugama i društvima.

ZAGREB

STAKLOPUHAČKA RADIONICA / *Staklopuhačka radionica i ukrašavanje staklene kugle*

23. 9. i 7. 10. 2023., od 10:00 do 12:00, *Koogle*, Dubravica 100, Zagreb

ORGANIZATOR: Obrt *Koogle*

AUTORICA: Martina Šimunković

www.koogle.hr

Napomena: Prijavljenih može biti do šest osoba za jednu radionicu. Maloljetne osobe ne mogu raditi na otvorenom plameniku. Djeca do 15 godina moraju biti u pratnji punoljetne osobe.

Oduvijek ste se pitali kako nastaju staklene kugle i božićni nakit od stakla, ali niste to imali priliku vidjeti?

Ako želite čuti, vidjeti, pokušati, a možda i naučiti kako se izrađuju staklene kugle, onda je obrt *Koogle* idealan za gašenje Vaše znatiželje.



Proces puhanja staklenih kugli

S dodijeljenim statusom tradicijskog obrta od strane Hrvatske obrtničke komore te statusom nematerijalnog kulturnog dobra dodijeljenim od Ministarstva kulture, ovaj obrt koji 2023. godine slavi 60 godina postojanja demistificirat će proces puhanja stakla kroz radionice koje organiziramo za građanstvo kako bismo obilježili obljetnicu.

Radionica je podijeljena u četiri faze:

1. Uvodna riječ i kulturno-povijesni kontekst staklopuhanja u Zagrebu i Gornjem Stenjevcu
2. Prezentacijski dio izrade staklene kugle na plameniku
3. Iskušavanje polaznika na taljenju stakla i pokušaju (!) oblikovanja
4. Dorada i ukrašavanje staklene kugle promjera 10 cm s dekoracijama koje sami izaberete (grančice, bobice, češeri, ptičice, drveni anđeli, mahovina...)

Sav pribor i repromaterijal je osiguran i uključen u cijenu.

Kooglu koju napravite sami nosite doma, a ako niste skloni i vješti u dekoriranju, izabrat ćete *Kooglu* iz već postojećeg asortimana, a jedna kugla je uključena u cijenu radionice (Vaša dekoracija ili *Koogle* dekoracija).

Mjesto održavanja:
Obrt *Koogle*, Dubravica 100,
Zagreb

Više informacija na
www.koogle.hr



Proizvod obrta *Koogle*

ZAGREB KONZERVATORSKO- RESTAURATORSKA KONFERENCIJA / *ConRestCon*

20. 9. 2023., od 9:00 do 15:00, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATORI: Hrvatsko restauratorsko društvo, Hrvatski državni arhiv
AUTORI: Maja Sučević Miklin, Andreja Dragojević

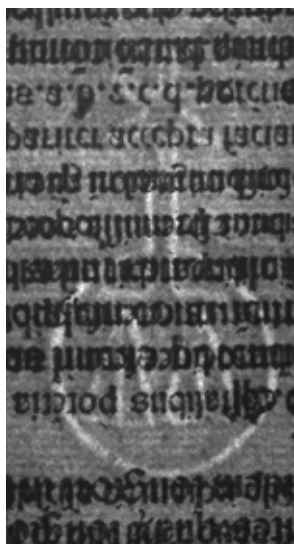


Plakat konferencije
ConRestCon 2023.

ZNANSTVENI SKUP / *Novi pristupi u istraživanju pisane kulturne baštine na papiru*

IZLOŽBA / *Pisana kulturna baština na papiru – multidisciplinarna istraživanja*

27. 9. 2023., od 9:00 do 15:00, Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21, Zagreb
ORGANIZATOR: Hrvatski državni arhiv
AUTORI: Andreja Dragojević, Emilia Domazet, Ladislav Dobrica, Marina Selnik
SURADNICI: Vladimir Cviljušac, Maja Stržič Jakovljević



U sklopu manifestacije Dani europske baštine Hrvatsko restauratorsko društvo i Hrvatski državni arhiv organiziraju 2. konzervatorsko-restauratorsku konferenciju *ConRestCon* 2023., koja okuplja konzervatore-restauratore i svu zainteresiranu stručnu javnost da prezentacijama i posterima predstave nova dostignuća u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti. Nakon toga Hrvatski državni arhiv organizira znanstveni skup pod naslovom *Novi pristupi u istraživanju pisane kulturne baštine na papiru* i izložbu pod naslovom *Pisana kulturna baština na papiru – multidisciplinarna istraživanja*. Namjera je putem predavanja pozvanih predavača predstaviti suvremene načine istraživanja pisane kulturne baštine.

Vodeni znak iz Euklidove knjige *Elementa geometriae*, 1482.

ZAGREB

IZLOŽBA / *Lumières: prosvjetiteljstvo kroz stoljeća u Enciklopedija: naslijeđe znanja*

26. 9. – 13. 10. 2023., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb

ORGANIZATORI: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Francuski institut u Hrvatskoj

AUTOR: Prof. Pierre-Yves Beaurepaire

SURADNICI: dr. sc. Irena Galić-Bešker, dr. sc. Mira Miletić Drder, mag. art. Stevo Leskarac

www.nsk.hr

U okviru obilježavanja stogodišnjice Francuskog instituta u Hrvatskoj, Institut i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dogovorili su suradnju na projektu vrjednovanja izvornih svezaka enciklopedije *Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des Sciences, des Arts et des Métiers*, čiji su glavni urednici bili Denis Diderot i Jean le Rond d'Alembert, objavljene između 1751. i 1772., koja se od razdoblja između dva rata nalazila dijelom u Francuskom institutu u Zagrebu/Hrvatskoj, dijelom u Njemačkoj. U sklopu suradnje sva 33 sveska Enciklopedije pohranjena su u kontrolirane uvjete prostora Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a osim pohranjivanja, održavanja i restauracije dijelova koji zahtijevaju obnovu najavljeno je i vrjednovanje djela u okviru znanstvenih, kulturnih i edukativnih manifestacija u Hrvatskoj.

Jedna od takvih manifestacija jest i ova izložba popraćena znanstvenim predavanjem prof. Pierre-Yvesa Beaurepairea te pokaznom radionicom restauracije koju će voditi mag. art. Stevo Leskarac, koordinator procesa Konzervacija i restauracija NSK.

U sklopu izložbe, osim informativnih panoa koji prikazuju povijest prosvjetiteljstva i enciklopedistike, moći će se vidjeti nekoliko svezaka Enciklopedije, sve u izboru i autorstvu prof. Pierre-Yvesa Beaurepairea, francuskoga povjesničara, velikoga poznavatelja kulturne povijesti Europe i svijeta u doba prosvjetiteljstva.



Francuska enciklopedija, izvorno naslovljena *Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une société de gens de lettres*, Pariz, 1751. – 1772.

Foto: NSK



Francuska enciklopedija, izvorno naslovljena *Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers, par une société de gens de lettres*, Pariz, 1751. – 1772. Primjer ilustracije.

Foto: NSK



Lijek za sve

ZAGREB

PREDAVANJE / *O lavandi*

3. 10. 2023., u 17:00, Učenički dom Ivana Mažuranića, Trg Antuna, Ivana i Vladimira Mažuranića 12, Zagreb

ORGANIZATOR: Učenički dom Ivana Mažuranića

AUTORICA: Anne-Marie Magovac

SURADNICI: Multimedijaska skupina

www.mazuranac.com

Održat će se predavanja o znanjima i vještinama uzgoja lavande koja je bila sastavni dio života i običaja. Cilj je predavanja približiti i naglasiti važnost očuvanja tradicije njezina uzgoja kao dijela naše zajedničke baštine, jednog od prepoznatljivih značajki mediteranskog krajolika, kao i primjene lavande u svakodnevnom životu.

Koje vrste pripadaju rodu lavande i koja su im obilježja? Gdje rastu? Kako izgleda biljka? Kada cvjeta lavanda? Otkle potječe? Kada se i koji dijelovi biljke beru? Kako se ubrani dijelovi biljke čuvaju i obrađuju? Za što se lavanda upotrebljava? Na koji se način pravi esencijalno ulje od nje? Kakav je kemijski sastav ulja i koje su mu značajke? Kako napraviti čaj od lavande? Je li ljekovita? Ovaj ljubičasti cvijet prekrasnog mirisa i njegov utjecaj na nas bit će predmetom našeg razgovora, te će biti naš prilog obilježavanju Žive baštine.



Destilacijom cvjetova dobiva se ljekovito esencijalno ulje



Lepoglavska čipkarica pri radu, 16. rujna 2013.
Foto: Matija Dronjić

ZAGREB IZLOŽBA, OKRUGLI STOL, KONCERTI, EDUKATIVNE RADIONICE / Dani žive baštine u Etnografskom muzeju

3. 10. – 31. 10. 2023. (detaljan raspored u Programu), Etnografski muzej, Trg
Mažuranića 14, Zagreb

ORGANIZATOR: Etnografski muzej

SURADNICI: Institut za etnologiju i folkloristiku, Ansambl narodnih plesova i
pjesama Hrvatske Lado, Međunarodna smotra folklor

www.emz.hr

Napomena: Ulaz na sve programe je slobodan. Prijave za edukativne radionice su obvezne na: edukacija@emz.hr

Etnografski muzej pripremio je bogat i raznolik program pod nazivom *Živa baština u Etnografskom muzeju* u sklopu Dana europske baštine 2023. i obilježavanja dvadesete godišnjice usvajanja UNESCO-ove Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine koji će se održati od 3. do 27. listopada 2023. Suradnici na programu su Institut za etnologiju i folkloristiku, Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado i Međunarodna smotra folklor. Programom će se predstaviti izložba EMZ-a *Hrvatska nematerijalna kulturna baština*

na UNESCO-ovim listama, a na otvorenju izložbe će pojedine primjere nematerijalne glazbene baštine predstaviti nacionalni folklorni ansambl Lado. Nadalje, u suradnji s Institutom održat će se okrugli stol u na temu *Dobra praksa 20 godina nematerijalne kulturne baštine u Hrvatskoj i kako dalje* na kojem će sudjelovati priznati stručnjaci koji se već dugi niz godina bave fenomenima hrvatske nematerijalne baštine, kao i promocija knjige *Uvooo! Eviva nam kumpanja, poša nam je alavija! – etnografija Lastovskoga poklada*, autora dr.sc. Ive Niemčić i dr. sc. Joška Čaleta u izdanju Instituta za etnologiju i folkloristiku i JU Park prirode Lastovsko otočje. U suradnji s Međunarodnom smotrom folklor planira se koncert izvornih nositelja koji će predstaviti lokalnu glazbenu tradiciju, a nakon koncerta održat će se razgovor s članovima KUD-a kako bi se dobila perspektiva i izvornih nositelja, i eventualni izazovi s kojima se danas susreću. Odjel edukacije EMZ-a održat će niz edukativnih radionica za djecu i odrasle, prijava je obavezna na: edukacija@emz.hr.

Ovim vrijednim programom dobila bi se zaokružena cjelina kojom će se jedinstvena i bogata hrvatska nematerijalna kulturna baština prikazati s različitih aspekata, od onog stručnog i znanstvenog do aspekta izvornih nositelja, a nizom različitih radionica izvršit će se njezina promocija i edukacija među širokom publikom.

PROGRAM

3. 10. 2023., u 18:00 Otvorenje izložbe EMZ-a Hrvatska nematerijalna kulturna baština na UNESCO-ovim listama i nastup Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado.

Izložbom „Hrvatska nematerijalna kulturna baština na UNESCO-ovim listama“ Etnografski muzej promovira hrvatsku nematerijalnu kulturnu baštinu gostujući u Hrvatskoj, regiji te diljem svijeta od 2011. godine do danas.

Autor izložbe je viši kustos Etnografskoga muzeja Matija Dronjić.

4. 10. 2023., u 14:00 Kinč radionica za odgojiteljice

Polaznice će savladati umijeće izrade cvjetova i ukrasa od krep-papira i žice. Papirnatim cvijećem ukrašava se u sjeverozapadnim dijelovima Hrvatske božično zelenilo, a *kinča* se i povodom svatova ili proljetnih običaja. Naziv *kinč* dolazi od mađarske riječi *kincs*, što znači blago ili vrijednost. Izrada *kinča* je zaštićeno nematerijalno kulturno dobro na Listi zaštićenih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

6. 10. 2023. – Susret gajdaša Europe u suradnji s Centrom za tradicijska glazbala Hrvatske.

10:00 - 11:30 - prezentacija hrvatske tradicijske kulture, voditelj Stjepan Večković

11:30 - 12:00 - razgled izložbe EMZ-a *Intimni prostori svakodnevice*

12:00 - 14:00 - prezentacija hrvatskih tradicijskih glazbala, voditelj Stjepan Večković

17:00 - 18:00 - koncert gajdaša u sklopu *Međunarodnog gajdaškog festivala* (sudjeluju svirači iz Latvije, Gruzije, Španjolske, Slovačke, Italije, Srbije, Bjelorusije i Hrvatske)

7. 10. 2023., u 11:00 Radionica oslikavanja tradicijskih igračaka za obitelji s djecom u dobi od 5 do 10 godina.

Polaznici će se upoznati s tradicijom izrade igračaka iz Hrvatskoga zagorja te će sami oslikati svoju drvenu škrinjicu. Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog zagorja upisano je na UNESCO reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva.

10. 10. 2023., od 10:00 do 12:00 Okrugli stol

na temu *Dobra praksa 20 godina nematerijalne kulturne baštine u Hrvatskoj i kako dalje* na kojem će sudjelovati priznati stručnjaci Instituta za etnologiju i folkloristiku, Etnografskoga muzeja u Zagrebu i predstavnici Ministarstva kulture i medija.

11. 10. 2023., u 10:00 Kinč radionica za učenike nižih razreda osnovnih škola.

Papirnatim cvijećem ukrašava se u sjeverozapadnim dijelovima Hrvatske božično zelenilo, a *kinča* se i povodom svatova ili proljetnih običaja. Naziv *kinč* dolazi od mađarske riječi *kincs*, što znači blago ili vrijednost. Izrada *kinča* je zaštićeno nematerijalno kulturno dobro na Listi zaštićenih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.



Kolo u Mirilović Zagori, 11. lipnja 2009. Foto: Vidoslav Bagur

12. 10. 2023., od 17:00 do 19:00 – radionica tradicijskih glazbala za odrasle
Vjetar koji dodiruje trstiku, voditelj Stjepan Večković

Polaznici će se imati prilike upoznati s tradicijskim glazbalima Hrvatske te će izraditi i svoj vlastiti instrument.

14. 10. 2023., u 11:00 Radionica oslikavanja tradicijskih igračaka za obitelji
s djecom u dobi od 5 do 10 godina.

Polaznici će se upoznati s tradicijom izrade igračaka iz Hrvatskoga zagorja te će sami oslikati svoju drvenu škrinjicu. Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog zagorja upisano je na UNESCO reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva.

17. 10. 2023., od 18:00 do 20:00 Plesom kroz Hrvatsku,
voditelj Ivan Ivančan

Radionica je namijenjena odraslima, a dat će uvid u fenomen hrvatskoga folkloru i plesnih područja te će polaznici radionice imati prilike i zaplesati i naučiti neki od tradicijskih plesova.

18. 10. 2023., u 10:00 Kinč radionica za djecu predškolske dobi.

Polaznici će savladati umijeće izrade cvijeća i ukrasa od krep-papira i žice. Papirnatim cvijećem ukrašava se u sjeverozapadnim dijelovima Hrvatske božićno zelenilo, a *kinča* se i povodom svatova ili proljetnih običaja. Naziv *kinč* dolazi od mađarske riječi *kincs*, što znači blago ili vrijednost. Izrada *kinča* je zaštićeno nematerijalno kulturno dobro na Listi zaštićenih kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

18. 10. 2023., u 19:00 Koncert Ženskog vokalnog ansambla Čipkice

Čipkice su ženski vokalni etno ansambl osnovan 2008. godine od strane renomirane etno glazbenice Lidije Dokuzović. Svoje umjetničko djelovanje posvetile su tradicijskoj glazbi svijeta, a prvenstveno njeguju hrvatsku glazbenu baštinu te će predstaviti niz pjesama i napjeva iz različitih krajeva Hrvatske; od Slavonije, Međimurja, Istre... do Dalmatinske Zagore.

24. 10. 2023., u 18:00 Promocija knjige

Uvoo! Eviva nam kumpanija, poša nam je alavija! – etnografija *Lastovskoga poklada*, autor dr. sc. Ive Niemčić i dr. sc. Joška Čaleta u izdanju Instituta za etnologiju i folkloristiku i JU Park prirode Lastovsko otočje.

27. 10. 2023., u 20:00 Koncert KUD-a Ogranak seljačke sloge Posavski Bregi
i razgovor nakon koncerta (suradnja s Međunarodnom smotrom folkloru).

KUD *Ogranak seljačke sloge Posavski Bregi* osnovano je 1934. godine i njeguje izvorne posavske pjesme, plesove i običaje. Tradicijsko stvaralaštvo u Posavskim Bregima je iznimno bogato, prožeto mnoštvom raznolikosti i predstavlja neprocjenjivo bogatstvo kulturne baštine Posavine koje se i danas prenosi mlađim naraštajima. Na koncertu u Etnografskom muzeju predstaviti će dio svoje vrijedne tradicije koja živi i danas.



ZAGREB

PLESNI KONCERT / *Ladom po svijetu*

6. 10. 2023., u 19:00, Dvorana asambla LADO, Trg Republike Hrvatske 6a, Zagreb
ORGANIZATOR: Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO
www.lado.hr

Ansambl LADO izveo je premijerno svoj program *Lado po svijetu* u lipnju. Ovaj spektakularni nastup odraz je otvorenosti Asambla LADO prema inovativnim i različitim umjetničkim, glazbenim i plesnim formama. Program je nastao u suradnji s autorima koji su inspiraciju pronašli u tradicijskoj glazbi i plesovima drugih zemalja i naroda.

Ladom po svijetu donosi napjeve iz poznatog ciklusa *Pjesme naroda Europe*, ali i novu koreografiju, plesna i glazbena djela nastala za potrebe ovoga posebnog koncertnog događaja. Prikazat će se koreografski klasik koji je Ansambl LADO posljednji put izvodio krajem 80-ih godina 20. stoljeća. LADO tako svojoj vjernoj publici donosi obnovljenu koreografiju *Pod goro to Kaninovo – rezijanski plesi*.

U Reziji, na granici Slovenije i Italije, u dolini na talijanskoj strani planine Kanin, žive Slovenci koji su sačuvali svoju arhaičnu glazbu i ples. *Rezijani* poznaju samo jedan ples koji plešu u mnogo varijacija, kojem je glavna karakteristika izmjenjivanje nasuprotnih pozicija. Uz ples pjevaju se specifične rezijanske pjesme, a upečatljiv je i osobit način ženskog uzvikivanja. Instrumentalnu pratnju čine „citira“ (violina) i „brunkula“ (mali bas na tri strune).

Uz spomenutu koreografiju, premijerno će biti izvedena i tri plesno-glazbena djela kojima autorstvo potpisuju koreografkinja Tina Vratar Stipičić, skladatelj Krešimir Seletković i kostimografkinja Martina Ptičar. Riječ je o atraktivnim koreografijama karakternih plesova, podvrste klasičnog baleta koji svoje korijene vuku iz narodnih plesova, nadahnutih talijanskim, španjolskim i mađarskim folklorom. U sklopu ovog će programa LADO izvesti i dvije hrvatske, publici omiljene koreografije.

PROGRAM

Ladarke

(koreografija Zvonimir Ljevaković, glazbena obrada Emil Cossetto)

Calusul oltenesc / Sirba din Muscel (Rumunjska)

(glazbena obrada Alan Kanski)

Polegnala e tudora (Bugarska)

(glazbena obrada Filip Kutev)

Pod goro to Kaninovo – rezijanski plesi

Pjesme i plesovi Slovenaca iz Rezije (Italija)

(koreografija Mirko Ramovš, glazbena obrada Julijan Strajnar)

Divojčice ne namiguj na me – praizvedba

Glazba Hrvata iz mađarskog dijela Podravine

(glazbena obrada Mario Pleše)

Hota (Španjolska) – praizvedba

(koreografija Tina Vrtar Stipić, glazba Krešimir Seletković,

kostimografkinja Martina Ptičar)

Tancuj, tancuj (Moravska, Češka)

(glazbena obrada Alan Kanski)

Brazilierinho (Brazil) – praizvedba

(W. de Azevedo – Božo Potočnik)

Rapsodija (Mađarska) – praizvedba

(koreografija Tina Vrtar Stipić, glazba Krešimir Seletković,

kostimografkinja Martina Ptičar)

Armenski duduk (Armenija) – praizvedba

(glazbena obrada Stjepan Večković)

Lamma Badaa Yatathannaa – praizvedba

Arapski muvaššah iz Andaluzije (Španjolska)

(glazbena obrada Jurica Petar Petrač)

Tarantela (Italija) – praizvedba

(koreografija Tina Vrtar Stipić, glazba Krešimir Seletković,

kostimografkinja Martina Ptičar)

Tango (Argentina) – praizvedba

(glazbena obrada Mladen Kosovec)

Lindŕo – dalmatinsko kolo poskočica

(koreografija i glazbena obrada: Zvonimir Ljevaković)

Zajdi, zajdi jasno sonce

(tekst i glazba Aleksandar Sarievski, glazbena obrada Mladen Kosovec)

Drmeš

(koreografija i glazbena obrada Zvonimir Ljevaković)

ZMAJEVAC

PREZENTACIJA / *Majka zemlja*

22. 9. 2023., u 17:00, Gator Planina 196, Zmajevac

ORGANIZATOR: Sanela Ravlić

AUTORICA: Sanela Ravlić

SURADNICI: Udruga Kreativa

www.kreativa.hr

Gradnja prirodnim materijalima, kao i lesne stijene te način njihovog korištenja imaju poseban kulturni i graditeljski značaj u području tradicijskoga graditeljstva Slavonije i Baranje. Danas gotovo da i nema majstora koji znaju graditi s glinom i različitim agregatima kojima se dodaju primjese zemlje, odnosno blata i gline kojom je zemlja vrlo bogata na ovom specifičnom lokalitetu.

O važnosti očuvanja znanja o načinu gradnje svjedoče i izvorni znanstveni radovi o *Špiljskim stanovima i gospodarskim prostorima u lesu na području Baranje* autora Žarka Španičeka koji primarno prevladavaju na području Zmajevca i Suze.

Provedbom prezentacije *Majka zemlja* u Zmajevcu pridonijet će se povećanju znanja i svijesti o vrijednosti lokaliteta, očuvanju starih znanja, ali i o gradnji pomoću prirodnih materijala koji ponovno postaju iznimno važni s obzirom na trendove u građenju.



Fotografija zida gatora koji će se obnavljati starim tehnikama, srpanj 2023.

Foto: Sanela Ravlić



Fotografija gatora koji će se obnavljati starim tehnikama, srpanj 2023.

Foto: Sanela Ravlić

ŽUPANJA

ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP / *Nematerijalna kulturna baština u istočnoj Hrvatskoj: iskustva i izazovi kroz 20 godina*

6. – 7. 10. 2023., od 10:00 do 17:00, Dvorana Pastoralnog središta

bl. Alojzija Stepinca Župe I, Veliki Kraj 47, Županja

ORGANIZATORI: Gradski muzej Županja i Udruga „Družina“ - Čuvari tradicije hrvatskih obiteljskih zadruga, Zagreb

SURADNICI: HAZU – Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, muzeji i udruge – nositelji očuvanja nematerijalne baštine s područja istočne Hrvatske

www.muzej-zupanja.hr

www.druzina.hr

Skup će okupiti stručnjake etnologue i druge nositelje očuvanja nematerijalne kulturne baštine (udruge, ustanove i dr.), te predstavnike državne i lokalne uprave koji jednim dijelom sudjeluju u sufinanciranju i očuvanju nematerijalne kulturne baštine istočne Hrvatske.

Skup se odvija pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i medija RH, Grada Županje i Vukovarsko-srijemske županije.

PREDLOŽENA TEMATSKA PODRUČJA

RETROSPEKTIVA NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE U ISTOČNOJ HRVATSKOJ

Retrospektiva nematerijalne kulturne baštine u istočnoj Hrvatskoj – pregled zaštićenih nematerijalnih dobara i širega konteksta njihove zaštite.

Odnos zajednice prema očuvanju nematerijalne kulturne baštine – uloga i vrsta institucija i primjeri dobre prakse.

Povezanost identiteta i nematerijalne kulturne baštine.



Marama za vrat urešena zlatovezom priko papira, Bošnjaci

Foto: Gradski muzej Županja

Šarana tikvica, Gradište, šarač Vinko Babić
Foto: Gradski muzej Županja



Tradicijska frizura pletenica, Cerna
Foto: Gradski muzej Županja



Uskrsnja jaja urešena vezom, opletom, krpanjem, Vođinci
Foto: iz arhive Udruga „Družina“

PERSPEKTIVA NEMATERIJALNE KULTURNE BAŠTINE U ISTOČNOJ HRVATSKOJ

Izazovi i budućnost očuvanja nematerijalne kulturne baštine

Znanost i hrvatska kulturna baština – teorijski okvir očuvanja, kriteriji i metodologija očuvanja baštine (etnologija, dijalektologija itd.)

Predstavljanje nematerijalne kulturne baštine (nematerijalna kulturna baština u zajednici, medijima, obrazovnom sustavu; načini predstavljanja)

Gradski muzej Županja proveo je zaštitu dvaju oblika nematerijalne baštine na području Vukovarsko-srijemske županije: *Umijeće izrade zlatoveza* i *Umijeće šaranja tikvica* te različitim programima u proteklim godinama doprinosi očuvanju i prezentaciji ne samo ovih oblika nematerijalne baštine, već i ostalih nematerijalnih kulturnih dobara s područja istočne Hrvatske i šire.

Od 2013. godine „Družina“ je nositelj zaštićene hrvatske nematerijalne baštine: *Umijeće ukrašavanja uskrsnih jaja vezom (opletom) u istočnoj Hrvatskoj*. Članovi su pojedinci ili udruge i druge pravne ustanove koje podržavaju cilj i djelovanje „Družine“ na području Republike Hrvatske. Zahvaljujući bogatoj arhivskoj zbirci, članovi „Družine“ organiziraju različite etnografske izložbe i radionice, prema potrebi razvijaju istraživačku djelatnost te organiziraju okrugle stolove i predavanja.

Očekivani rezultati skupa bit će usmjereni na bolju vidljivost domaćih potencijala i nositelja identiteta nematerijalne baštine, kao i aktivno sudjelovanje u provedbi sustava očuvanja i popularizacije baštine. Dosadašnje spoznaje o identitetu i vrijednostima dopunile bi se kritičkim izlaganjima o stanju nematerijalnih zaštićenih oblika na području istočne Hrvatske. U predavanjima i raspravama očekuje se stručna i argumentirana kritika vezana za adekvatnu popularizaciju i pravilno suvremeno korištenje nematerijalne kulturne baštine i izazovi te stručne smjernice očuvanja u predstojećem razdoblju. Rezultati skupa bit će objavljeni u Zborniku radova.

Županja – Lovas

PREZENTACIJA I RADIONICA / Oživljavanje kulturne baštine

22. 9. 2023., od 10:00 do 14:00, Šokačka lady, Vladimira Nazora 23, Županja
23. 9. 2023., od 14:00 do 19:00, Centar kompetencija, Ljudevita Gaja 2, Lovas
ORGANIZATORI: TZ Vukovarsko-srijemske županije, TZ Županja i Općina Lovas
AUTOR: Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
SURADNICI: Udruga za rehabilitaciju i edukaciju Visoki jablani, Udruga Zlatne ruke i Bošnjački šlingeraj
www.visitvukovar-srijem.com/

Napomena: Na svim događanjima moći će se i sudjelovati u radionicama.

Iz Srijema i Slavonije stiže lijepa priča o revitalizaciji kulturne baštine, oživljavanju starih vještina izrade zlatoveza i šlinge te umijeća šaranja tikvica.

U Lovasu ćete biti upoznati s posebnom pričom još iz Domovinskog rata o „Srijemskom cvijetu nade“ te kako su čuvarice narodnog blaga uzele igle i zlatnim koncem opet vezu.

U Županji će čuvari tradicije i običaja uz vezenje, šlingu, predstaviti način ukrašavanja i šaranja tikvice kao nigdje na svijetu.



Šaranja tikvice

Foto: Arhiva TZ VSŽ, Franjo Škegro



Srijemski cvijet nade

Foto: Centar za održivi razvoj Lovas,
<https://www.cor-lovas.org/>

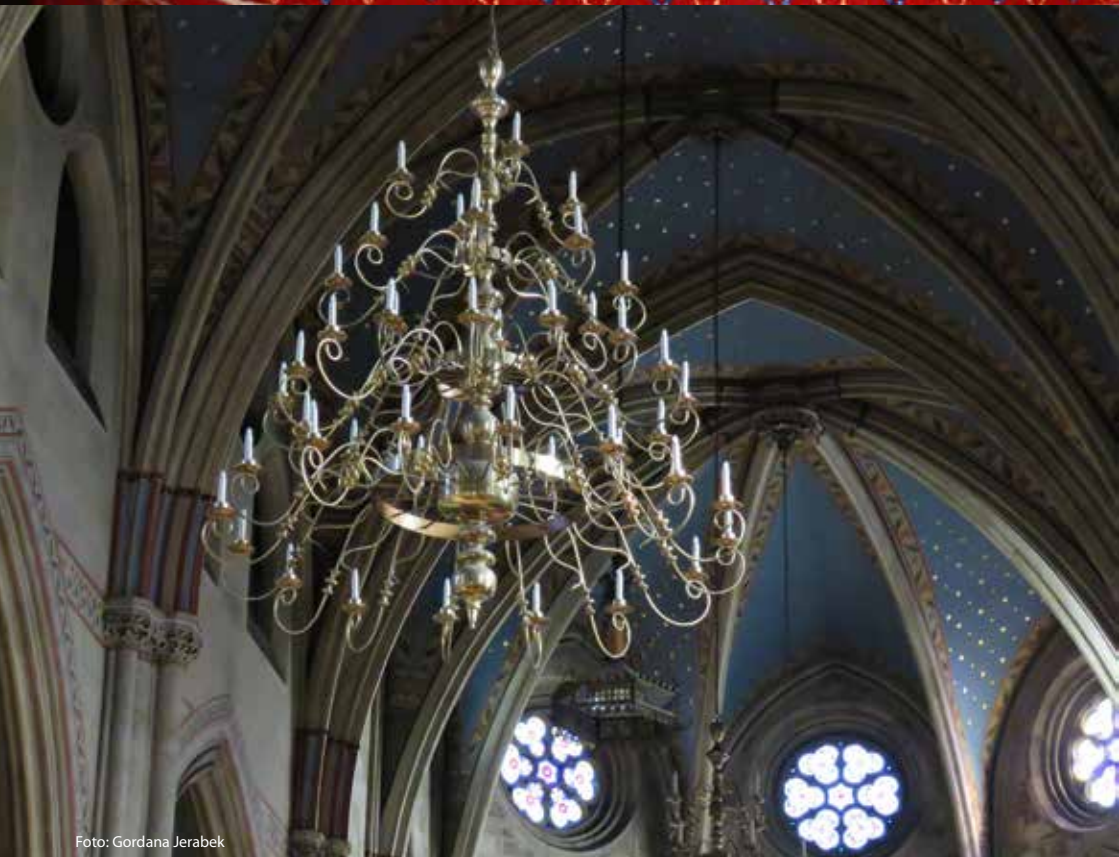


Foto: Gordana Jerabek



DOGAĐANJA HRVATSKOG RESTAURATORSKOG ZAVODA

Rujan – listopad 2023.

ORGANIZATOR: Hrvatski restauratorski zavod

www.hrz.hr

Hrvatski restauratorski zavod brojnim promotivnim događanjima kontinuirano upućuje na važnost ukupnih radova na arheološkoj, nepokretnoj i pokretnoj baštini, bilo da se radi o najavama radova, početcima velikih projekata, bilo o onima koji su u tijeku ili pak o svečanim predstavljajima dovršenih obnova.

Od objava na mrežnim stranicama, javnih predavljanja i predavanja do radionica i publikacija, cilj je većom dostupnošću podataka potaknuti širu javnost na daljnje očuvanje kulturne baštine boljim razumijevanjem njezine vrijednosti.

Projekti

Dubrovačko-neretvanska županija

Podmorje

Đakovo

Đakovačko-osječka nadbiskupija, Zbirka slike na platnenom nosiocu

Klanjec

Crkva Navještenja Blažene Djevice Marije, korska klupa

Krk

Ribarska 5, antički podni mozaik

Kršan

Kaštel Kožljak

Kutina

Župna crkva sv. Marije Snježne, drveni polikromirani sakralni inventar

Mali Cetin

Ruševine franjevačkog samostana

o. Krk

Baška, župna crkva Presvetog Trojstva, slika *Gospa Karmelska*

o. Lošinj

Linijske građevine aglomeracije Nerezine

o. Lošinj

Veli Lošinj, župna crkva sv. Antuna Opača

o. Murter

Betina, crkva sv. Frane, glavni oltar

o. Rab

Rab, crkva sv. Justine, Zbirka sakralne umjetnosti župe Rab, skulptura *Raspeti Krist*

Poreč

Eufrazijeva bazilika

Rijeka

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, klupa s naslonom

Roč

Župna crkva sv. Bartola, štuko, zidne slike

Rovinj

Crkva i samostan sv. Franje Asiškog, slika *Svadba u Kani*

Rovinj

Kompleks bolnice dr. Martin Horvat, crkva Presvjetle kraljice mora, slika *Vizija sv. Antuna*

Solin

Salona, Hortus Metrodori

Strmec (Veliko Trgovišće)

Kapela Blažene Djevice Marije, skulptura *Bogorodica s Djetetom*

Sveti Lovreč

Sveti Lovreč Pazenatički, srednjovjekovni gradski bedemi

Trogir

Gradska loža, retabl Pravde Nikole Firentinca

Varaždin

Stari grad

Veliki Poganac

Pravoslavna crkva Velikomučenika sv. Georgija, ikone s carskih i đakonskih dveri

Zagreb

HAZU, Kabinet grafike, Henri de Toulouse-Lautrec, litografija *Babylone d'Allemagne par Victor Joze*

Zagreb

Kaptol, katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije i sv. Stjepana i Ladislava

Zagreb

Muzej suvremene umjetnosti, umjetnine na papirnatom nosiocu

ROĐENI ZA ČITANJE

Na prijedlog Ministarstva kulture i medija Vlada Republike Hrvatske u ožujku 2023. usvojila je program *Rođeni za čitanje – nacionalni program poticanja čitanja djece od najranije dobi*, koji se provodi kao mjera Akcijskog plana Nacionalne strategije poticanja čitanja s ciljem poticanja međusektorskog povezivanja i suradnje svih institucionalnih i izvaninstitucionalnih sudionika na području poticanja čitanja. *Rođeni za čitanje* na nacionalnoj razini provode Ministarstvo kulture i medija u suradnji s Ministarstvom zdravstva Republike Hrvatske, uz podršku Hrvatskog pedijatrijskog društva i Hrvatskog društva za socijalnu i preventivnu pedijatriju.

Program *Rođeni za čitanje* će tijekom višegodišnjih aktivnosti na nacionalnoj razini promicati čitanje od najranije dobi i baviti se predškolskom djecom kao čitateljima uz aktivnu ulogu pedijataru te uz podršku knjižničara i odgojitelja i tako doprinijeti razvoju čitateljske pismenosti u Republici Hrvatskoj.

Glavni je cilj programa uputiti svakog roditelja/skrbnika na redovitim sistematskim pregledima djece u važnost čitanja naglas za razvoj djetetovih čitalačkih navika, što značajno utječe na sveukupni djetetov razvoj. Tijekom četiriju pedijatrijskih pregleda, od šestog mjeseca života do polaska u školu, pedijatri djeci čitaju slikovnice prilagođene dobi djece te na kraju pregleda poklanjaju slikovnice da bi roditelji/skrbnici nastavili čitati u obiteljskom okruženju. Čitalačka pismenost jedna je od bitnih životnih vještina koja utječe na naše zdravlje, stoga je namjera da poticanje čitanja djece od najranije dobi postane sastavni dio preventivnih i javnozdravstvenih mjera u promidžbi zdravlja djece.

U Republici Hrvatskoj u prosjeku se rodi 36.000 djece godišnje, a Ministarstvo kulture i medija tiskat će i dostaviti u 249 pedijatrijskih ordinacija u Hrvatskoj slikovnice za svako dijete, ukupno četiri slikovnice do djetetova polaska u školu: **Bebe su super** (od 6 mjeseci do 1,5 godine), **Moj medo** (d 1,5 do 3 godine), **Što sve moram napraviti** (od 3 do 5 godina) i **Ja sve mogu sam/ sama** (od 5 do 7 godina).



Fotoarhiva Ministarstva kulture i medija



UMJETNIČKO-EDUKATIVNI PROGRAM / *Ruksak (pun) kulture*

www.min-kulture.gov.hr/ruksak-pun-kulture-16272/16272

Ruksak (pun) kulture – umjetnost i kultura u vrtiću i školi zajednički je umjetničko-edukativni program Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, osmišljen kao dopunski program kurikuluma u dječjim vrtićima te osnovnim i srednjim školama. Program se provodi kontinuirano od 2013. godine. Uključen je kao primjer dobre prakse u *Priručnik za kulturno i umjetničko obrazovanje*, koji je 2016. godine objavila Europska komisija, a 2018. godine prevelo i objavilo Ministarstvo kulture i medija. Od travnja 2013. do prosinca 2022. godine gotovo 51.000 djece i mladih sudjelovalo je u Programu. *Ruksak (pun) kulture* donio je umjetničko-edukativne programe u više od 280 gradova i općina s niskim indeksom razvijenosti.

Uz provedbu redovitog Ruksaka (punog) kulture, pokrenuta su četiri pilot-programa: Otočki ruksak (pun) kulture, cjelogodišnji Ruksak (pun) kulture za djecu i mlade iz Sisačko-moslavačke županije, Ruksak (pun) kulture za djecu tražitelje azila te Ruksak (pun) kulture za hrvatsku djecu i mlade koji žive izvan granica Republike Hrvatske.

Uzimajući u obzir okolnosti na područjima pogođenima potresom, u 2022. godini realiziran je i poseban program koji je za cilj imao pružiti pomoć i podršku djeci i mladima s područja pogođenih potresom u kojemu je sudjelovalo više od 6.000 učenika iz 24 osnovne škole, a uključio je različite programske aktivnosti iz područja plesne, kazališne, glazbene, vizualne i filmske umjetnosti, književnosti, kulturne baštine, kao i programe studenata umjetničkih akademija.

U 2023. godini planirano je realiziranje više od 400 gostovanja u odgojno-obrazovnim institucijama s područja cijele Republike Hrvatske.



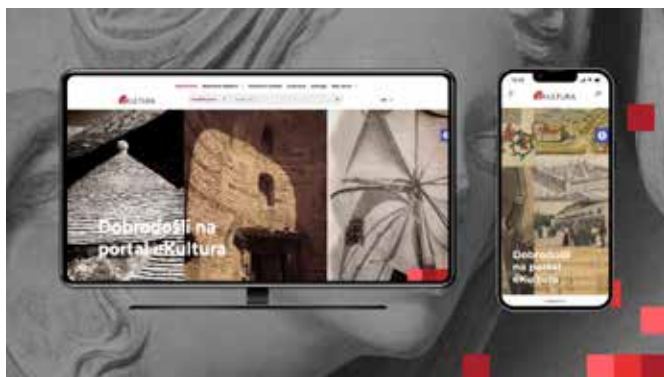
Fotoarhiva Ministarstva kulture i medija

eKULTURA

Portal eKultura u središte stavlja izgradnju i održavanje digitalnih usluga radi poboljšanja dostupnosti, pristupačnosti i dugoročnog očuvanja kulturne baštine. Baštinske institucije neprestano razvijaju pristup digitalizacije građe i usluga kako bi bogati izvori informacija koristili građanima.

Na portalu je kulturna baština dostupna svima, povezuje se sa svakodnevnim životom, promiče društveni pluralizam, interakciju i uključenost.

Više informacija na www.ekultura.hr



OBZOR EUROPA | KREATIVNA EUROPA | CERV | ERASMUS+ ONLINE INFO PREZENTACIJA / *Kako EU podupire kulturnu baštinu kroz programe Unije?*



27. 9. 2023., od 10:30 do 12:30, *online*

ORGANIZATORI: DESK KREATIVNE EUROPE – Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, NACIONALNA KONTAKT TOČKA PROGRAMA UNIJE GRAĐANI, JEDNAKOST, PRAVA I VRIJEDNOSTI – Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, NACIONALNA OSOBA ZA KONTAKT ZA KLASER 2: Kultura, kreativnost i uključivo društvo u Obzoru Europa & ERASMUS+ – Agencija za mobilnost i programe EU

SURADNICI: Desk Kreativne Europe – potprogram Kultura – Morana Bigač Leš, viša stručna savjetnica u Službi za Kreativnu Europu, Ministarstvo kulture i medija; Građani, jednakost, prava i vrijednosti – Željka Markulin, univ. spec. pol., viša stručna savjetnica u Odjelu za provedbu programa Europske unije i međunarodnu suradnju, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske; Obzor Europa – dr. sc. Sandra Begonja, viša stručna savjetnica u Odjelu za tematska područja Okvirnih programa EU, Agencija za mobilnost i programe Europske unije; ERASMUS + – dr. sc. Davor Špoljar, ravnatelj Muzeja grada Pregrade i Erasmus+ ambasador; Danijela Jagušić Šumljak, voditeljica Odjela za obrazovanje odraslih, Agencija za mobilnost i programe Europske unije
www.deskkultura.hr, www.cerv.hr, www.ampeu.hr

Napomena: Za sudjelovanje na događanju potrebno je ispuniti *online* prijavnicu:

<https://forms.gle/f3s6CSVvXLSQj5r36>

Europska kulturna baština bogat je i raznolik mozaik kulturnih i kreativnih izričaja, naslijeđe prethodnih generacija Europljana i naslijeđe onima koji tek dolaze. Ona objedinjuje prirodna, izgrađena i arheološka nalazišta, muzeje, spomenike, umjetnička djela, povijesne gradove, književna, glazbena i audiovizualna djela te znanje, praksu i tradiciju europskih građana. Iako primarnu odgovornost u području kulturne baštine imaju države članice, regionalne i lokalne vlasti, Europska unija se zalaže za njezino očuvanje kroz niz relevantnih politika i programa koji su osmišljeni upravo s tim ciljem. U višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. godine kulturna baština stavljena je u fokus te se sve više programa Unije uključuje u podršku i jačanje kapaciteta sektora kako bi se što više prilagodio novim kreativnim procesima, poslovnim modelima, razvoju tržišta te u konačnici prihvatio digitalnu i zelenu tranziciju.

Online događanje pod nazivom Kako EU podupire kulturnu baštinu kroz programe Unije? ima za cilj informirati i pobliže upoznati dionike kulturnog, kreativnog i civilnog sektora s mogućnostima financiranja kulturne baštine u programima Unije: OBZOR EUROPA | KREATIVNA EUROPA | CERV | ERASMUS+. Tim povodom bit će predstavljene osnovne informacije o svakom programu, a sa sudionicima će biti podijeljene informacije o trenutno dostupnim i najavljenim natječajima na koje se hrvatski korisnici mogu prijaviti.

**KAKO EU PODUPIRE
KULTURNU BAŠTINU
KROZ PROGRAME
UNIJE?**

OBZOR EUROPA | KREATIVNA EUROPA | CERV | ERASMUS+

ONLINE INFO PREZENTACIJA
27. RUJNA 2023.
10:30 - 12:30

Logo: Europska unija
Logo: kulture
Logo: Vlada Republike Hrvatske
Logo: Ministarstvo regionalnog razvoja i demografske politike

LEGENDA: Razzglednice_The_Shade @ Monade – Jelsa. Foto: Nikola Radovani

Registar kulturnih dobara RH

www.registar.kulturnadobra.hr



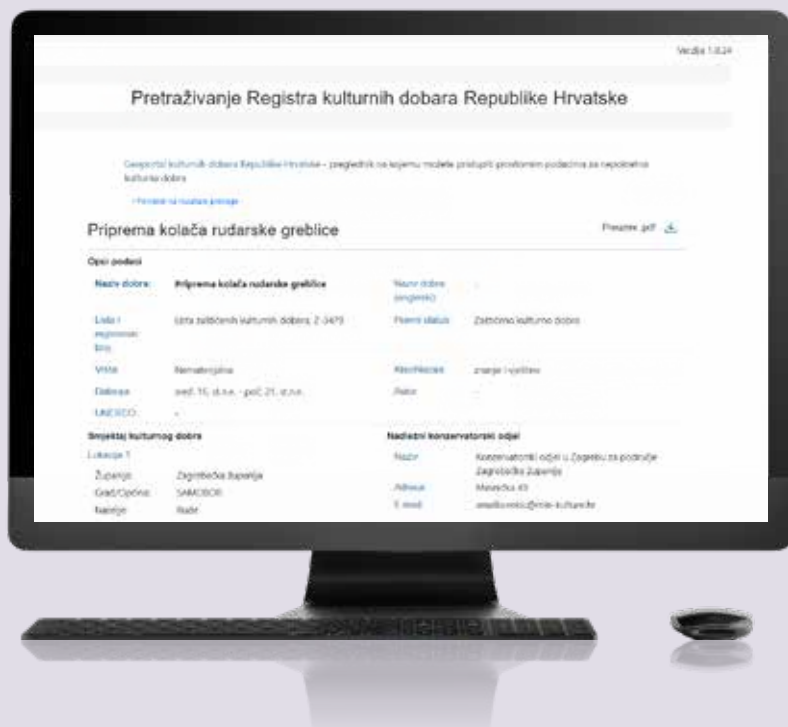
Tijekom manifestacije Dani europske baštine saznat ćete mnoge zanimljivosti o kulturnoj baštini Republike Hrvatske. Nove tehnologije omogućuju nam povezivanje sadržaja o nepokretnim i nematerijalnim kulturnim dobrima RH te pružanje dodatnih informacija putem mrežnih preglednika Registar kulturnih dobara RH i Geoportala kulturnih dobara RH.

Web Registar kulturnih dobara RH sadrži podatke o nepokretnim i nematerijalnim kulturnim dobrima. Upravo je na nematerijalnim kulturnim dobrima naglasak ovogodišnjih Dana europske baštine. Ove se godine obilježava dvadeseta godišnjica usvajanja Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine. Do danas je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske upisano 217 nematerijalnih kulturnih dobara, od kojih je 21 upisano na UNESCO-ove popise nematerijalne kulturne baštine.

Podatke o pokretnim kulturnim dobrima, kako pojedinačno zaštićenim tako i zaštićenim zbirkama, potrebno je zatražiti putem elektroničke pošte registar-upiti@min-kulture.hr



Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

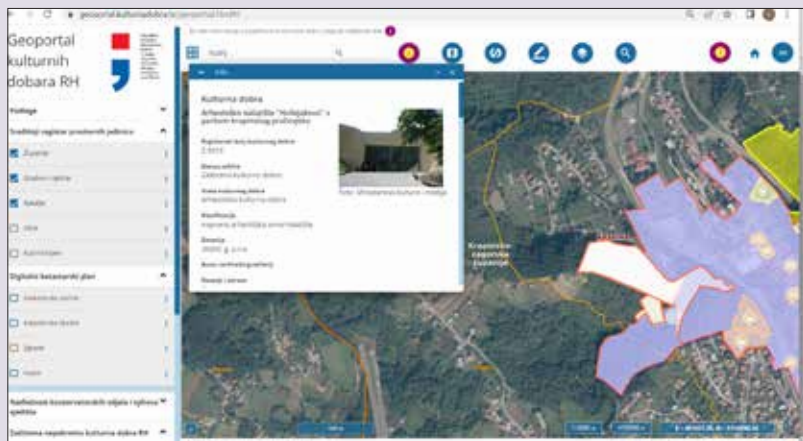




Geoportal kulturnih dobara RH

www.geoportal.kulturnadobra.hr 

Geoportal kulturnih dobara RH predstavlja središnje mjesto pristupa prostornim podacima o nepokretnim kulturnim dobrima u nadležnosti Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Putem interaktivnih kartografskih sučelja prikazani su obuhvati zaštite nepokretnih kulturnih dobara.



IZDAVAČ

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
www.min-kulture.gov.hr

ZA IZDAVAČA

dr. sc. Nina Obuljen Koržinek

GLAVNA UREDNICA I KOORDINATORICA DANA EUROPSKE BAŠTINE

mr. sc. Anuška Deranja Crnokić

KOORDINACIJSKI TIM

Ivona Despot
Nora Kulić
Marija Jenić Pugelnik
Zrinka Stepanić Hofer
Maja Adžija
Petra Batelja Majić
Gordana Jerabek

LEKTURA

Silvija Brkić Midžić

LIKOVNO OBLIKOVANJE I PRIJELOM

Ivo Mađor, Kofein d.o.o.

TISAK

Printera grupa d.o.o.

NAKLADA

1500 primjeraka

Zagreb, rujan 2023.

www.europeanheritagedays.com

Fotografija na naslovnici:
Folklorni ansambl Lindo Dubrovnik

